

חמור

על משיח לבן

א. רזעה

חמור על משיח לבן

א. רועה

חמור על משיח לבן

א. רועה

מהדורה מוגבלת

מטעמים חברתיים, סביבתיים וכלכליים,
במהדורה זו הודפס מספר עותקים מצומצם,
במתכונת של "תעביר את זה הלאה".
אשמח אם:

1. תקפידו להעביר את הספר הלאה, לאדם מתאים.
2. תצרו עמי קשר ותתנו לי משוב על הקריאה.
3. תשלחו לי דאנא (נדיבות), ככל שמתאפשר.

♥ תודה וקריאה מהנה ♥

Website: <https://roiaharon.fun>
E-mail: roiaharon8@gmail.com
Call/Telegram: +972-546-443679

הספר מוגן באמצעות רישיון "Creative Commons". מה שזה אומר,
בגדול, זה שתרגישו חופשי להשתמש בתוכן של הספר, לכל מטרה לא
מסחרית, כל עוד תציינו שזה מכאן. אפשר לקרוא על זה עוד ב-
<https://creativecommons.org>

נדפס בארץ כאן
בשנת עכשיו
על נייר שלא נכרתו עצים קדושים לשם הפקתו

לכל החמורים

כסת"ח

עלילות הספר, הדמויות הנזכרות בו ושמותיהן הם כולם פרי דמיונו הפרוע של המחבר. כל קשר בין עלילת הספר לבין אירועים שהתרחשו במציאות, כמו גם בין הדמויות הנזכרות בו ושמותיהן לבין דמויות או שמות של אנשים חיים או מתים, מקרי בהחלט.

סדר הסיפורים

- 9 / חמור על משיח לבן
16 / התנפחות
19 / שאול
23 / עירייה
29 / 8 קטעים
34 / ההוא שראה את זה בא
37 / שקיעה
40 / קוקוריקו
42 / שתי עיניים
50 / הקולולואי
53 / מים
56 / השטן
57 / השען
60 / הנמלה והצרצר 2.0
64 / יותר
65 / דיסני
66 / שתי יהודיות בגן-עדן
68 / חם
71 / פנימה החוצה
74 / הבגדים לא עושים את הבן-אדם
81 / היד הנעלמה
90 / הגעת ליעד

בנוס לילדים

- 96 / הצב שרצה להיות
107 / פשוט ככה
112 / הדג שחיפש מים

חמור על משיח לבן

“החישו את ביאת המשיח”

האותיות המעוטרות מקשטות את שערה של עיר שלם מזה שנים רבות. רבות כמספר השנים בהן יושב המשיח תחת אותו השער בדיוק, מלטף את חמורו הנאמן, ממתין לרגע הנכסף. יושב שעות, מחכה.

הו, כמה פעמים הפליג בדמיונות אודות השעה בה ייכנס בשער העיר, רכוב על חמורו, ויגאל את ההמון! אכן, המשיח שלנו, על אף כל סגולותיו הנעלות, מאז ומתמיד היה חסר-סבלנות. מדי יום היה ניגש בענווה, אך באדיקות, אל העוברים והשבים, מפציר בהם, בתקווה שאלו יימצאו ראויים לגאולה. אולם העוברים והשבים היו עסוקים בעיקר בלעבור ולשוב, והמשיח הוסיף לסמן עוד קו בטבלת הייאוש הארוכה שלו. לעת ערב היה פונה להאכיל את חמורו, וצופה בו בעודו סועד; ובכל פעם שגאל את החמור מן הרעב אל השובע, הרגיש כאילו גאל את העולם כולו.

בוקר בהיר אחד, החליט המשיח לעשות מעשה חסר-תקדים. מעשה שכמוהו לא ראה העולם - לא העולם הזה ולא העולם הבא. המשיח החליט לזרז את ביאתו שלו כמו ידיו. “ניסיונותי העדינים אינם מספיקים דיים,” חשב. זמנים נואשים קוראים לאמצעים נואשים, המטרה מקדשת אותם, וכולם כשרים.

אסף המשיח כמה מן המעות שמדי פעם השליכו לעברו העוברים והשבים על-מנת לסלקו מעליהם, ופרסם מודעה קטנה בעיתון המקומי:

“ראיונות לישועה פוטנציאלית
לפרטים: משיח 888-888-888”

אמנם, חדשה מרעישה שכזו, ראוי שתופיע ככותרת מודגשת בעמוד הראשי. אך כזו היא האמת; טבעה איננו להופיע בריש גלי - השוליים הם משכנה הנצחי. היא נסתרת, מוצנעת, ויש להתבונן טוב-טוב על מנת למצאה.

~

לראיונות הגיעו חמישה מועמדים.

ראשון נכנס איש העסקים; בחיוך זחוח וחליפה צמודה, התיישב עב-הבשר אל מול המשיח הכחוש.

המשיח התבונן בו בחשדנות, חמורו דרוך לימינו.

"מה מביא אותך לפה?" שאל המשיח.

"אני פה כי מתחשק לי להיות פה," השיב האיש, "וכי אני יודע מה אתה צריך. נו, בשביל הגאולה הזאת שלך. אתה צריך את אותו הדבר שכולם צריכים. החל ברגע הראשון בו שומע האדם את המילה 'לא' בימי נעוריו, כבר אז נוצרת אותה כמיהה. היא נמשכת בצאתו של אותו אדם להרוויח את לחמו, בזיעת אפיו. והיא לעולם לא נעלמת - לא ברמזור האדום, לא בשיחת שכנים, לא עם אשתך. שכן, ידידי, ישנו דבר אחד ודבר אחד בלבד אשר בכוחו לגאול את בני-האדם - הלא הוא החופש.

קבץ לך את כל המילונים והדיברות, את המילה 'לא' החלף במילה 'כן', את המילה 'צריך' החלף ב'רוצה' - והרי לך חברה מתוקנת. האל גירשנו מגן-העדן בגלל הפרי האסור? הצחקת אותי. הרי עצם קיומו של פרי 'אסור', מוכיח שגן זה אינו ראוי להיקרא גן-עדן."

"ובכן," אמר המשיח, כעת מסוקרן יותר מאשר קודם לכן, "התרצה ללמד את תורתך להמון?"

"אני?" השיב איש העסקים, וחייך חיוך מלגלג, "מה ביני ובינם? אני ממשיך מכאן לחופשה באיים הקנריים, המטוס שלי מחכה בחוץ. אולי כדאי שתעשה כמוני, חביבי, ותתחיל להיות קצת.

איזה מן חופש יהיה להם אם הם לא ישחררו את עצמם?"

מבלי לחכות לתשובה, טפח האיש על כתפו של המשיח, הוסיף: "אה, ותעשן משהו," ויצא מהחדר.

~

שני נכנס איש הדת; בבגדים בלויים ובעיניים רושפות התיישב ומלמל תפילות, בעוד המשיח מנסה לעורר את תשומת ליבו.
"מה מביא אותך לפה?" שאל המשיח.

"בורא עולם, הוא שהביא אותי לפה, והוא זה שייקח אותי מפה," השיב האיש, "וכך גם לגביך. גאולה מבקש אתה? וכי מי אנו, עפר ואפר שכמותנו, שיורשה לנו להגות באלו עניינים שברומו של עולם? חדל מלתור אחר תקווה בסוגיות שבין אדם וחברו או בין אדם לעצמו. המקום היחיד בו נמצאת הגאולה הוא בין אדם למקום. הישועה איננה, ולעולם לא תהיה, במחשבות או במעשים. שכן, צדיק, ישנו דבר אחד ודבר אחד בלבד אשר בכוחו לגאול את בני-האדם - הלא היא האמונה.

רב כוחו של האל, כוחם של החיים, אנו כאין וכאפס לעומתם. חבל לבזבז זמן בתסכולים ומרירות לב - הכל ממילא חלק מהתכנית. קבץ לך מניין צדיקים ושים פעמך לעבר בית-האל - רק ודא שזהו בית האל הנכון. אולי עוד תספיק לתפילת ערבית! וכסה ראשך בטרם תצא לדרך, לא תזיק לך מעט צניעות." "ובכן," אמר המשיח, כעת מטיל ספק באמונותיו שלו, "התרצה ללמד את תורתך להמון?"

"אני?! " השיב איש הדת, ועטה הבעה מבוהלת, "מה ביני ובין הכופרים הללו? השבת עוד מעט נכנסת, ושמו שמיים שמא לא אגיע לביתי עד השעה המיועדת. הרי לך מטבע אחד. צדקה תציל ממוות!" צייץ האיש ויצא מהחדר.

מאוכזב, פנה המשיח להשקות את חמורו, ובהביטו בשתיית החמור, חש את צימאונו שלו אט-אט רווה.

~

שלישית נכנסה לוחמת-הצדק; מצחה מוטרד ומזגה קצר-רוח, התיישבה והחלה זועפת:

"מוחה אני על שימושך הציני במערכת העיתון!" התריסה ודפקה באגרופה על השולחן.

"פעם נוספת הצליחה מערכת התקשורת המסואבת, המנוהלת בידי תאבי הבעצ ורודפי השררה, לקבוע עבור האדם הקטן אילו מבין פיסות המידע יחשפו בפניו ואילו לא. והנה כי כן, שעה קלה לאחר מכן, הנני כאן, כבובה על חוט בידיהם!" המשיח לא פצה פיו אל מול האורחת הכעוסה.

"וכי את מי מעוניין אתה לגאול? העולם הזה מפורצל באופן ברור כשמש לטוב ורשע; הרעים נמצאים בראש הפירמידה והטובים - בתחתיתה. קודם לכל דיון אודות ישועה הוא ההכרח הבורע להשיב לכלל הקורבנות את זה שנלקח מהם בברוטליות. שכן, משיח, ישנו דבר אחד ודבר אחד בלבד אשר בכוחו לגאול את בני-האדם - הלא הוא הצדק.

אינני צודקת? עלינו להילחם את מלחמתם של המדוכאים, מלחמת הצדק, ולהביס את האחוז האחד. שורש הבעיה איננו במוסריותו של החנווני הזעיר או עבריין התנועה הממוצע. הבעיה מתנקזת כל כולה אל הפסגה! הכוח משחית, ובו ברגע ההפיכה מחלש לחזק, מתרחש השינוי בין טוב לרוע. אני מפצירה בך, מצא את הטיעון שיפריך את צדקתי!"

"ובכן", השיב המשיח, מהופנט על-ידי כישוריה הרטוריים של העלמה, "התרצי ללמד את תורתך להמון?"

"ראשית, היזהר מהשימוש הלא-יאה במילה 'המון' - הם בני-אדם בדיוק כמוני וכמוך, "המשיכה ברוגז, "ואני כאן אך ורק עבור אותם מיליארדים על גבי מיליארדים, המסכנים שכוחם כה מועט. בנוגע לחזקים שביניהם - מה לי ולקופת שרצים זו? הגברים, העשירים, הלבנים, המערביים, המקום הראוי עבורם הוא מאחורי סורג ובריה!" גמרה אומר ויצאה מהחדר.

~

רביעית נכנסה ההיפית; בשרוואל צבעוני וארשת פנים שקטה התיישרה אל מול המשיח, ושתקה.

"מה מביא אותך לפה?" שאל המשיח.

"הדבר היחיד שיודעת אני הוא שאני פה, "השיבה, כמעט בלחשיה, "ולא איך, מתי ולמה. מזה זמן רב ויתרתי על קושיות טורדניות אלו - הן אינן מובילות לשום דבר מועיל. בעזרת ויתור זה בלבד אפשר להסתנכרן עם תדר האהבה האוניברסלי של הקוסמוס! הבט סביב וראה, השמש זורחת, הציפורים מציצות. כה מועדים אנו להיסחף בוויכוחים פוליטיים של מלחמה ושלום, במקום לשוט על ענני הקשת. שכן, חברי הטוב, ישנו דבר אחד ודבר אחד בלבד אשר בכוחו לגאול את בני-האדם - הלא היא השלווה.

הנח את חרבך, ויחד עמה הנח את רצונך ואת מחשבותיך. בלאו הכי הם כולם תעתועים. מטריקס. מאיה. מצא לך פינה נחמדה לשבת בה, והתבונן. הדרך מתפתלת לה מעצמה, אין לנו צורך לקחת חלק במלכודת פתאים זו.”

”ובכן,” אמר המשיח, מתפתה להצעתה הקוסמת של האישה, “התרצי ללמד את תורתך להמון?”

”אני?” השיבה, ארשתה עודנה שקטה, “אני אפילו לא יודעת מי זאת אותה ‘אני’ אודותיה אתה שח. בכל אופן, זהו זמן מדיטציית אחר-הצהריים שלי, עליי ללכת. האשראם שלנו בדיוק קיבל תרומה של כמה מיליונים מאיזה איל נפס! אח, כסף הוא אנרגיה. נפלאות דרכי הדרך,” לחשה לעצמה ויצאה מהחדר. החמור פלט נעירה של אכזבה והמשיח ליטף את אפו.

~

חמישי ואחרון נכנס המדען; קרחת לראשו וקמטי נדידת-שינה תחת עיניו, התיישב אל מול המשיח, והביט, קצר-רוח, בשעונו.

”מה מביא אותך לפה?” שאל המשיח.

”המכונת שלי, כמוכן,” ענה המדען בביטול, “טויוטה יאריס שנת 2015, ליתר דיוק. היא לא הייתה מסוגלת לעשות זאת לבדה - עימה התגייסו כוח המשיכה, חוקי האווירודינמיקה, דלק מאובנים בוער. יש לאל ידי לפרט עוד ועוד, עד לרמה התת-אטומית, אם תחפוץ בכך. תודות למכשיר הניווט שלי, אף חזיתי את שעת הגעתי המדויקת! מיפוי שכזה, שאינו מותיר מקום לטעויות - בכוחו לחסוך לנו קיתונות של צער וכאב. שכן, אדון נכבד, ישנו דבר אחד ודבר אחד בלבד אשר בכוחו לגאול את בני-האדם - הלא היא הודאות.

כאשר ידוע לך מה עתיד לקרות, אינך עוד אסיר של חרדת האקראיות והפחד מכישלון. אתה חדל מלרחף כחלקיק חסר-אחיזה בחלל אינסופי, ונעשה לראשונה אדון לגורלך! ומי היא אם-הודאות אם לא הטכנולוגיה המבורכת. אצל האינטליגנציה המלאכותית ישנן רק שתי אפשרויות - אפס או אחד! אל לנו לשים מבטחנו בנבכי נפש-האדם ונפתוליה. המכונה היא היא שתושיענו.”

”ובכן,” אמר המשיח, בלע רוק, ובקולו נגלה רעד קל של אימה, “התרצה ללמד את תורתך להמון?”

חיוך נסתר עלה על פניו של המדען.
"אין צורך ללמד אותם. הבט מהחלון, וראה את עיניהם שבויות
מול המסכים המרצדים. מוטב שלא נתערב, בין כה וכה זה כבר
החל."
המדען יצא מהחדר, ולרגע נדמה היה למשיח שהשטן בכבודו
ובעצמו עלה אל הארץ.

~

שפוף, נותר המשיח להתבונן בעיניו של חמורו – וראה את יגונו
של יקום שלם משתקף מתוכן.
לו היה מסוגל, היה כופה את החמור לשאת אותו על גבו אל כיכר
העיר, שם יוכל לבשר את בשורתו. אולם המשיח הנמהר הכיר
היטב את טבעה הבלתי-מתפשר של החיה הנאמנה. בטרם
נמצאו אלו הראויים לגאולה, לא יאות החמור להיכנס בשער –
יודע צדיק נפש בהמתו.
ואז, בהחלטה של רגע, ומתוך זרם תסכול מתפרץ, הרים המשיח
את החמור על כתפיו והחל לצעוד. העוברים והשבים הסתכלו
בתימהון על הזר הכחוש והנחוש בשעה שחצה את מפתן שער
העיר, וחמור לבן על גבו. המחזה היה כה מהפנט עבורם, והם
החלו צועדים אחריו.
בשארית כוחותיו האחרונים, הגיע המשיח אל הכיכר המיוחלת.
ההמון התקהלו סביבו והמתינו. המשיח התאמץ לפצות פיו – אך
בשל תשישותו נבצר ממנו מלדבר.
ההמון הזועם החל לרקוע ברגליו, דורשים שיישא דרשה.
לפתע, נשמעה צעקה מחרישת אוזניים – והכל הסכיתו.
היה זה החמור שפתח את פיו והחל מדבר.

"אהבו את רעיכם!" קרא החמור,
והאנשים צחקו ולגלגו,
"אהבו את עצמכם!" קרא החמור,
והאנשים לא ידעו כיצד,
"שנו את עצמכם!" קרא החמור,
והאנשים כעסו וזעמו,
"שנו את רעיכם!" קרא החמור,
והאנשים שמחו והריעו.

משולהבים, נאספו ההמונים בצמוד לנושאי הבשורה. את המשיח לפתו, מסמרו ידיו לצלב והעורבים ניקרו את עיניו. לרגלו של החמור קשרו לולאה, תקעו יתד ותלו שלט:

“רכיבה על חמור לבן - ח”י שקלים”

אז יצאו האנשים מבעד לשער העיר, שמחים ומרוצים, איש איש לדרכו.

התנפחות

המחירים עלו למעלה.
עד לקומה האחרונה.
הם חסמו אותה מבפנים עם בריקדות.
"לא יורדים ! !"
האנשים למטה נכנסו לפאניקה.
"רדו תכף ומיד ! " קראו האנשים מהרחוב לכיוון הפנטהאוז,
באמצעות מגפון.
"לא יורדים ! " צעקו המחירים.
חלק מהאנשים הציעו לעלות לפנטהאוז ולהתעמת עם המחירים.
אבל הדולר אחד שמר על הדלת, ומאחוריו חיפו התשעים ותשע
תשעים והתשעים ותשע תשעים ותשע.
שאר המחירים התפננו בלאונג'.
"אם אתם לא תרדו, אנחנו.. אנחנו.. " קראו האנשים.
"אתם מה ? ? " צעקו המחירים מהמרפסת ופרצו בצחוק מתגלגל.
האנשים לא ידעו מה לעשות.
"זה פשוט לא פייר שאתם שם למעלה ואנחנו כאן למטה ! " צעק
איש אחד.
"פייר באבוהה ! " צעקה השתיים בעשר, "זו לא אשמתנו שאתם
לא עליתם קודם ! !"
האנשים התחילו ממש לכעוס על המחירים, ולפחד.
אבל המחירים נשארו למעלה.
נדמה היה שהם לעולם לא יסכימו לרדת.
האנשים היו בטוחים שמתישו המחירים יהיו חייבים לרדת,
בגלל שתיגמר להם האספקה. אבל למחירים היו מסוקים, והם
הצטיידו דרך הגג.
שדרנית החדשות דיווחה מסביב לשעון על המחירים הסוררים,
שעלו למעלה, הסתגרו בפנטהאוז ומסרבים לרדת.
"רדו, מחירים, רדו ! "
היו אנשים שהתחילו לעלות במדרגות, אך המדרגות היו רבות,
והרגליים כאבו. כשהתקרבו לפנטהאוז, האנשים כבר היו

מותשים. והיו שם כל-כך הרבה מחירים, כמו צבא. הם הדפו את כל מי שניסה לעלות ולהוריד אותם.

המומחים חשבו מסביב לשעון, כיצד ניתן לגרום למחירים לרדת. צוות המומחים היה מורכב מקצין ספץ למו"מ מול חוטפים, משפטנית, פסיכיאטר בכיר ופרופסור לתורת המשחקים.

האפשרות של שימוש בכוח הייתה על השולחן. הפרופסור לתורת המשחקים שרטט טבלה, קבע ערכים שונים לתרחישים שונים, וחישב את שיווי-משקל נאש.

"אתה לא מבין שהערכים שלך שגויים, פרופסור?!" זעק הקצין, "אתה צריך ללמוד לחשוב כמו מחיר, להיות מחיר."

הוא לקח את הטבלה, כיווצץ אותה ועשה ממנה נייר טואלט. המשפטנית חיפשה פרצות בחוק שיכריחו את המחירים לרדת.

הפסיכיאטר דווקא סנגר על המחירים.

"חברה, חברה, בואו, מדוע מבקשים אנו לכפות את תפיסת העולם שלנו על המחירים? אולי הם מאושרים שם למעלה? מי אנחנו שנקבע להם מה טוב ומה רע?"

גם שדרנית החדשות אמרה שלמחירים היו סיבות טובות לעלות. רק לאחר שכל הפרשה תסתים, יתגלה שהפסיכיאטר נהג לעלות לפנטהאוז בסופ"שים, ולבלות עם המחירים ועם שדרנית החדשות בג'קוזי עם קוקטייל.

פעם אחת, נשמע טראח גדול על המדרכה. חבית נפט קפץ. כל המלחמה הזאת השפיעה עליו מה זה קשה.

יום בהיר אחד, האנשים הביטו מעלה, ולפתע ראו שהבניין מתארך.

המחירים החליטו לבנות קומה נוספת, ולעלות עוד.

הם גם התחילו להעלות תמונות מהג'קוזי לאינסטגרם ולהשוויץ. הפנטהאוז היה כל-כך יפה ומפואר, והדירות למטה כל-כך מכוערות וקטנות ועם עכברושים.

"עד כאן," אמרו האנשים.

הם החלו לנענע ולשקשק את הבניין, כמו רעידת-אדמה. המחירים החלו להרגיש בחילה, כמו בשייט בקאריביים.

"אין בריחה," אמרו המחירים בינם לבין עצמם, "חלק מאתנו יהיו חייבים לרדת."

המחירים הגרילו ביניהם.

יצא שדיוור צריך לרדת.

הבעיה היא שאם הוא יורד כולם חייבים לרדת, אז המחירים ביטלו את ההגרלה. הם לא היו מוכנים שכולם ירדו רק בשביל שדיוור ירד. אפילו לא מדרגה אחת. האנשים לא היו מספיק חזקים בשביל להוריד את המחירים בכוח.

עמוק בפנים, האנשים בכלל קינאו במחירים. עם יד על הלב, אם הם היו במקום המחירים, גם הם היו עולים למעלה ומסרבים לרדת ומסתלבטים בג'קוזי.

בסוף איש אחד מצא פתרון.

הייתה רק דרך אחת להוריד את המחירים.

זה היה די פשוט, וזה גם עבד.

האנשים הביאו מלא פועלים סינים וכמה מבנגלדש.

במשך שש-עשרה שעות ביממה, הפועלים הסינים והכמה מבנגלדש הורידו את המחירים בשביל האנשים, בכוח. הם פלשו לפנטהאוז. היו אבדות בנפש, אך הפועלים לא נכנעו עד שאחרון המחירים ירד. לא מפאת מסירות או תחושת-שליחות – פשוט, לא נותרו להם הרבה ברירות.

הפועלים הסינים והכמה מבנגלדש המשיכו לעמוד על המשמר במשך שש-עשרה שעות ביממה, כדי לוודא שהמחירים נשארים למטה. והפועלים הזיעו והתנשמו, אבל האנשים דווקא חיו בסבבה.

אמנם לא בסבבה כמו המחירים, אבל לפחות לא כמו הפועלים הסינים והמבנגלדש.

והאנשים היו סוף כל סוף שמחים בחלקם, והצדק נעשה.

והמחירים היו סוף כל סוף למטה, יחד עם האנשים.

והאנשים יכלו סוף כל סוף לשוב לקנות, ולרכוש, ולהזמין.

וזה הייתה הגאולה.

שאל

שאל גילה שהוא גוסס.

נפל עליו משומקום.

בן-אדם יושב על הספה בסלון ;
נמרח על השזלונג ;
רואה הכוכב הבא ;
טוחן מקרוני ;
מגרביץ ;
הטלפון מצלצל ;
מושיט יד ;
ובום ;
גוסס.

באמצע החיים, בן 42, גרוש פלוס שניים, בפתח-תקווה.

גוסס.

שאל כיבה את הטלוויזיה וניגב את המקרוני.
פתאום, הקידום הממשמש ובא נראה לו מצחיק.
בכלל, תהילת עולם – במונחים של נצח – נדמתה, לכל היותר,
כמו חמש-עשרה דקות.

כמו כל אחד שמגלה שהוא גוסס, דבר ראשון שאל ניסה להבין
כמה זמן נשאר לו.

כמה נשאר ?
שאל שאל,
והרופאים והיידעונים השיבו:
אין לדעת.

הדבר השני שעושה בן-אדם שמגלה שהוא גוסס זה שינוי מהותי
בחיים. בכל הסרטים זה ככה. לחיות את הרגע או משהו כזה.

שאלו ניסה להיזכר, מהם הדברים שתמיד רצה לעשות ולא העז. או חיכה. או דחה. אבל לא הצליח לחשוב על כלום. עבר זמן רב מדי מאז ששאל את עצמו מה הוא רוצה.

התחיל מההכי ראשוני שהצליח לזכור. מהילדות. ילדים רוצים להיות כל-כך הרבה דברים, ואף פעם זה לא סגן ראש צוות שיווק דיגיטלי בחברת פרסום ברעננה. אף פאקינג פעם.

לא הצליח להיזכר. אז בינתיים הוא טחן מקרוני כפול עם כפול גבינה, עישן רק ירוק נקי, ראה הכוכב הבא בפול ווליום ושיזדיינו השכנים. חי את הרגע.

כשסיים לחיות את הרגע, עשה את הדבר השלישי שעושה כל אחד שמגלה שהוא גוסס.

חשבון נפש.

התקשר לאבא ליישר את ההדורים. החליטו להיפגש פעם בשבוע להליכה בפארק. התפטר.

נזכר - בילדות רצה להיות סנדלר, אל תשאלו אותו למה. נרשם לקורס סנדלרות והחל לתקן נעליים של מכרים. התרגל לאכול פטרוזיליה. עשה לו נעים. לא בשביל הברזל או הסידן, לא כדי לקרב את החיים או להרחיק את המוות, שאל הפסיק לתכנן כל-כך רחוק. בשביל היום הזה, בשביל הכעת ועכשיו. הרגיש יותר טוב אחרי הפטרוזיליה מאשר אחרי מקרוני. ישב יותר טוב בבטן.

עברו כמה חודשים.

כמה נשאר?
שאל שאל,
והכל השיבו:
אין לדעת.

נדד מרופא לרופא, מיידעוני ליידעוני, ומזור אין.

צלול היה – גמר עם הג'וינטים. לא כדי לאחוז בחיים או להכניע את המוות. בשביל הרגע הזה, בשביל הכעת ועכשיו. העדיף להיות נטוע במציאות על כל גווניה מאשר להפקיד עצמו בידי העננה.

זרק את הטלוויזיה מהחלון. אנשים מתים רואים מעבר לאיפור, ומעבר לאיפור רותם סלע מאוד מכוערת.

פשפש בחפציו. ברר וזרק. נשאר רק עם מה שצריך. שלא להכביד על הבן, אחרי ש-.

כבר השתפר במלאכת הסנדלרות. חברה של חבר הציעה לו תשלום תמורת תיקון של נעלי עקב אדומות; שאול סירב לגבות. השאירה לו פתק עם מספר טלפון במקום.

בדואר הגיע מכתב. כתוב בו שמישהו רוצה ששואל ישלם לו משהו על משהו. שאל פרץ בצחוק ובבכי.

שנתיים חלפו, והמוות - בכל פינה אורב, כמו עיניים רציניות בחושך.

הדירה התמלאה נעליים. ריצה וכדורסל, עקב וכפכפים, הרים וקרוקס, טבע ונאות, ובדירתו של שאול כל נעל שנכנסה נעולה יצאה נעלה. הגיש, לאלו שהתעקשו לתת כסף בתמורה, את המכתב מהמישהו שרצה ששואל ישלם לו משהו על משהו - וחסל.

המיטה התמלאה אישה. זו עם הנעלי עקב אדומות. בלילות מיוחדים במיוחד היא השאירה אותן על.

המזווה התמלא פטרוזיליה. והבטן של שאול – נתמלא ריבועים.

רק המוות לא נתמלא חיים. רק מחוגי השעון לא נתמלאו נצח.

התחיל להתעניין במיסטיקה ומשמעות החיים. קרא דתות, נשם נשימות. ובכל שאיפה מת, ובכל נשיפה קם לתחייה.

צפה בילדיו גדלים. הוקיר כל רגע. בכה מול הקשת בענן. הרגיש את הרוח פורעת את שיערו. עשה צרכיו בעונג. האזין לצליל השקט. שר ולא במקלחת. רחץ עירום במפלים. אסף זבל בטבע. שיחק בחיים כמו ילד שמשחק בכאילו. חדל מלתור אחר רופאים ויידעונים. הפקיד עצמו בידי ההשגחה.

יצא לחופשי.

כך עברו – חמש, עשר, עשרים, שלושים.

שנים.

שאוּל גסס עד גיל שמונים.

על ערש דווי, מילת הודיה בפיו, על שגילה כבר באמצע החיים – ולא בסופם – שהוא, בדיוק כמוך, גוסס.

עירייה

האיש הקטן יושב בתוך הכיסא הגדול.
גם החולצה קצת גדולה עליו, וזה נראה כאילו אין לו כתפיים.

שישה חודשים לקח לי להשיג את הפגישה הזאת. הסבירו לי שזה לא פשוט למצוא חלון בלו"ז שיתאים גם לראש המחלקה, גם למזכירת המחלקה, גם למשנה לגזברות המחלקה וגם למ"מ קשרי מחלקה-תושבים.

מ"מ קשרי מחלקה-תושבים הציעה לי קפה נמס בכוס קלקר בכניסה, אז אני מזהה אותה. לגבי השתיים האחרות, אני לא בטוח מי זאת מי.

בראשי אני מחליט לקרוא להן כפופה מס' 1 וכפופה מס' 2. שלוש הכפופות יושבות סביב שולחן פורמייקה שבמרכזו צלחת חד-פעמית לבנה עם בורקסים, ובקצה השולחן יושב אני. יש איזה צליל חריקה משונה מאחוריי שמציק לי, אבל משום-מה אני לא מעז להסתובב.

"אנחנו כאן ברשות לשיפור האגפים, פותחת מ"מ קשרי מחלקה-תושבים, "אני מבקש, "קוטע ראש האגף ומחייך חיוך קטן ומדושן, "האגף לשיפור האגפים, "לא היינו מחלקה?" שואלת כפופה מס' 1, "אנחנו עדיין נקראים הרשות לשיפור האגפים, אבל מבחינה תקציבית המנכ"ל אישר לנו מעמד של אגף. "ייהו!" מצפצפת כפופה מס' 2, "ומבחינה ארגונית?" שואלת מ"מ קשרי מחלקה-תושבים, "זה בתהליך במערכת, "אומר ראש האגף, "לא ידעת את זה, ניצה? אני מתפלא עלייך, "וניצה נבהלת, "ידעתי שאנחנו בתהליך, לא ידעתי שהמנכ"ל כבר אישר, "היא משקרת, "יפה מאוד, "אומר ראש האגף לשיפור האגפים וסופק כפיים קטנות, "אני מבין שסיימנו כאן?" "אממ..." אני משתעל, "אבל עוד לא.. עוד לא.."
"ודאי, ודאי, "הוא מביט בי בפעם הראשונה, "תראה."
החריקה מקשה עליי להתרכז.

"התושבים הם מה שעושה את העיר הזאת. ריד מיי ליפס: בלי תושבים, אין עיר. ושאף אחד לא יגיד לך אחרת. יכול להיות שזה היה מקל עלינו כאן בעירייה, אבל אז איפה הנשמה, איפה.. חדות-העשייה? חשוב לנו שהעבודה שלנו תהיה משמעותית, אתה מבין אותי? אנחנו חיים תושבים, נושמים תושבים."

עיניו הקטנות זוהרות בזמן שהוא מדבר, כשליח האל המקבל לחיקו את הנבואה השמימית. שלוש הכפופות מביטות בו כמו שהמוזות מתבוננות באפולו.

"אבל", ממשיך ראש האגף הקטן, "ויש אבל גדול. זה כמו בצבא. אני תמיד אומר, תושב שמתנדב זה כמו חייל שמתנדב. רוצה להיות חלק מהעירייה? אהלן וסהלן. אבל צריך להבין איך המערכת עובדת. זה לא פשוט, להבין איך המערכת עובדת. שלא תבין אותי לא נכון, אני אוהב שהעובדים שלי יוזמים. אני אקח עובד שצריך לבלום אותו על-פני עובד שצריך להמריץ אותו כל יום בשבוע, ופעמיים ביום הבוחר."

החריקה כבר נעשית בלתי-נסבלת, ואני מסתובב. על שידה בפנית החדר, מתחת לתעודה ממוסגרת שכתוב עליה *מוענקת לרפי בן-דודי, שסיים בהצלחה קורס ניהול תעשייתי במכללת צוקרייה, מחוז קירגיזסטאן*, מונח כלוב שקוף מלא בנסורת. האוגר רץ בנחישות על גלגל הפלסטיק הוורוד שלו.

"חמוד, אה? זה חולדי, הקמע המחלקתי", אומר ראש המחלקה. "חשבתי שאתם אגף."

"בטח אגף! קדימה, בוא נשמע את הרעיון שלך."

הלב שלי פועם בחוזקה - בכל-זאת, הרבה מונח כאן על הכף. כבר כמעט שנתיים שאנחנו עובדים על הגינה הקהילתית הזו, ועכשיו רוצים לבנות עליה בניין.

"טוב, אז ככה, קודם אני אספר לך קצת על הגינה שלנו, זה ממש פלא מה שקורה שם, אנחנו קבוצה די גדולה של תושבים צעירים, ומנסים שם כל מיני דברים מגניבים, כמו שירותים אקולוגיים ועצי-פרי, עד עכשיו שתלנו.."

טראח!

היד הקטנה הולמת בחוזקה על כפתור אדום גדול, הבולט מלב שולחן הפורמייקה. סירנה מחרישת-אוזניים מופעלת, ואור אדום מהבהב מלווה אותה. האיש הקטן מוציא מגפון מתחתית השולחן וקורא: "מפגע תברואתי!"

"מפגע תברואתי! מפגע תברואתי!" צועקות הכפופות, ומתחילות להתרוצץ ברחבי המשרד ולנופף בזרועותיהן, כמו בריקוד הציפורים.

הן ממשיכות ככה עד שהסירנה פוסקת, ואז חוזרות לציפוי הלבד המגרד של הכיסאות השחורים.

כל שנשאר זו החריקה של גלגל האוגר.

"אין סיכוי שהמערכת תאשר את זה. רעיון הבא, " אומר האישי הקטן. אני מתאר לעצמי שהוא מתכוון לשירותים.

"אבל רגע, אתה יודע כמה ליטרים של ביוב נשפכים לים כל שנה סתם, ובינינו, ים חום-אדמדם זה גם לא בדיוק תברואתי.."

"בטח חום-אדמדם! האגף לשיפור האגפים שתל השנה אלף מאתיים עצים והמערכת העניקה לו פרס הוקרה."

כפופה מס' 2 מוחאת כפיים בהתלהבות.

"כן, אבל אגף הבנייה כרת בערך עשרים אלף, ובקצב הזה.."

"בטח כרת! תשמע, יש לך רעיונות נחמדים, אבל זה כמו שאני אומר לעובדים שלי, עם נחמד לא הולכים למכולת. המערכת לא

תסכים לזה. וחוזן מזה – ברזיות."

"ברזיות?"

"ברזיות. בזכותנו, כל העיר רצופה ברזיות. אם לא המערכת, מאיפה היו לך מים, אה? היית גווע בצמא, אתה והגינה הזאת שלך!" מתלהם ראש האגף הקטן.

"אם כבר העלת את זה, אז יש נהר יפהפה שזורם באמצע העיר, רק שהוא מזוהם כבר יובל.."

"ברזיות! ברזיות-ברזיות! באיזו עוד עיר בעולם יש לך ברזיות בכל פינה?"

"רומא, ברצלונה, טורונטו, באזל.."

"הכל הוא רואה שלילי, זה, " מסננת כפופה מס' 2, ומגניבה מבט מבקש-אישור לעבר ראש האגף הקטן.

"שבילי אופניים!" ניצה קופצת ממושבה אל-על.

"נכון, " אני מודה, "סללתם שבילי אופניים."

"אה-הא!" הוא מחייך חיוך קטן של ניצחון גדול, "שאפו, ניצה! עיר על גלגלים! אמסטרדם זה פה!"

"מצד שני, כולם ממהרים על הקורקינטים, בשביל לשבת עשר שעות ביום מול מסך, בשביל למכור איזו פרסומת לאיזה ילד,

בשביל לממן את שכר-הדירה של הנדל"ניסטים, כל זה בתנאי שהם לא פיצחו את הגולגולת שלהם על איזה עמוד שבולט

מהמדרכה. אתה מבין, זה לא השביל, זה הבשביל. ואגב, גם באמסטרדם יש ברזיות...”

“דאוונר רציני,“ אומרת ניצה, וראש האגף הקטן מתפרץ: “ניצה, רעיון, לרשום! שביל אופניים שהופך לברזייה ולהפך.” האוגר הזה לא מתעייף, חשבתי לעצמי, וניסיתי להתעלם מהחריקה. אוקיי, צריך להתמקד.

רק הבניין, לדבר איתו רק על הבניין. “בסדר, בסדר, תשכח מזה, הסיבה העיקרית שבאתי לכאן היא שהולכים לבנות לנו בניין על הגינה. אחרי כל הזמן והאהבה שהשקענו שם, פתאום הגיע איזה יום פרטי, השטח הזה בכלל ציבורי אז אני לא מבין איך...”

“גאון גדול! יושב פה ורוצה לשנות את כל המערך התכנוני של מדינת ישראל!”
“זה בניין של ארבעים קומות בשכונה של צמודי-קרקע, אני לא מבין איך אישרו...”

כפופה מס' 2 קמה מכיסא הלבד. היא מתחילה להעביר מסמכים מצד אחד של שולחן הפורמייקה לצידו השני, וחזרה.
“על זה אני מדבר! לזה אני קורא יעילות! מישוהו אמר כפופה מצטיינת?”

“זנב!” צועקת כפופה מס' 1 ומתחילה להסתובב במרכז המשרד כמו סביבון.
“מה היא עושה?” אני שואל.

“מה היא עושה, מה היא עושה, רודפת אחרי הזנב של עצמה אלא מה?” עונה האיש הקטן.
“אבל אין לה זנב.”

“בחור, אל תטריח את עצמך, כמה שתדע יותר אתה רק תבין פחות.”
הוא מתחיל לדבר שוב, אבל ברגע שהוא פותח את הפה, נוזל משם מעין חומר סמיך בגוון חום-אדמדם.

החומר ממשיך לזלוג בזמן שהאיש הקטן מזיז את השפתיים; רק כשהריח מגיע אליי אני מבין שזו צואה והוא פשוט מחרבן מהפה.

המשרד מתמלא רעשים של פלוצים. הצואה מתפזרת על החולצה המכופתרת של האיש הקטן, על שולחן הפורמייקה,

וקצת על הסנטר. כפופה מס' 2 ניגשת לנגב לו את הפה עם מגבון לח, והוא שוב יכול להוציא מילים.

"זה כמו עם העובדים שלי.."

"אתה עובד אצלי לא אני אצלך!" אני מתפרץ.

ראש האגף משתתק לרגע, מבולבל. נדמה שגלגלי השיניים במוחו מנסים לפרש את פשר המשפט המוזר, ללא הועיל.

"איך אתה מעז, "אומרת כפופה מס' 1, "כפוי טובה, " אומרת כפופה מס' 2, וניצה מוסיפה, "נחש קטן."

ניצה קמה, נעמדת בפינה, ומתחילה לדפוק את הראש בקיר. "מה היא עושה?" אני שואל.

"אתה אל תנסה להבין את המנגנונים העירוניים המורכבים!" איש עם כובע נכנס לחדר.

"תכיר, " אומר ראש האגף, "זה מ"מ המשנה לדוור המחלקתי. "אגפי, " אני מזכיר.

"בטח אגפי!"

"בכל אופן, אני לא מבין איך אישרו את הבניין הזה.."

הדוור מוסר לראש האגף הקטן מעטפה שכתוב עליה 'מיסים'. ראש האגף הקטן מסתכל בפנים, סופר, ומכניס אותה לכיס.

"אתה לא שומע מה שאני אומר לך? ברור שאתה לא מבין. אתה רוצה להבין את המערכת? בוא, תעלה למכרז, תצבור ותק, לאט-לאט המערכת תסביר לך. המערכת אישרה את הבניין, וזהו, עכשיו הבניין קיים."

"המערכת, המערכת, אתה כל הזמן מדבר על המערכת! מי זו אותה ישות פנטסטית שנקראת המערכת?! היא אוכלת? היא שותה? אתה המערכת, ניצה היא המערכת, המערכת היא לא יותר מסך האנשים שמרכיבים אותה!"

ראש האגף הקטן מחייך, ושוב נותרת רק החריקה של חולדי ברקע.

"פה הטעות שלך, טירון. תבין, אנשים לא מרכיבים את המערכת. אנשים לכל היותר משרתים את המערכת. בוא אני אומר לך משהו - המערכת היא עובדה. אתה לא. אתה צריך את המערכת, אבל המערכת לא צריכה אותך. המערכת היא הכל, ואי-אפשר להסביר אותה במילים. חייבים לראות כדי להבין."

"אז אני רוצה לראות, " אני אומר.

שלוש הכפופות חדלות מלדפוק את הראש בקיר, להסתובב במרכז המשרד, ולהעביר מסמכים מקצה אחד של השולחן לשני, ומביטות בי.

"הוא רוצה לראות את המערכת," אומרת כפופה מס' 1, "אתה חושב שהוא מוכן?" שואלת ניצה, וראש האגף אומר: "על אחריותו."

ניצה מסמנת לי לבוא אחריה. אני צועד בעקבותיה לאורכו של מסדרון לבן, שעל קירותיו ממסוגרות ארבע תמונות בשחור-לבן של כיכר דיזינגוף. ניצה נעמדת מול דלת פורמייקה חומה. היא מוציאה מכיסה מפתח ניקל קטן, מסובבת אותו בתוך המנעול, ואנחנו נכנסים לחדר הריק.

רק כרית קטיפה בצבע ארגמן מונחת במרכז החדר, ועליה קוקר-ספנייל שמלקק את הביצים של עצמו.

ראש האגף מגיח מאחורי כתפי.

"זוהי, בחור, המערכת."

הכלב ממשיך ללקק לעצמו את הביצים.

"נו, נדמה לך שאתה מבין?" שואל ראש האגף הקטן, מחייך.

"מה יש להבין?" אני שואל.

"בדיוק."

החריקה ברקע פוסקת. כפופה מס' 2 נכנסת לחדר, מחזיקה את חולדי המציץ בשתי ידיה. כפופה מס' 1 מוציאה אולר מכיסה, משספת את צווארו של חולדי, ומניחה אותו לדמם למוות למרגלות הקוקר-ספנייל. אחר שלושתם צועדים לאחור וידיהם צמודות זו אל זו בנמסטה.

לפתע, נשמע צלצול פעמון בית-ספר ברחבי הבניין. ראש האגף הקטן, כמו גם שלוש הכפופות, כמו גם השומר בכניסה, והדוור המחלקתי, שומטים מסמכים ועטים לרצפה, רצים בספרינט לעבר החניון, מתניעים רכבי ליסינג ונעלמים משם. אני נותר לבדי בבניין הריק ומביט בשעון הקיר. השעה שתיים בצהריים.

כוס-אמק הגינה הקהילתית הזאת.

מוקדש לתמי עץבעיר ♥

8 קטעים

1

אמרתי לה כבר באחת הפעמים הראשונות שאני יודע מה יקרה. כשיודעים, הכל יותר קל. עדיף לדעת אמת אומללה מאשר לחיות את אי הידיעה; אפילו אם זו עשויה להצמיח איזו פיסת חופש. הודאות נמצאת במקום הראשון בסדר העדיפויות. היא השקר הכי גדול והמגן הכי בטוח.

יהיה קשה. את תתאכזבי ממני ואני אקח אותך כמובנת מאליה. אני לא אהיה מספיק ואת תהיי יותר מדי. אנחנו נצטרך לקום ולהאכיל את הילדים. אני לא אבין אותך ואת תביני אותי יותר טוב משאני אבין את עצמי. ואת לא תביני אותי. אני אסתכל על אחרות. לא אסכים להראות לך את חוסר הביטחון והפגיעות שלי. שנינו נהיה צפויים. זה כבר לא כמו פעם, שמשפחה הייתה משפחה וזהו. אנחנו דור של אינדיבידואלים ויש חמישים אחוז גירושין. עכשיו יש רומנטיקה ומחר זה יעבור. כדי שמערכת היחסים תעבוד אנחנו צריכים לעבוד. על עצמנו ובינינו, על אמון ותקשורת ומוכנות. את תשתני ואני אשתנה ואנחנו נצטרך למצוא דרך להשתנות יחד מבלי לנסות לשנות אחד את השנייה. איך היא תגיב, גם את זה ידעתי. זה יותר מדי בשבילה, היא עוד ילדה ואני כבר בגרתי. היא חשבה שהיא מכירה אותי. עכשיו היא לא תבין והיא תפחד. היא תשאל שאלות, בזהירות. אחר כך היא תלך הביתה מבולבלת.

ואכן.

היא חייכה בשלווה ועומקו של הים נשקף באישוניה. הפלגתי בתוכם, צללתי לתוכה. היא אחזה בידי ואמרה לי שזה בסדר. לאשליה יש ערך אם היא כנה. כבר נפגשנו פעם. יש לנו דבר מה לגלות יחד ואולי הוא יהיה כואב. יש לנו חוב זה לזו. עכשיו מספיק. היא רוצה שאחבק אותה.

זה היופי בידיעה. שבמוקדם או במאוחר החיים מוכיחים לך אחרת. המציאות מראה את עצמה למי שמתבונן אבל גם למי שלא. ואז הידיעה מחליפה פניה והופכת ללמידה. בחוגים מסוימים קוראים לזה חסד.

אני לא יודע אם בדידות זה משהו שכל אחד מאתנו חווה מעצם היותו בגוף. זו שהתלבשה יפה ולומדת משפטים ובעלה שמספר בדיחות. האם הם ביחד או לבד. או עבור רובנו הבדידות לא מתגלה במלוא הדרה. לא היינו מסוגלים לעמוד בזה. או אין בדידות.

הייאוש מהקלות הבלתי נסבלת של הקיום הוא לא יותר מאשר שד המעוור את עיני הרואים. מי ייתן ונהיה מודעים אליו ולא ניכנע לו. נתיידד עם המפלצת. אחרת היא תשתקף בכל המחשבות מבוקר עד ערב עד שתהיינה קרות ואפלות. היא מונעת מאתנו לזמר ולהיות שמחים. ואנו חבים לה את חיינו כי בלעדיה לא היינו חופשיים. היינו כמו החתול.

אנו מדברים בגוף רבים. ויוצאים מנקודת הנחה שאנו חולקים דבר מה משותף בעולם הזה. איננו שני עולמות שונים. אותם הכוחות פועלים אצל שנינו ובאופן כזה או אחר איתם נגזר עלינו להתמודד.

אני משתמש במילה כדי לתאר לך את העולם שאני רואה ואת צוחקת אז את רואה אותו גם. אולי זה לא ככה. אולי הבדידות שלי זו לא הבדידות שלך. ואולי את בכלל לא יודעת על מה אני מדבר.

הספק הזה הוא המפלצת. אל תאמיני לו. תמיד אהיה כנה אתך ובבקשה נסי להבין אותי. הכמיהה שלי אלייך היא אולי זמנית אבל כנה. אחרי הכמיהה האמת תתגלה ואז אדע מה זה לאהוב אותך. אני לא רגיל, את מבינה. קשה לי לעשות כאילו. חבל שאי אפשר להגשים רעיונות. בצר לי אני תמיד מחפש אותך. אבל זה כבר סתם. זה סתם.

האם אלוהים קיים היא שאלה תקפה בימינו. כולם שואלים אותה ושוכחים עד כמה הם קטנים. אז באים הפילוסופים ומוכיחים. אחריהם מנתחי המוח מוכיחים מה שהם רוצים להוכיח. אנשי הדת מרגישים אבל מתבלבלים בדרך. וכולם שוכחים לעצור ולהסתכל למעלה.

שם יש שמיים.

בדיוק בצד השני של כדור-הארץ יש גם מישוהו.
בדיוק למטה.

וגם הוא מסתכל למעלה לשמיים.

אני מתפנה להרגיש את תהומות הייאוש בכל תא בגוף שלי וההרגשה כל כך טובה.

בנקודה כלשהי בזמן נקבע ששמחה עדיפה על עצב ומאז כולם מנסים רק לשמוח.

שכחנו את השיכרון שבמלנכוליה.

היא מציפה אותי ואני רק רוצה לחבק מישהי שיודעת את מי היא מחבבת. כמה חיבוקים כבר היו בין שני זרים.

אם הכל רומנטי ואין קונפליקט גם אין עניין. עבור הבודד המחשבה של להיות עם אחת שאיננה בודדה הינה בלתי נסבלת. הוא יוציא ממנה את הבדידות. רק אז הם יוכלו להיות בודדים יחד.

עדיין לא פגשתי מישהי מספיק בודדה עד כדי כך שהיא יודעת איך להתחבר.

חווית האחדות עם הכל והבדידות האינסופית הן תאומות סיאמיות.

מדהים עד כמה הכמיהה הזו חזקה.
 כל הדברים שאעשה יתגמדו בפניה.
 ביולוגים חושבים שזה דחף אבולוציוני להתרבות.
 זה לא זה.
 מי שיודע מהו הפוטנציאל האמיתי של שניים לא יסתפק בהסבר
 כה דל.
 הכל מוביל לכך תחת תמימות של ילד.
 פעם אמרו לי שתמיד אשאר ילד.
 רוב האנשים מתבגרים בדברים שבהם הם אמורים להישאר
 ילדים ונשארים ילדים בדברים שבהם הם אמורים להתבגר.
 לא צריך מחקר בשביל לדעת דבר-מה על רוב האנשים.
 צריך להתבונן ולהיות אכפתי.

לפני שנפגשנו לא הייתי בטוח שאת בכלל קיימת.
 זה לא מדויק.
 הייתי משוכנע שאת לא קיימת.
 דמיינתי אותך בתור מורדת מבחוץ ורכה מבפנים. משוגעת
 במונחים מקובלים ואי של שפיות במונחים שלי.
 שליחה של אמת.
 אין לי סיפור לספר עלינו. המקום בו נפגשנו וכל שאר הדברים
 שבונים סיפור לא באמת חשובים.
 היינו יכולים להיות על אי באמצע הים.
 אולי זה היה עדיף.
 אולי אנחנו תמיד על אי.

אינני יודע אם הדברים ישתנו אי פעם. יש שאומרים שהם משתנים כל הזמן אבל אני לא לגמרי בטוח. והדברים, להם זה לא משנה מה אומרים. או שהם משתנים או שלא. בכל אופן אני מאושר שאת פה. חולקת איתי את הרגע הזה. יותר מזה אני לא צריך. את תגידי מה את צריכה. אני מקווה. בחלומות שלי את פה. חולקת איתי את הרגע הזה. במובן מסוים את תמיד פה. ואני איתך בכל מקום. גם לפני שהכרנו. כבר בפעם הראשונה שראיתי אותך נזכרתי בך. עוד לפני שנפגשנו התגעגעתי. מעטים אלו שיודעים להסביר זאת. הם לא נמצאים באוניברסיטה.

יש לי הרבה מה להגיד. על השלב הנוכחי בהתפתחות התודעה ועל המצב הכלכלי. על ההורים שלך ועל השיקולים לגבי הבית שנבנה. איכות הסביבה ועוד. משום מה הדברים הללו חשובים רק במידה שאני יכול לחלוק אותם איתך בסוף היום. זה היה ככה מאז ומעולם.

אם היינו יכולים לתפוס את הרגע שבין שינה לערות היינו מוכנים להשתטות קצת יותר. אבל עכשיו צריך להיות רציניים. יש דברים לעשות ועולם שצריך להסתובב על תילו. אם נישאר מחובקים במיטה זה לבטח לא יקרה.

לפעמים אני חולם שאני על גשר. מכוניות ישנות צבעוניות באות והולכות ואני ממשיך ללכת בצד הדרך. השמיים שחורים ומלאי כוכבים. אין ענן אחד אבל פתאום מתחיל לרדת גשם של מיץ פטל.

מה יש בצד השני של הגשר אינני יודע. הפטל מטפטף והשמיים מתמלאים אורות של אדום וירוק. ואז אני חופשי. אפשר לרקוד ולהסתובב, לעלות במדרגות שמובילות לשומקום, או ליילל. הרגשה חמימה שוטפת את כל הגוף שלי ואני יודע שהגעתי הביתה. ועדיין יש לי לאן ללכת.

ברקע הכינור מתנגן לו. אין אף סיבה מיוחדת לשום דבר שאני עושה. והדבר היחיד שאני רוצה הוא לעשות אותו. אז אני רוקד טנגו לבד.

ההוא שראה את זה בא

ההוא שראה את זה בא ניסה להזהיר את כולם.

לבש סדין לבן, אחז מקל בידו, עמד בכיכר העיר והטיף דברי תוכחה.

כפתו אותו הדוקטורים, לקחו לבית-החולים ונתנו זריקה.

שם, ההוא שראה את זה בא הביין: הגיע הזמן למצוא דרך אחרת. להטיף בכיכר זה כבר לא עובד, גם לפני אלפיים שנה זה לא עבד, אלה שראו את זה בא, התעלמו מהם במקרה הטוב צלבו אותם במקרים אחרים, אין חדש תחת השמש, יצר לב האדם רע מנעוריו, ועיניים להם, אבל הם לא ייראו.

כשהשתחרר - בזכות עוונטה שעשה לדוקטורים - ההוא שראה את זה בא יצר קשר עם המלהקת של ערוץ שתיים ונכנס לבית האח הגדול.

משם תיפתח הבשורה.

על היום הראשון, אסף ההוא שראה את זה בא את כל הדיירים לשיחה במעגל והציע להם תכנית מחושבת היטב.

בכל פעם שהאח הגדול יורה לעטות תחפושת גומי צהובה של תרנגולת ולקפץ בחבל, ישבו הדיירים יחדיו למדיטציה. בכל פעם שהאח הגדול יכריז על הדחה, יכתבו הדיירים כולם על הפתק "ואהבת לרעך כמוך". את הפרס הראשון יתחייבו לתרום מבעוד מועד לנוער בסיכון. כך, יהוו דגם אחרית-ימים לכל עדת ישראל - וגר נער-גבעות עם טבעונית, ויהלומן עם יוגי ירביץ.

הקהל בבית עף עליו. הרייטינג הוכפל, סנו זכתה בזיכיון לפרסומת לאקונומיקה טבעית מחומרים סינתטיים, וארז טל קנה משקפיים חדשים ועוד ג'ינס סקיני.

הכל עבד מצוין עד ההדחה השמינית.

אז, ישראל - הגמדה שפרשה מחיי הקרקס - התגלתה כתחמנית של הבית. היא קיבצה קואליציה יחד עם הדת"ש שהתאסלם, כוכבת האינסטגרם בת השש-עשרה (שעברה ניתוח-לשינוי-גיל כדי להיכנס באופן חוקי לבית וכעת הייתה בת עשרים ושש), והאנדרוגינוס שהרגיש/ה כלוא/ה גם בגוף של גבר וגם בגוף של אישה.

יחד, הם העמידו את ההוא שראה את זה בא להדחה.

הקהל בבית כבר מאס בהרמוניה ששררה בבית האח הגדול ורצה לראות קצת אקשן. על כן הדיח הקהל בבית את ההוא שראה את זה בא ברוב קולות. המשקפיים האופנתיים של ארז טל החליקו במורד ג'ינס הסקיני החדש שלו לאור הסנסציה.

ישראל, הגמדה התחמנית, עקפה בסיבוב הגמר את הדת"ש המוסלמי (שהתנצר בשידור חי), כל הדרך אל המיליון. לאחר ניכוי מס נותרו לה 750 אלף, ובזכות ההון העצמי אושרה לה משכנתא בריבית מועדפת על דירת שלושה וחצי חדרים בפתח-תקווה.

אבל ההוא שראה את זה בא לא התייאש. צייץ בטוויטר – זה יבוא. דרש באשראמים – זה יבוא. שוחח עם חברים – זה יבוא. בתכניות בוקר – זה יבוא. בארוחות שישי – זה יבוא.

בסוף זה בא.

וחוץ מההוא (שראה את זה בא), אף-אחד לא ראה שזה בא.

לא ראו את המוות, והלהבה, והחורבן, והזוהמה, והטירוף, והטמטום. לא ראו את העיורון.

והכל המשיך כרגיל (אבל גם שונה).

וההוא שראה את זה בא הפסיק לראות את זה.

התחיל להתבונן.

וליבו נתמלא תקווה.

כי עיניים להם ולא ייראו – עד שתיפתח השלישית.
כי יצר לב האדם רע מנעוריו – אך טוב מינקותו.
ואין חדש תחת השמש – אבל יש חדש מעל.

שקיעה

"סלט הרוקפור שלך, העלמה שטיין. מתובל בשמן זיתים סורי אורגני בכבישה קרה, מלח גס תוצרת ישראל, עם בצלצלי שאלוט וקמצוץ דבש - בהמלצת השף זוכה שלושת כוכבי המישלן," אמר רב-המלצרים - מפית לבנה מונחת על זרועו המכופפת - והגיש את המנה הראשונה לשולחן הערוך.

"אה, וכמעט שכחתי," הוסיף, בעוד העלמה שטיין מסיטה במזלגה את עלי החסה, תרה אחר דבר-מה מסתורי, "הגבינה הגיעה ישירות מהחקלאים היווניים מהאי... משהו עם 'אוס' בסוף. מי כמונו יודע מהי מומחיותם," וקרץ.

ורוניקה לא הייתה מרוצה. היא המתינה זמן רב מדי עד שהגיעה המנה, ונדמה היה שהתיבול חסר מעט מתיקות הכרחית. היא כמעט והחזירה את הסלט על-מנת שיחליפוהו באחר, אך הרעב גבר עליה. היה זה ידוע לכל - העלמה שטיין לא אוהבת להיות רעבה.

בעודה מכרסמת בחוסר שביעות-רצון, התבוננה ורוניקה בשמש השוקעת לאיטה. בשעת דמדומים זו היא נהגה להפליג במחשבות - וכעת הרהרה לעצמה עד כמה מעניין מראה הקומה השמינית בבניין המרוחק, לעומת זה של קומתו החמש-עשרה. מה שרואים מכאן, חשבה ורוניקה, לא רואים משם.

רב-המלצרים הגיע לפנות את הצלחת המלאה-למחצה שנותרה על שולחנה של העלמה שטיין.

"האם הסלט היה לטעמך, העלמה שטיין?"

"רחוק מכך. אני מקווה שהמנה העיקרית תהיה יותר מושקעת, אחרת ודאי אשתגע!"

בטרם הספיק רב-המלצרים להשיב ולהתנצל עמוקות על עוגמת הנפש, ניגש פלוני אל ורוניקה ושאל אותה: "העלמה שטיין, האם את מוכנה לבוא ולסייע לנו עם הדליים?"

ורוניקה ורב-המלצרים הביטו זה בזו בהבעה ספק מבולבלת ספק מלאת בזו. פלוני הבין את הרמז ועזב את המקום, מאוכזב.

רב-המלצרים ביקש את מחילתה של ורוניקה ויצא לבדוק מה עם המנה העיקרית. השמש כבר נשקה לקו האופק, וורוניקה החלה מעלעלת בעיתון המונח על שולחנה.

"החלטתו של נשיא ארה"ב, כוכב הריאליטי לשעבר, אשר השפעותיה האסטרטגיות על נשיא רוסיה..." ורוניקה איבדה עניין במהרה ועברה להתבונן במסך הסמארטפון שלה.

"וכעת - גולת הכותרת של בית מטבחנו. בשר העגל הזה ממש נמס בפה, ולא בכדי. מרגע לידתו, העגלון הטרי לא נעמד ולו פעם אחת על רגליו הדקיקות - אלא נשאר ישוב בביתו הקטנטן. והאמיני לי, העלמה שטיין: בכל נגיסה את תחושי את רכותו. עלי הפטרוזיליה, הם אך ורק בגדר המלצה ולמעשה משמשים כקישוט."

החוף כל-כך קרוב לכאן, חשבה ורוניקה, וחתכה את נתח הבשר בסכין ובמזלג. התחיל להיות קריר, וורוניקה עטתה את מעילה החדש. הו, כמה היא התגאתה בו - יצירת מופת, כך היא כינתה אותו.

בעודה לועסת ולועסת, מיצי הבשר המתוקים כה ערבים לחיכה, הגיע פלוני נוסף והפציר: "ורוניקה, מספיק עם המשחקים. בואי ועזרי לנו עם הדליים, עכשיו."

העלמה שטיין הביטה בעיניו של פלוני, ולרגע פסקה את לעיסותיה. אך כאשר הגיע רב-המלצרים, הוא הורה לפלוני לעזוב את העלמה שטיין במנוחה. פלוני הסתלק לו בכעס.

רב-המלצרים בסך-הכל מילא את תפקידו, שכן כעת הגיעה השעה החשובה מכל - שעת הקינוח. ואיזה קינוח זה היה; מיטב פירות הגן, טבולים בשוקולד משובח מפולי קקאו אפריקאים. מעל - אבקת סוכר וקצפת מחלב פרה.

אולם ורוניקה, שעד לפני רגעים אחדים כמעט גוועה למוות ברעב, כעת הרגישה מעט מלאה. היא החליטה ללגום כוס מים בטרם תפנה לטעום מהקינוח המפואר שקיבלה. כמוכן שהיא סירבה להשתמש במים שאט-אט התקבצו סביב סוליות נעלי העקב האדומות שלה.

הקור כבר הפך כמעט בלתי-נסבל, חרף המעיל. פלוני התפרץ וצעק: "ורוניקה! תפסי דלי ובואי תכף ומיד. מה לא ברור לך?!" העלמה שטיין הזדעזעה מחוצפתו של הזר. רב-המלצרים לא הבין על מה כל המהומה, אז בטרם גירש שוב את הזר הוא החליט לשאול מה רצונו.

”ורוניקה יודעת טוב מאוד מה רצוני,“ השיב.
”הגענו לכאן כבר פעמים רבות מאוד. זה התחיל אחרי המשבר הכלכלי - יוון שקעה, הבנקים קרסו, וכולם שתקו. ניסינו לגרום לה לומר משהו! המים פרצו אז את כל כיסי האוויר. אחר-כך, כולם זוכרים את התמונות של הילדים קטועי-הגפיים בסוריה. ניסינו לקרוא לורוניקה, אבל היא הייתה בקומה התשיעית - והמים הגיעו אז רק עד הקומה השנייה. אז המשכנו לנסות לבדנו, בתקווה שהמאמץ יספיק.

אבל כשים המלח התייבש, הדבורים - אלו שבזכותן יש פירות - נכחדו, והעגלים הופרדו פעם אחר פעם מאימותיהם, הבנו שנזדקק גם לורוניקה. המים אמנם לא הגיעו אז לקומה התשיעית, אך הם היו בקומה השמינית, וורוניקה פשוט עלתה למסעדה שבקומה השתיים-עשרה. לרגע חשבנו שהבהלה לסמארטפונים תציל את המצב, אך ורוניקה השתמשה בו בעיקר כדי לצלם שקיעות. אז המים המשיכו לטפס, וכשוכב ריאליטי נבחר לנשיאות העולם החופשי, כבר היה כמעט בלתי אפשרי לעצור אותם. והנה: מלחמת העולם השלישית מתדפקת על הדלת, מדינות המערב מתחמשות, מדינות ערב מתחמשות, וורוניקה מחכה לקינוח!”

”אני לא מבינה כיצד כל הסיפור הזה קשור אליי, אולי תעזוב אותי במנוחה?” סיננה ורוניקה בלחץ אופייני.

”כמובן שזה קשור אלייך! אם כולנו נתרום למאמץ, אם כל אחד ירים דלי אחד, נוכל להשתלט על המים, עוד נספיק לשפוך אותם החוצה - עד הטיפה האחרונה. האמיני לי! אך את חייבת להצטרף אלינו, ורוניקה. הכי חשוב לפני עלות השחר. בבקשה.” הארץ המובטחת כבר השתקפה לה באופק. המים הגיעו לקרסוליה של ורוניקה.

”אבל למה דווקא אני???” בכתה ורוניקה, הדמעות זולגות ומצטרפות לים שעל הרצפה.

”עדיין לא הבנת?!“ שאל הזר בקוצר-רוח, ”כולנו באותה ספינה!”

קוקוריקו

קניתי תרנגול.

זה כבר כמה חודשים שאני מנסה להיגמל, ללא הועיל. התסמינים לא מותירים מקום לספק: הידרדרות כושר הראייה, הקמטים בצידי העין, שינוי קיצוני במצבי הרוח. אני מוכן לסבול את מרווח הגמילה, את עוויתות האצבע, את הפרנויה – ומה אם משהו קרה?

אך הקושי העיקרי היה הבוקר. כאשר היקיצה שלך, אולי הרגע הכנה ביותר ביום, בו הנשייה נובטת לכדי יש, כאשר הנשמה שבה ומשתרשת בתוך אותו גוף מוכר, ונאלצת להצטמצם ממצב צבירה של מרחבי רוח אינסופיים, חסרי חלל וזמן, לכדי היכלאות בתוך הבשר והדם שגבולותיהם כה ברורים והתכלותם כה מובטחת - כאשר כל זה מופרע מבעוד מועד על-ידי **המכשיר** הזה, גורלו של היום פחות או יותר נחרץ.

תוכל להפחית במינון, אך הוא עדיין יהיה שם, ברקע, מתרה ואופף כשדה פיח מסמא. מקלחת לעתים עוזרת.

על-כן נסעתי עם הטנדר לקיבוץ של סבתא וקניתי תרנגול. דירת חדר הפונה לאלנבי היא, ככל הנראה, אינה מרחב המחייה הטבעי של החיה המכונפת. היא נועדה להתפלש במדשאות אין-קץ, לנקר גרגרים שזה עתה הושלו מן האילנות, לנתר על פרגיות. אבל כרגע אין דבר חשוב יותר מהגמילה, וכאשר יגיעו ארגוני זכויות בעלי-החיים להתדפק על דלתי עם השלטים הזועמים שלהם, וישפכו עליי דם של חתולים או משהו כזה, אצהיר שזהו תרנגול חופש.

הלא הוא שיחררני לחופשי.

מילא - הוא מטיל גללים בפינת החדר בערך פעמיים ביום, על כל פנים זה עדיף מאשר **המכשיר** הזה שמחרבן בפינת התודעה שלי כל שלוש שנים. הכל ממש מתחיל להסריח שם. מדהים כמה ציפור אחת, כלומר עוף, עוף אחד, מסוגל לשפר את איכות החיים, בתנאי שהוא לא הופך לעוף בגריל על איזה מנגל בנחלת בנימין.

לואי - כך החלטתי לקרוא את שמו, על שום הכרבות שלו שהזכירה לי כתר. לואי קורא בדיוק בעלות השחר, לא ניתן לכוון אותו לשעה אחרת ואי-אפשר להחליף את הצליל שלו ל-harp או marimba. רק קוקוריקו קוקוריקו. מאחר שהיה עליי להסיח דעתי מן העובדה שלא אקבל את המנה שלי, שעות השחר הפכו ליקום שלם של יצרנות. הספקתי לכתוב שלושה עמודים, למתוח מעט את הזרועות והארבע-ראשי, מדיטציה של רבע-שעה, קצת פסנתר ושתי ביצי-חופש - הכל לפני שמונה בבוקר.

אט-אט החל לואי להשפיע על החיים של אנשים נוספים, אפילו מבלי שיכירו אותו. לפעמים אני חושד שהוא תרנגול קסמים. שכנני החלו להקיץ גם הם עם עלות השחר. תיארתי לעצמי שבמוקדם או במאוחר עליי לצפות לנקישות דלת זועמות, אבל אף-אחד מהם לא העלה על דעתו שבכניין מתגורר שכווי. הם גיגלו במכשיר שלהם "קול של תרנגול עם עלות-השחר" כדי למצוא הסבר לתופעה; מנוע החיפוש השיב פניהם ריקם.

פעם אחת ניגשה אליי השכנה היפה מלמעלה עם הכלב ושאלה אותי אם אני משמיע קריאת תרנגול בכל בוקר מהרמקול. אמרתי לה שלא. אני לא אוהב לשקר.

ביום בו לואי ברח מהמרפסת – כנראה ראה את אחד מהברווזים שבאורח פלא מגיחים מפעם לפעם במזרקה באלנבי – הייתי אנוס לכוון את המכשיר הזה לשעה שמונה בבוקר.

רק ליום אחד, עד שאתארגן על קוק אחר.

מאז עברו ארבע-מאות שמונים ושבעה ימים.

ארבע-מאות שמונים ושבעה ימים של marimba.

שתי עיניים

יהיה זה מן הראוי לשער, שמרבית הקוראים בני ימינו יתמהו, מה כה מיוחד בסיפור אודות הילדה הקטנה שנולדה עם שתי עיניים. וכיצד ניתן להאשימם?

הרי ברגע זה ממש, הם קוראים את אותו הסיפור בדיוק, באמצעות שתי עיניהם שסוקרות את הדף - שתיהן מתבוננות החוצה, מחפשות דבר-מה שם בחוץ, כאילו עשויות הן למצוא אותו.

אף יהא זה ראוי לשער שאותם קוראים מעולם לא שאלו את עצמם מדוע בכלל יש להם שתי עיניים. הרי עין אחת היא די והותר, ולשם מה זקוקים אנו לבזבזו משאבים שכזה? שכן, אם ישנו בנמצא חוק אחד המושל בטבע ביד רמה, הרי זוהי היעילות. ואולי הם כן שאלו, אך הסתפקו בתשובה אקראית של איזה מדען שעניו עצומות לרווחה, אודות איזה מרחב תלת-ממדי או משהו משעמם בסגנון הזה.

אולם כל מי שייחשף להסבר הראוי בנוגע לשתי עיניו, לעולם יסרב בתוקף להסתפק בהסברים כה דלים. וכדי להבין לעומק על מה כל המהומה בסיפור אודות הילדה הקטנה שנולדה עם שתי עיניים, ראשית כל יש להבין לשם מה יש לנו שתי עיניים מלכתחילה.

אכן, מאז ומתמיד היו לבני האדם שתי עיניים. רק שבאותם ימים, טרם נולדה אותה ילדה קטנה, לא היו אלו שתי עיניים שפונות כלפי חוץ. אלא - וזוהי האמת לאמיתה - עין אחת בלבד פנתה כלפי חוץ ואילו השנייה - פנימה.

לכל עין היה תפקיד משלה. תחומי האחריות של עין ימין הסתכמו בכל ההתרחשויות בעולם החיצוני; הודות לה הסתנוורו בני האדם למראה הנופים והימים והתכווצו אל מול הזוועות והעוולות, קראו עיתונים, ציירו ציורים, פגשו אנשים והביטו אל הכוכבים, ובעיקר הצליחו להימנע מהיתקלות בחפצים.

אך בעוד כבודה של עין ימין מונח במקומו - ואכן חשוב שלא ניתקל בחפצים - לעין שמאל היה תפקיד עצמאי ושונה לחלוטין מזה של עמיתה.

שכן בעוד עין ימין הייתה נלטשת אל העולם ומראותיו, עין שמאל הייתה ננעצת פנימה – אל תוך הנפש. ואיזה עולם היא גילתה שם – רגשות, מחשבות, משאלות, זיכרונות, מה לא ראתה עין שמאל. וכשם שעין ימין נישאה אל הכוכבים, וחזתה במרחבים אינסופיים של היקום, כך צללה עין שמאל פנימה, והתבוננה בעומקים אינסופיים של הנפש.

הקורא הביקורתי הממולח עשוי לקבול: וכי מה? מה העניין הגדול בהבדל שבין עין ימין ועין שמאל?

אותו קורא חביב לא מתאר לעצמו שלאותו פרט שולי, אותו הבדל פעוט בין חוצה ופנימה, היו השלכות מרחיקות לכת על חייהם של בני-האדם. והכוונה כאן איננה רק לאותן היתקלויות ראש תכופות בין שני מכרים ותיקים, שבשוגג קרצו זה לעבר זה בעין ימין – משעשעות ככל שיהיו.

ובכן, ההבדל העיקרי בין ימינו אנו לבין אותם ימים, אשר בחוגים מסוימים כונו ימי הפיקחון, היה מהותי מכך לאין שיעור: בני האדם באמת ראו זה את זה.

אדם שבע ידע עד כמה האוכל חיוני עבורו, וכמה הוא ירא ממחסור. באופן כמעט טבעי הוא ראה את סבלו של הרעב וחלק אתו את מזונו.

בעזרת עין שמאל מנהיגי אומות ראו את החלק באישיותם שתאב לכוח, זה עזר להם לפנות את מקומם כשאותה תאוה לא שירתה עוד את העם שלהם.

עין שמאל של הגבר זיהתה את נטייתו לעצלות, וכך הוא סירב לתת לאשתו לדאוג לענייני הבית לבדה. האישה ויתרה לפעמים על הצורך במושלמות וחיזקה את הגבר שלצדה.

כאשר עין ימין של האדם הלבן ראתה אדם שחור והתמלאה בתחושת עליונות, עין שמאל קלטה זאת מיד והוסיפה זיכרון מימי בית-הספר, בו כל הילדים חריומו את אותו אדם לבן. לא הייתה לו ברירה אלא לחבק את האדם השחור שפגש.

נוצרים, יהודים, מוסלמים ובודהיסטים, כולם ידעו עד כמה מנהגייהם מעצבים אותם ומקנים להם משמעות ותעצומות-נפש – ברוב המקרים הם לא הצליחו להעלות על דעתם לשלול את אותה הזכות מאלו שמנהגייהם שונים במקצת.

אפילו בני-הנוער המרדנים ידעו שעמוק בפנים הם בעיקר משתוקקים לעמוד איתנה בעולם בנבדלותם, והשתדלו להקל על הוריהם.

כל אלו שנכוו מבגידות החיים, שהאהבה פסחה עליהם פעם אחר פעם ופינתה מקומה לטובת האכזבה, ההישרדות והמכאוב, עמדו בתוך צערם בכניעה, ואזרו כוחות מחודשים, שאפשרו להם לבטוח באדם שהגיע ביום מן הימים לעזרתם.

וכך חיו בני האדם, בשלום יחסי, מדי יום ביומו. אמת – קונפליקטים ואתגרים פקדו אותם גם בימי הפיקחון, שהרי גם רמת חדותה של עין שמאל לא תמיד הייתה 6/6. אף-על-פי-כן מסוגלים אנו להזדהות עם מצוקתם של שני הורים טריים ומודאגים, שהתגוררו בכפר קטן, עדן שמו. אם להשתמש במושגים של התחלה וסוף, היה זה אותו יום בו הגיחה לאוויר העולם בתם הבכורה, בו דקות ספורות לאחר מכן אחזה את האם תחושה חדשה שלימים כונתה בלבול, בו האב המסור כבר תיאר לעצמו מה עשויות להיות ההשלכות של עין שמאל שפונה החוצה, שהיפוכה אפשר לחזות בפרח והכעס באותה הממשות של הכיסא והשולחן, שבזכות היעדרה התפכחו בני-האדם מדי פעם לפעם וראו את אחיותיהם ואחיהם נכוחה.

לא היו קלים הם, החיים, עבור ילדה קטנה ששתי עיניה פנו החוצה, אף לא עבור שני הוריה המסורים.

אמנם הם חיבקוה כאשר הצעצוע איבד במהרה מקסמו לטובת הצעצוע הבא שקלטו עיניה, וכאשר דקות ספורות ללא אוכל הפכו לבכי מיילל.

אמנם הם שוחחו עימה כשהשמלה לא מספיק החמיאה לה, וכשחברתה לכיתה הייתה חכמה יותר, כשהיא הייתה יפה יותר, כשהיא הייתה שמחה יותר ממנה.

אמנם הם ניסו בכל כוחם לפייס אותה כשהאדם הדתי היה הוזה ומגוחך והחילוני ריקני ושטחי, העשיר חמדן ואנוכי וחסר-הבית מטונף ומסוכן, השחור פראי והלבן מזויף, הימני פאשיסט והשמאלני יפה-נפש.

אמנם עין שמאל שלהם עשתה כמיטב יכולתה; אולם בעיניה של הילדה הקטנה, שפתאום, בלי לשים לב, בעצם הייתה כבר גדולה, הם עדיין היו הורים אטומים, לא מבינים, עיוורים.

אמנם הם ראו את ילדתם בבת עיניהם. אך הם לא ראו הכל.

בניסיונותיהם החוזרים ונשנים לגרום לה להביט פנימה, הם כשלו מלראות שללא עין שמאל, ילדה קטנה אינה מסוגלת להתבונן פנימה כל-כך מהר. משום שאם היא הייתה מתבוננת פנימה, היא לא הייתה רואה דבר מלבד תהום. והיא הייתה נבהלת עד עמקי נשמתה מהמחשבה שאולי התהום הזו היא מה שהאנשים קוראים לו בדידות, ושאולי התהום שלה כל-כך עמוקה, שהיא לעולם לא תוכל לחלוק אותה עם אדם שלא נמצא יחד איתה בתהום.

וכפי שלבטח כבר ניחש הקורא היקר, כאן טמון סוד מגבלתה של עין שמאל: ישנם דברים מסוימים בנפש האדם האחר שאין ביכולתה לראות, אם עין שמאל של אותו אדם לא רואה אותם קודם לכן; לעיתים נדרש אדם לראות את עצמו על-מנת שאחרים יהיו מסוגלים לראותו. ולפחות הפעם הצדק היה עמה, עם הילדה הגדולה, שעד לא מזמן עדיין הייתה ילדה קטנה – הוריה היו עיוורים לאותו חלק בה שהיה רק שלה, שרק היא הייתה יכולה לראות, ובו בזמן לא הייתה מסוגלת לראות.

וכך קמה הילדה הקטנה, ארזה חפציה, נפרדה מהוריה, שמה פעמיה ויצאה לראות את העולם.

~

העולם לא מצא חן בעיני הילדה. בין טרמפ לבין רכבת, בין מלון לשק שינה, כל מה שהיה לה עודנו נותר חסר-משמעות ואת כל מה שלא היה לה היא עודנה חמדה נואשות - בין אם היה זה חפץ, מקום או אדם - כמעט רצתה שיהפוך להיות חלק ממנה. היא חזתה בשקיעות וטיפסה על ההרים, סעדה אצל המבשלים, רקדה עם המחוללים ושוחחה עם הפטפטנים. היא אפילו התפללה עם יראי האלוהים ועבדה את האדמה עם החקלאים, היא ראתה את כל מה שיש לראות ותמיד עזבה בדיוק ברגע שבו מה שהיא ראתה חדל מלהיות ראוי. עבור אלו שמאמינים ברעיונות מהסוג הזה, קל להתבלבל ולחשוב שהיה זה צירוף מקרים שהפגיש יום אחד בין הילדה לבין רועה הצאן הזקן. קל להתבלבל ולחשוב כך, משום שאותו רועה, אשר אל ביתו הצנוע נקלעה הילדה באחד ממסעותיה, לא

העלה על דעתו עד כמה ייגע לליבה כאשר יספר לה את סיפורו של בנו, שנולד עם שתי עיניים שפונות כלפי חוץ. הוא לא יכול היה לדעת עד כמה סיפורו קשור בסיפורה של הילדה, משום שלרועה הצאן הזקן היו שתי עיניים שפונות פנימה; היו לו שתי עיני שמאל.

הרועה הפליג בסיפור חייו וחיי בנו בעוד הילדה מסכימה וגומעת כל מילה. ובפעם הראשונה בחייה עטפה את הילדה הקטנה תחושה כה חזקה, השתוקקות שהתאוה הייתה זרה לה, רצון אמיתי וטהור שבקע מבפנים. בפעם הראשונה בחייה התעוררה אצל הילדה הקטנה התחושה שנהוג לכנות בשם 'עניין'.

היא רצתה לשמוע כל פרט על בנו של הרועה הזקן, כל זיכרון, כל הרגשה. אילו הייתה לה עין שמאל, היא הייתה מזכירה לה את כל הרגעים בהם הרגישה שונה או חריגה, היא הייתה חושפת עבורה את כל הניסיונות הבלתי-מודעים למצוא משען באחר שהוא כמותה, היא הייתה מראה לה את עוצמתה של הכמיהה להיות שייכת, להיות מובנת, להיראות.

ההתעניינות הייתה כה חזקה וניכרת, שכאשר ביקשה הילדה - בתום דבריו של הרועה - לפגוש את בנו, היה זה, ובכך, צפוי. למרות שהילדה לא פירטה מדוע היא כה נלהבת לפגוש את הבן, הרועה הזקן, אשר כבר ראה דבר או שניים בחייו, כבר היה יכול לנחש מדוע. ולאחר שהרועה שרבט על פיסת נייר את הוראות ההגעה לבית הבן, וסיפר לה שביתו נמצא בתוך עיירה שלמה של בנות ובנים שנולדו עם שתי עיניים שפונות החוצה, ניתן לומר במידת מה של ביטחון שהילדה ידעה שזהו המקום שאליו היא צריכה להגיע - ושאולי היה זה הדבר הראשון שהיא ידעה אי-פעם.

ללא גינוני נימוס או אילוץ חיצוני כלשהו, הודתה הילדה לרועה הזקן מתוך מעמקי הווייתה, ועלתה בזריזות על הרכבת הראשונה לעבר העיירה בכל.

~

עם הגיעה לעיירה, הופתעה הילדה לגלות עד כמה יפה ונקייה הייתה בכל, כמה מסודרת ויעילה.

על אף שהרחובות היו כמעט ריקים מאנשים להיוועץ בהם להכוונה, בקלות מופתית היא הגיעה מתחנת הרכבת שבמרכז

העיירה, אל הרובע הכהה שבאזור המזרחי, שם מצאה כהרף-עין את שכונת החול, עלתה במעלה המדרגות של גבעת הרום, פנתה לרחוב הדממה, וצלצלה בפעמון הבית הסגול שמספרו שמונה. הדלת נפתחה, ואל מול הילדה נגלה נער בן גילה - מעט נדהם ומבולבל - האדם בעל-שתי-עיניים-חיצוניות הראשון שפגשה בחייה. ואילו הייתה מסוגלת עין שמאל של הילדה לחזות באותו הרגע ובחשיבותו במלוא הדרם, לזהות את ההתרגשות שגעשה בה ואת האבן שנגולה מעל ליבה, היא הייתה מחבקת את הנער בכל כוחה ולא עוזבת לעולם.

הילדה הסבירה לנער בפירוט רב אילו נסיבות הביאו אותה להתדפק על דלתו ללא כל התראה מוקדמת, שכן כפי שהסתבר מאוחר יותר, עבור תושבי בבל אין זה כלל וכלל דבר שבשגרה, לקפוץ לביקור פתאומי אצל שכניהם.

הנער הזמין אותה להיכנס לביתו ומזג לה כוס תה חמה. הילדה לא גרעה עין מן הנער בזמן שסיפר לה על אביו הרועה שמעולם לא הבין אותו ומעולם לא ראה אותו, על כל סוגי האנשים השונים שתמיד טעו בעוד הוא צדק, ועל העולם המשעמם והזר שיצא לגלות ולשווא. הנער סיפר את סיפורו והילדה הפליגה בתוך קולו, שומעת את סיפורה שלה נובע מבין שפתיו. ובזמן שהם דיברו החל להתרחש אצל הילדה דבר מה מאוד משונה ולא מוכר.

היא סיפרה לנער על הוריה, אך במקום לתאר כמה אטומים ומרוחקים הם היו, היא בחרה לספר עד כמה הזדקקה לאהבתם וכמה התאכזבה מכך שלא הצליחו להבין אותה. היא הזכירה את כל האנשים שהיו כה שונים ממנה במנהגייהם ובמראם, רק תוך כדי שנעצבה על כך שלא השכילה למצוא בתוכה את החמלה לבטוח בהם, ליצור עימם קשרים, לאהוב אותם. היא שיתפה את התסכול ממסעותיה בעולם כמעט מבלי לבוא בטענות לאף-אחד, אפילו לא לעצמה. ולאחר כמה דקות או כמה שעות של שיחה, החל הנער מספר לילדה את סיפורה של בבל:

“בבל הוקמה על-ידי מאות, אולי אלפי בנות ובנים שנולדו עם שתי עיניים חיצוניות, ומצאו זו את זו לאחר מסע ארוך של חיפוש. הם התקבצו יחדיו במקום הזה מכל קצוות העולם – מזרחיים ומערביים, צפוניות ודרומיות, בני-מדבר ושוכני-יערות, אנשים שחורים, לבנים, צהובים ואדומים. בנות רעשניות

ובנים שקטים, מוסלמיות ויהודיות, נוצריות ובודהיסטיות, חילוניים מכל הסוגים. הגיעו לכאן מלומדים וחוטבי עצים, גבוהים ונמוכים ושמונים ורזים, הומו, הטרו וטרנס-סקסואלים. כולם היו שונים בתכלית אחד מהשנייה למעט המכנה המשותף שחיבר ביניהם, ונדמה היה שהוא די והותר. הם כל-כך שמחו למצוא שותפים ושותפות, והיו סמוכים ובטוחים שדבר לא יוכל להשתבש לעולם."

הנער נאנח.

"אז בעזרת עיניהם החדות הם בנו את כבל בדקדוק ובתבונה, וחלקו את האדמה הזו, איש איש באמונתו. וכך היה, למשך זמן-מה.

אף אחד לא זוכר בדיוק מתי זה קרה, אך במוקדם או במאוחר, עיני ימין של המערביים כבר לא סבלו את מנהגייהם המוחצנים של המזרחיים, או שאולי היו אלו עיני ימין של המזרחיים שראו במערביים מופנמים ומשעממים. בכל אופן, המזרחיים סברו שכל תושבי כבל צריכים ללמוד להיות מוחצנים וקולניים בעוד המערביים דרשו שכל התושבים יהיו שקטים ורגועים. ממש רגע לפני שהדיונים התלקחו לכדי אלימות, הוחלט לחלק את העיירה לאזור מזרחי ואזור מערבי, כך שהמזרחיים יוכלו לראות סביבם אך ורק מזרחיים והמערביים... מערביים."

"לרגע או שניים כולם חשבו שבכך נפתרה הבעיה," הנער המשיך, "אך למעשה החלוקה לא הסתכמה כאן. כי חיש מהר ראו הלבנים, הצהובים, והאדומים, תושבי שני האזורים - יותר נכון עיני ימין שלהם ראו - שהשחורים היו מכוערים ומאיימים, בעוד עיני ימין של השחורים, והצהובים, והאדומים, ראו שהלבנים היו מתנשאים וצבועים, וכמובן שהיו כאלה שראו את הצהובים כבורים ואת האדומים כברברים.

וכך התחלקו תושבי כל אחד מהאזורים לרובעים לפי צבע עורם. תושבי הרובע הכהה שבאזור המזרחי ראו סביבם רק מזרחיים שחורים, בעוד תושבי הרובע האדמדם ראו רק מזרחיים אדומים, ואותו הדבר לגבי האזור המערבי.

דבר דומה קרה כאשר עיני ימין של תושבי כל רובע פסלו על הסף כל אלוהים שלא היה אלוהיהם, והתפצלו לשכונות לפי דתם, או לפי היעדר דתם.

לאחר טינה שהצטברה אצל התושבים הנוצרים הצהובים המזרחיים הגבוהים כלפי שכניהם הנמוכים על כך שהשלטים

בשכונתם לא היו בגובה הנוח ביותר לקריאה, התפרדו תושבי השכונה לגבעת הגבוהים ועמק הנמוכים. כמובן שההיפרדות התרחשה בכל שכונותיה של בבל.

ובאופן דומה התפלגו התושבים לרחובות שקטים ורחובות רועשים, סמטאות מלומדות וסמטאות פועלות.

לבסוף, עיני ימין של אלו שאהבו את הצבע הכחול פשוט לא הואילו לשאת את עוצמתו של הצבע האדום, ואלו שהעדיפו צהוב סירבו לקבל כל גוון ירקרק בשדה ראייתם. וכעת, "הנער הביט מבעד לחלון ביתו, אל עבר שורה של בתים סגולים, "כעת תושבי העיירה משתדלים להימנע ממפגשי גומלין שאינם הכרחיים, אם את מבינה למה אני מתכוון." והילדה הבינה.

ועכשיו, בנקודה זו, יהיה זה מוטל על הקוראים חדי-העין להחליט האם הנער, בספרו את סיפורו, ישמש מראה עבור הילדה, מראה שתאפשר לה לראות את עצמה באמת בפעם הראשונה. האם הם יביטו עמוקות זו לתוך עיניו של זה, ועיניו של הנער יהוו עיני שמאל עבור הילדה, ועיניה יהוו עיני שמאל עבור הנער. האם יחדיו הם יתדפקו על כל דלתותיהם של תושבי כל הרחובות שבכל השכונות שבכל האזורים של העיירה בבל, ויקראו להם להתבונן אל תוך מצולות עיניהם של אחיהם ואחיותיהם. והאם התושבים כולם יריעו ויברכו על המתנה שניתנה להם, מתנת שתי העיניים החיצוניות, חסד שאילץ אותם להזדקק איש לרעהו.

או שמא יתברר לילדה שהדמיון בינה לבין הנער היה לא יותר מאחיזת-עיניים, ושהנער בעצם חילוני מדי, או כהה מדי, או גבוה מדי, או סגול מדי. והיא תמצא לה בית כחול, ברחוב ההמולה, שנמצא בעמק השפל שבשכונת יהודה, הממוקמת בצפון הרובע הלבן של האזור המערבי. ושם תתגורר הילדה, כאשר מבעד לחלונה משתקפת שורה של בתים כחולים.

יהיה זה מוטל על הקוראים חדי-העין לשאול את עצמם, אם להשתמש במושגים של התחלה וסוף, איזה סוף מוצא חן בעיניהם, ולמה.

הקולולואי

הר הגעש הקולולואי אינו פעיל כבר בערך מאתיים שלושים ושבע שנים.

כך נכתב בגיליון האחרון של הירחון המדעי הנמכר ביותר בחוף המערבי. המדען הראשי של הירחון ביקר בהר עם המכשור שהמציא המדען הראשי של ירחון אחר, וקבע פה-אחד שלתושבי האי אין כל סיבה לחשש.

הכתבה הגיעה לאוזניו של הקולולואי מיד לאחר פרסומה, משום שהרי געש שומעים הכל.

הקולולואי נעלב.

לא פעיל, לא פעיל? !

במשך מאתיים שלושים ושבע שנים הוא מתאפק.

תחילה, הגיעה משפחה אחת לשכון למרגלותיו. מילא, מבחינתו, היה מפוצץ את המאגמה המבעבעת בקול תרועה, כמו טווס החושף נוצותיו בגאון, וזו הייתה גולשת עד לבית ההורים עזי-המצח, שהחליטו להקים את ביתם למרגלות הר-געש.

אך בבית גרו גם שני ילדים, והקולולואי חשב שאין זה הוגן שהללו יהפכו לאנדרטת בזלת רק בשל איוולתם של הוריהם.

אז הוא התאפק.

קיווה שיום אחד הילדים יגדלו ויעברו משם, למקום שאין בו הרים, לעמק או למישור.

המאגמה הכתומה-צהבהבה המשיכה להתבשל לה במעמקי בטנו, כאשר עוד ועוד משפחות הגיעו בעקבות המתיישבים החלוצים.

זה היה מתיש, לשמור הכל בפנים ככה, וככל שהימים עברו, עוד ועוד מאגמה בעבעה בתוך הקולולואי.

אבל הוא התרגל.

בכל פעם שכמעט התפרץ, הזכיר לעצמו את הילדים המצחקקים למרגלותיו, בסמטאותיו של מה שעכשיו כבר צמח והיה לכפר. והדחף הזה להתפרץ, להוציא הכל החוצה, דחף כה יסודי וראשוני שכאילו הגיע היישר מבטן האדמה, אט-אט עשה את

ההר חולה. בחלוף השנים, הוא הפך חיוור, אדמתו יבשה, בעוד הכפר עלה ושגשג; עכשיו כבר היו בו מפעל לייצור גרגירי מתכת, אוניברסיטה למדעי-הטבע שמנתה כחמש-מאות סטודנטים, וכנסייה בינונית בה שרו הילדים מזמורים מספר תהילים.

והמאגמה הסמיכה הוסיפה להשתולל בתוכי-תוככו של ההר.

יום אחד, הבחין הקולולואי בגירוד מעצבן בצידו המערבי. כאשר הפנה מבטו לשם הופתע לגלות שתושבי הכפר סוללים כביש המוביל היישר אל הלוע שלו. "הם מגיעים להודות לי על שנות האיפוק הארוכות," חשב הקולולואי.

הוא כל-כך התרגש, שהמאגמה בתוכו התפוצצה קצת; אך כמו תמיד, הוא בלמה מלעלות אל פני-הארץ. תושבי הכפר רק הרגישו רעידה קלה, קבעו שזו הייתה 5.3 בסולם שמיכטר, ושבו לסלול את הכביש.

משהסתיימה המלאכה, החלו התושבים לנסוע לעבר הפסגה. בחנות המכוננית הראשונה על גדת הלוע, הקולולואי לא ידע נפשו מרוב שמחה, ודמיין מה ישיב כאשר הנהג יצא מן המכוננית ויודה לו על מאה וחמישים שנים של איפוק. הוא שינן את הנאום כמו מדען שעומד לזכות בפרס נובל.

הנהג יצא מהרכב, והגיע אל הלוע כשבידו מיכל גדול. אולי זו מתנה, חשב ההר.

אז, רוקן הנהג את תכולת המיכל לתוך הלוע. היו שם קליפות תפוזים, עטיפה מפלסטיק של כדור כדורגל, ומטאטא ישן ושבור.

הקולולואי היה כמעט בטוח שזו איננה מתנה.

ואכן, תושבי הכפר הוסיפו להגיע בזה אחר זה, ובהתאם לחלטה הרשמית מס' 14 סעיף 3ב' של מועצת הכפר, השליכו את שאריות חייהם הכלכליים ללוע ההר. זה היה המקום החוקי היחיד להיפטר בו מאשפה. ובכל פעם שפיסת אשפה נגעה בלבה הרתחת והתנדפה לה, גיצים השתוללו בתוך הקולולואי.

הקולולואי המשיך לדמיין את תנועת הילדים המשחקים ומצחקקים למרגלותיו. אך בחלוף השנים, הוא ראה את אותם הילדים בדיוק - גדלים, מתחתנים, בונים בית למרגלותיו, קונים

כדורי-רגל ומטאטאים, נוסעים במעלה הכביש ללוע ההר ומשליכים את שאריות חייהם פנימה.

דור, אחר דור, אחר דור, ילדים פשוט הפכו למבוגרים. אף לא אחד מהם נשאר ילד, והביט אליו באותה הפליאה ויראת-הכבוד, כפי שעשה בילדותו.

וכך הגיע היום בו ילד אחד נסע עם אביו אל ראש ההר, והשליך לתוכו עותק של ירחון מדעי. הקולולואי היה מוכן להמשיך ולהתאפק עוד שנים, היה יושב ומתאפק עד כלות הזמן ולנצח-נצחים, אבל פשוט ברח לו (מאגמה געשית, כך הסתבר, הינה אלרגית לירחונים מדעיים).

המאגמה טיפסה, האדמה רעדה, הלבנה החלה לנזול לעבר הכפר, התושבים נסו על נפשם אבל הלבנה הייתה מהירה מהם, הכפר הפך לפסל שחור של בזלת, והילדים ששיחקו בכדור למרגלות ההר, ימשיכו לשחק בו לנצח.

מים

"אח, אין כמו ללגום מעט מים צוננים ולהביט בים," הרהרתי לעצמי בעודני מרווה את צימאוני, משקיף לעבר שקיעה ארגמנית באופקו של הים התיכון.

נולדתי ממש כאן, בין הסמטאות הערביות הציוריות של העיר יפו, ולא כל-כך מזמן - תלוי את מי שואלים.

יש כאלו שיאמרו שהתמזל מזלי להיוולד בבית שמרפסתו צופה אל הים. ובאמת, בשנים האחרונות, מחירי הנדל"ן פה בשכונה מרקיעים שחקים. מי שזוקף אוזנו, שומע על בתים שנמכרים בכמה מיליונים טובים, במיוחד אם ניתן לראות מהם איזו פיסת מים, כמה גלים. ספק אם אי-פעם אזכה לנתח משווי של הבית - פוליטיקות וכאלה, אתם יודעים. העשירים מתעשרים, באים לגור מול הים ואנחנו, העירייה מוצאת דרכים לגרש אותנו.

למרות הכל, שכונת עג'מי ידעה ימים קשים יותר מאלו. לא סתם אומרים שאין כמו יפו בלילות; פעם, כל לילה פה היה חגיגה. למען האמת, אני לא זוכר לילה שבו הסתובבתי ברחובות ולא שמעתי איזה פיצוץ, איזו ירייה, איזו צרחה מאיזה בית. היום אמנם המצב משתפר, אבל לחלק גדול מאיתנו עדיין קשה אפילו למצוא איזה משהו לאכול! על אף כל מסעדות הדגים שנפתחות בסביבת הנמל, וגם בדרום העיר. על אף כל הצלחות שנותרות גדושות בסוף הארוחה.

גם אם יש לך כמה לנגוס, וגם אם הצלחת להתחמק מהצטרפות לאחת הכנופיות שכל הזמן מתקוטטות זו עם זו על טריטוריה, גם אז פעולה בסיסית של לחצות את הכביש עלולה להסתיים באסון. אנשים פה נוהגים כמו חיות, לא משנה אם זו מכונית או אופנוע. אפילו הנערים שרוכבים על אופניים חשמליים מסכנים את אלו מאיתנו שפשוט רוצים לחיות בשקט. תנו לנו לחיות! נמאס לנו לשמוע על עוד צאצא שנדרס.

אט-אט אנו למדים לקבל את המצב. ככה זה, אין מי שידאג לנו, האנשים פה הם מדור אחר. נכון, יש רבים שמבינים את החשיבות של חינוך ומשקיעים, בעיקר בספרי לימוד ומחברות

עבור ילדיהם. אבל לעומתם עדיין יש את אלו שישר שולחים לעבודה. אצלם, אין דבר כזה לפנק אותנו - זה או שאנחנו מביאים להם תועלת, או שנעוץ להם מהעניינים. אלו המקורבים לחמולת אבו-חלאוה, בעלי האטליו, בדרך-כלל יותר משגשגים.

קשה להאשים אותם. כל-כך הרבה צער וכאב בשכונה הזו, במדינה הזו. כולם פה עברו מלחמות, גירוש, אובדן. אני מבין שפילוסופים כמוני לא נמצאים בראש מעייניהם. אבל רבאק, לא תזרקו איזו עצם?

יותר מכל, מקוממים אותי אלו ששופטים אותי רק בגלל המראה החיצוני שלי. אני תוהה, האם אנחנו באמת כה שונים אחרי ככלות הכל? הרי אותו אלוהים ברא את כולנו, מוטב שנלמד לחיות זה עם זה. אותם הנפוחים, עם הליכתם הגאוותנית, פניהם הכעוסים וגישתם הנבחנית, מוטב שיבקרו בבית הקברות הנוצרי הסמוך למרכז פרס לשלום. לקבל קצת פרספקטיבה. ולכל הבריונים שנטפלים אלינו יש לי רק דבר אחד לומר - כול כאלב ביג'י יומו.

לפחות אני מוצא נחמה בלרדת עם אחיי ואחיותיי לפארק המדרון, לרבוץ קצת בשמש. אז אנחנו משחקים, משתוללים, שוכחים לחלוטין את כל הצרות. אחי הוא קצת שמנמן ושעיר, אך כל מי שפוגש אותו מיד אומר כמה הוא מתוק. אחותי מאוד ביישנית, לא תמיד היא באה איתנו, לפעמים היא נשארת באזור הנוחות שלה. אנחנו מנסים לשכנע אותה, כי הכי כף כששלושתנו יחד.

אמא שלנו כעסנית. כמה פעמים ראיתי אותה נכנסת לריב מיותר עם אחד השכנים, אין לי מספיק טלפיים בשביל לספור. אך למען ההגינות, חלק הארי של המריבות היו כדי להגן עלינו, עוד מאז שהיינו קטנים. הייתם צריכים לראות אותה - כל פעם שהיא חשה איום הכי קלוש כלפינו, היא מיד תוקפת - ממש מגנה על הגורים שלה.

איני יודע אם אצליח להגשים את שאיפותיי הגבוהות. תמיד רציתי לגור בבית גדול ומרווח, עם שטיחים מקיר לקיר וקמין, שאפשר להתכרבל מולו בלילות החורף הקרים. בית שלא יהיה בו מחסור משום סוג, שיספק הגנה, שישמש כמחסה. יש כאלו שאומרים שאתה יכול לעשות הכל - לא משנה מהם התנאים ההתחלתיים שלך. אני לא בטוח אם זה נכון.

בסופו של יום, הסוד הוא למצוא את התקווה בדברים הקטנים. שכן נחמד שעוצר, נותן מילה טובה ואיזה ליטוף. בוקר גשום וסגרירי שלפתע מתבהר. כל ביטוי של אדיבות, קטן ככל שיהיה, מחמם את הלב.

ואולי יגיע יום בו אוכל לחלום גם על דברים גדולים. עד אז, יש לי את משפחתי, את קורת הגג הצנועה שלי, ועליהם אני מוקיר תודה. נכון, אני עדיין נתון לחסדיו של בעל הבית שבחצרו נולדתי - אך עליי להשלים עם העובדה שאלו הם חייו של חתול. והנה, אני מצליח לראות כבר מפה שהוא שוב השאיר קעריית מים בפנינת המרפסת, במיוחד עבורי! ישנם אנשים טובים בעולם. אח, אין כמו ללגום מעט מים צוננים ולהביט בים.

השטן

השטן התעורר בוקר אחד וגילה שכולם מאוד כועסים עליו. הוא לא ציפה לזה, כמובן, כי בסך-הכל מה שהוא עשה זה להיות שטן. אבל כל השאר, אלו שהם לא השטן, החזיקו ברעיון מאוד ברור וספציפי אודות מי ומה הוא צריך להיות, והרעיון הזה לא עלה כלל וכלל בקנה אחד עם מי ומה שהוא.

באופן טבעי ניגש השטן לאשתו ושאל אותה, אולי היא יודעת על מה כל המהומה. וכמובן שהיא ידעה, הרי אין זה יעלה על הדעת שאשתו של השטן לא ידעה עם מי היא התחתנה. היא אמרה לו שהאחרים לא מבינים כלום, שהם פשוט פוחדים, ושהיא אוהבת אותו בדיוק כמו שהוא. יש סיבה לכך שנולדת בתור שטן, ואתה לא זקוק לאישור חיצוני כדי להיות מה שאתה. אתה מתנה לעולם, גם אם אתה לא יודע את זה.

שטן, הוא אמר, הוא השם שניתן לי בגלל ראשי התיבות של שלוש המילים: שמח, טוב ונעים. את כל אחת מהמילים הללו בנפרד, הם מאוד אוהבים, כל השאר. משקיעים הרבה זמן ומאמצים כדי לאחוז אפילו באחת מהן, ולו להרף עין. אבל שים להם את שלושתן יחד, והם רועדים מפחד. מתחילים להסית נגדי, ליצור תורות שלמות. ממש גירוש שדים.

אז מה אם אני מרגיש הכי בבית בחושך, חשב לעצמו השטן. מוטב שמישהו יעשה זאת, אחרת איך ירגיש החושך? בסך-הכל אני ישות מאוד מתחשבת, החמיא השטן לעצמו, והקבלה העצמית הייתה מאוד נעימה לשטן. סוף סוף, הוא תהה, אולי אני מתחיל לאהוב את עצמי. אבל האהבה הזאת כואבת.

השען

השען השכים בכל בוקר עם עלות השחר. המחוג הקטן בדיוק עשה את כברת הדרך האחרונה לעבר הספרה חמש, ועמיתו הארוך והנאמן נע יחד איתו, זקוף וגאה, אל ראש המעגל. הוא פקח את עיניו וסקר את החדר – הייתה זו בדיקת הבוקר השגרתית. כל שמונת-אלפים שבע-מאות שישים ושישה השעונים עברו – גם היום – את הבדיקה בהצלחה.

שעוני קיר ושעוני קוקייה, יד וכיס, אנלוגיים ודיגיטליים, עם או בלי המחוג של השניות, ואלף מטוטלות. מעוררים, רדיו ושוייצריים, שמש וחול, שעונים עם ספרות רומיות, ושעונים בלי ספרות בכלל, כאלו שמשאירים מקום לדמיון, והמבקש לדעת מה השעה רשאי להביט בהם, ולקבוע בעצמו איזו שעה שרק ירצה – ארבע, חמש, אנוס או שמיים.

הבדיקה ארכה בדיוק שעה, או שישים דקות, או שלושת אלפים ושש מאות שניות. ברגע בו המשקולת הקטנה שבה מתנודתה, וגלגל השיניים המחובר אליה זע והניע את גלגל השעות, כך שהמחוג הקטן התמקם אל מול הסימן הספירלי שאנו מכנים בשם "הספרה שש" – הגיע זמנו של השען לצאת העירה.

אך שוד ושבר – בדיוק באותה השנייה ממש, אורלוגין המטוטלת הכבד, המהגוני, המפואר מכולם, שבמרכז החדר, נדם. הקוקייה לא יצאה מקינה בפעם הראשונה מאז ראשית הזמן עצמו – שקול היה המקרה אילו הייתה השמש, בכבודה ובעצמה, מפסיקה לזרוח.

השען פתח את חלקו האחורי של האורלוגין במברג. לרשותו עמדו חמש-עשרה דקות בדיוק – זוהי הקצבה שהקציב עבור "הפרעות מקצב בלתי-קצביות בהחלט". תמיד אף-פעם לא השתמש בה.

בדק את המשקולת, את הקפיץ עליו נחה הציפור, את כל השיניים שבכל הגלגלים – שן-שן. ארבע-עשרה דקות כבר חלפו, ומקור הבעיה – שלא כמו מקור הציפור – לא היה בנמצא.

אגלי זיעה החלו מצטברים במעלה פדחתו של השען. הוא הותיר את שמונת-אלפים, שבע-מאות שישים וחמישה השעונים התקינים מאחוריו, הניח גם לאורלוגין שסרח – אך לא באמת הצליח להותירו מאחור – ויצא העירה.

יצא השען אל העיר, והחל בודק, כמנהגו בקודש, את מיליון חמישים ואחד אלף מאתיים שמונים ושניים השעונים שברחביה. ברם, לכשניגש לבדוק את תקינותו של זה השעון הראשון ברשימה – רולקס משובץ יהלומים – נוכח לדעת השען, כי התמהמה בתיקון האורלוגין, והשעה הייתה כבר שש ושבע-עשרה דקות.

השען החל לרוץ ברחבי העיר על-מנת לפצות על שתי הדקות שאבדו ואינן עוד. כתמי זיעה כבר היו נקווים תחת שחיו וסביב טבורו. מחשבות רעות התרוצצו במוחו, מחשבות פזיזות על כך שהנה, הפך להיות כמוהם.

הוא הביט בהם, בכל יום, מתרוצצים מן השנתה האחת למשנתה, מנקודה א' לב' ובחזרה. אך תמיד השכיל להמשיך בשלווה את מלאכתו – הלא הוא היה אדון הזמן, ולא להפך.

השען תמיד אמר לעצמו, שהבעיה שלהם היא, שהם פשוט לא מבינים את הזמן. הם מנסים למתוח אותו, לפרוש אותו כמו סדין, אך ניסיונם עקר כניסיון לשפוך עשרה קבין של זפת לכד בן תשעה קבין. על כן נגזר עליהם – לעד – לרדוף אחר המחוגים, שלעולם לא יכנעו לדרישותיהם ולא יאטו חוגם. הלא כל שהם הינו, בסך-הכל, משקולת הכפופה לחוקיה הנוקשים של המשיכה, ואת אלו ודאי אין ביד האדם לכופף. והוא, מה אכפת לו, לשען; כמה שיותר שעונים, כמה שיותר מחוגים, וספרות, וגלגלי-שיניים – כמה שיותר פרנסה.

והרי לכם – כעת הוא שמצא עצמו רודף אחר הזמן, כמו חתול קוונטי הרודף אחר עכבר יחסי במהירות הקטנה ממהירות האור. ובכל שעון שבדק, מתוך מיליון חמישים ואחד אלף מאתיים שמונים ושניים השעונים שבעיר, ניסה השען להדביק את הפער. ברם כל ניסיונותיו – דווקא משום יעילותו המופתית בכל הנוגע לזמנים, שלא הותירה מקום להתייעלות נוספת – עלו בתוהו.

והזמן הוסיף לחמוק מבין אצבעותיו, ונדמה היה שניסיונותיו להשיב את שתי הדקות שאבדו ואינן עוד, אף מביאות לאובדן של דקות נוספות, וכאשר הורו שמונת שעוני-היד שעל אמותיו את שעת הצהריים – השעה האהובה ביותר על השען, בה

התאחדו שלושת המחוגים, כמו אחים שהופרדו בלידתם, לכדו מחוג אחד ויחיד ונהדר – כבר נוכח השען לדעת שהוא מפגר בעשר דקות שלמות.

תושבי העיר הסבו לארוחת הצהריים. חלקם סעדו במשך עשרים ושמונה דקות ועשרים ושבע שניות, אחרים במשך שלושים ושלוש דקות ושבע שניות, והיו גם הנחפזים ביותר, שלא נדרשו להם יותר מתשע דקות וחמישים וארבע שניות על-מנת לדחוס צלחת שלמה במורד הושט. וכאשר התקרבו מחוגי השעון – שכבר נפרדו זה מזה פעם נוספת ויתאחדו שוב רק בחצות הלילה – לשעה אחת, אחרוני האנשים, התשושים מבניהם, שאישוניהם התרחבו וקמטיה של נדידת השינה נחרשו בצד ריסייהם, נאנחו וישבו לעיסוקם.

וכעת עמדו בפני השען שתי אפשרויות, ושתי אפשרויות בלבד. יכול היה להיכנע לרודן הגדול של חיינו, הלא הוא הזמן, הכופה את מהותו הליניארית על דרכו של כל בשר – או, ובכך, לעצור.

השען אחז בפטיש והחל לנפץ את שעוני-הקיר בחנויות, את האורלוגינים במשרדי הממשלה ובבנקים, ניפץ את שעוני-היד שענדו המוכרים בשוק ונהגי הכרכרות, את השעון שבראש המגדל שביפו, את הביג-בן, את כל מיליון חמישים ואחד אלף מאתיים שמונים ושניים השעונים שברחבי העיר, את שמונת-אלפים, שבע-מאות שישים וחמישה השעונים התקינים שבביתו, ואחרון חביב, את השעון במצפה הכוכבים המלכותי בגריניץ'. והאנשים, שביקשו לדעת מה השעה, יצאו וראו שאין יותר שעונים. ולא ניתן היה לתאם פגישות, או להזמין משלוחים, או למלא לו"זים. אז הם הלכו – הרוכלים והמנהלים והזוטרים – הביתה. יום העבודה הסתיים.

והשען אמר: "הזמן שלנו איננו שלנו. הוא מתת-אל, שכל שיש לעשות בה הוא להקדישה למען הטוב, והיפה, והאמיתי." והאנשים חיו את חייהם ללא שעונים, ועשו מעשיהם כאשר הגיעה השעה לעשותם, והשעון תמיד הורה עכשיו. והשען ניגש אל אורלוגין הקוקייה שסרח, הוציא את הציפור, סובב את הברגים שקיבעוה ללוח העץ, יצא אל חצר ביתו, ושחרר אותה לחופשי.

והציפור עפה אל תוך השמיים הכחולים.

הנמלה והצרצר 2.0

אגתה הקטנה השכימה קום כל יום באותה השעה, צחצחה את שיניה הקטנטנות, והצטרפה לשורת הנמלים המשתרכת מן הקן אל התפוח וחזרה. כמוכן שלא תמיד היה זה תפוח – לפעמים הייתה זו עגבנייה, או קנה סוכר – למעשה כל דבר מתוק שאליו הובילו החישובים של המהנדסים במשרד.

באותו יום, כמו בכל יום, עקבה אגתה אחר הנמלה שלפניה, שעקבה אחר זו שלפניה, ונעקה ע"י זו שאחריה – מאות, אלפי נמלים מלפנים ומאחור.

אך נתון חשוב זה אינו משנה את העובדה שאגתה הייתה נמלה מיוחדת במינה, לא כאחת הנמלים. ואותו יום היה יום מיוחד, משונה, ואפילו יוצא מגדר הרגיל. ולא, אם חשבתם לרגע שהיה זה יום שינוי מסלול, תחשבו שוב, כי יום שינוי מסלול נקבע רק לעוד תשעה ימים – לפי החישובים של המהנדסים במשרד זהו בדיוק הזמן הנחוץ לפירוקו של קנה הסוכר הנוכחי. אם היינו משתמשים במטאפורות, היינו מתלוצצים ורומזים פה שאכן היה זה יום שינוי מסלול, אבל רק בשביל אגתה.

ברוב ימות השבוע התרוצצו במוחה של אגתה מחשבות דומות לאלו של שאר עמיתיה הנמלים – "כמה זמן עוד נשאר עד הקנה", "האם אמצא מספיק סוכר כדי לשמור קצת לאחר-כך", "איזה נמיל חמוד, מעניין מה הוא חושב עליי."

אנו כבר יודעים, שאותן המחשבות שנמלה קטנה חושבת, הן הן אלו שיקבעו כיצד יראה עולמה. אך באותו יום מיוחד, בעודה שוקעת באותן מחשבות מוכרות, התרחש דבר-מה שלא היה מוכר כלל וכלל.

לפתע פתאום, מנגינה סוחפת החלה בוקעת מעומקו של היער – עוטפת את אגתה ואת אוויר היער כולו. אגתה לא האמינה למשמע אוזניה. נדמה היה כאילו כל תו מספר לה סיפור על עולמות נסתרים. היא שכחה מיעד המשימה הנמלי, ונשבתה לחלוטין בקסמיו של הכינור. זה הרגיש כאילו בכל רגע שעובר, המנגינה קרבה אליה..

טראח !

אגתה נבהלה והביטה לעבר הנקודה שממנה נשמע קול החבטה. הפלא ופלא - מולה התגלה צרצר יפהפה, עצום ומלא הוד; בידו האחת אחז בקשת, ובשנייה בכינור. הוא פסק לרגע בין קפיץ לבין קפוץ, חייך לעבר אגתה, הסתובב חזרה והמשיך לניתור הבא.

בטרם הספיק להסתלק, שר הצרצר שורה אחת בצרצריית: "הטבע הוא נדיב וטוב, הוא מספק לנו את החיים.." (אגתה הבינה את המשפט, תודות לשיעורי הצרצריית למתחילים, שעברה במסגרת ההכשרה למקרה חירום צרצרי.)

במהרה נאלצה להקיץ אגתה ממצבה החלומי – הנמלים דחקו בה לשוב למסלולה. אגתה המופתעת תהתה לעצמה, האם הייתה היא היחידה ששמעה את הנגינה המתוקה? עמיתיה לא פסקו מעבודתם ולו לרגע.

בעודה צועדת, היא ניסתה להתחקות אחר הצרצר וצליליו המכשפים, ולא הסיתה את מבטה גם כאשר המוזיקה כבר נעלמה ברקע. זה לא היה בגלל שהצרצר נראה כה שמח וחופשי בקופצו; היא אף לא עשתה זאת רק בכדי שאוזנה תצוד שנית את הלחן.

אגתה שמה לב שהיא מעולם לא ראתה כמה יפה היער, בטח ובטח שלא טיילה בו. בכל פעם שיצאה מן הקן, מה שקרה בכל יום ונמשך שעות, היא ראתה רק דבר אחד – את האחוריים של נמלה אחרת. נוף שכזה עשוי להיות נחמד מפעם לפעם, אך היער כל-כך יפה חשבה אגתה, כל כך גדול ועשיר – מדוע איננו נהנים ממנו כמו הצרצר?

אגתה הקטנה הבחינה בכך שהנמיל שצעד מולה היה נמיל בוגר – והחליטה שוודאי ו-וודאי יהיו לו תשובות לשאלותיה הטריות. היא פנתה אליו בהיסוס – הרי מעולם לא דיברה עם נמלה אחרת במהלך יום העבודה. הנמיל לא שמע אותה, בראשו התרוצצו מחשבות לגבי הזמן שנשאר עד הקנה, הסוכר שימצא ויוכל לשמור לאחר-כך, והוויכוח החוזר ונשנה עם נמלתו.

לבסוף הוא הבחין בה, ולפני שהספיק לנזוף בה על שהטרדה אותו בזמן העבודה, אגתה שאלה (בנימוס רב): "סלח לי, אדוני, אתה יודע למה אנחנו צועדים כל יום באותו המסלול?"

הנמיל הבוגר החל למלמל במהירות משפטים כמו "נמלה טובה זו נמלה חרוצה", "חריצות היא הטבע שלנו", וגם "סוכר מביא נוחות ואושר."

מעניין, חשבה אגתה, הוא ענה לשאלתי כל-כך מהר, האם בכלל היה לו זמן לחשוב?

בכל אופן, כמו שכבר ניחשתם, קוראים חכמים – משאלותיה הבאות, כמו למשל "למה אנחנו אוגרים כל-כך הרבה סוכר?" או "אילו דברים יש בעומקו של היער?" הנמיל הבוגר חדל מלהשיב.

~

הימים חלפו להם. אגתה צעדה מהקץ לקנה, מהקנה לקץ וחזרה, שילמה את מס הסוכר למלכת הנמלים ושמרה את השאר ליום גשום. שיחות עם חברות ובני-משפחה, שחזרו ואמרו שהצרצר העליז ישלם על עצלותו ביוקר, השקיטו את אותו קול שקרא לאגתה לשאול, לחקור, להבין. אולם קול זה לא נעלם לחלוטין, כהרגלם של קולות מסוג זה.

ואמנם, הנה הגיע לו יום שינוי מסלול. אגתה התאספה עם שאר הנמלים והנמלות לתדרוך של ראש צוות 'מחוישים'.

"והשוב מכל, לעולם אל תביטו לימינו או שמאלו של המסלול – זה מסוכן ועלול להביא לכאוס בשיירה כולה," סיכם ראש הצוות – ובהחלטה של רגע, אגתה עשתה מעשה.

הנמלים החלו לצעוד לעבר המסלול החדש, ובאותו הרגע, אצה אגתה במהירות ובחשאינות לכיוון ההפוך בדיוק מהכיוון אליו צעדו עמיתה. היה נדמה כאילו לא הייתה זאת היא שלקחה את ההחלטה, או אולי הייתה זו ההחלטה הראשונה שלקחה בחייה. אגתה המשיכה ולא הביטה לאחור, לבה הקטנטן פועם מחשש והתרגשות, עד שחבריה לקן נעלמו באופק. היא נותרה, בפעם הראשונה בחייה, לבדה.

אגתה פסקה מלרוץ והחלה משוטטת ביער. היא הסתכלה סביבה, למען האמת היא התבוננה. בכל מקום אליו הביטה התגלה בפניה עולם ומלואו. עולם מלא צבעים וצורות, אורות וצללים.

היא ראתה אבנים יפהפיות שלא ראתה לפני-כן בחייה.

היא הבחינה בזנים שונים של עצים. קודם לכן, הכירה רק זן אחד – 'עצוס מצויס' – ולמעט פוטנציאל למחסה בעת שיטפון, לא מצאה בו עניין מיוחד; פתאום היא התקשתה למצוא דבר-מה שלא היה לה עניין בו. גזעו הכביר של כל עץ השתרך עד לצמרת עשירה, מלאת עלים ירוקים וכל-טוב. בין הצמרות, שבמונחים אנושיים נתלו בגובה של הר ממוצע, בצבצו פיסות שמיים תכולות וקרני שמש בוהקות. אגתה לא ידעה מי או מה תכננו את כל התופעות שנתגלו אליה, אך היא ידעה בוודאות שלא היו אלה המהנדסים במשרד.

~

כמו אגתה, גם סיפור זה הוא מיוחד במינו. אין לו את אחד מהדברים האלו, זה שבני-האדם קוראים לו... סוף. יכול להיות שאגתה חזרה לקן, השתלבה בתעשיית הסוכר ואף הפכה לאוטוריטה מובילה בתחומה. מי יודע? ייתכן שהיא פגשה את הצרצר העליון, והוא לקח אותה למסע בעומקו של היער. אולי היא חזרה לקן, ולאחר זמן-מה יצאה למסע, או שמא התלוותה לצרצר ואז חזרה לקן, ושיתפה את אחיותיה הנמלים בחוויותיה. מי יודע? רק אגתה. ואתם, קוראים יקרים. אתם יודעים מה עלה בגורלה של אגתה. אבל זה, הרי, לא דבר שאפשר לספר אותו באמצעות מילים, בטח ובטח שלא לכתוב אותו.

יותר

היה היה פעם איש,
שתמיד משלם,
יותר.
תמיד כשמשאירים טיפ נדיב במסעדה,
האיש מחייך ואומר:
"יותר, יותר."
בשוק,
כשאומרים לו:
"7!"
הוא קורא:
"8!"
וגם כשדוחקים אותו לפינה,
ואומרים:
תביא מאה,
הוא עומד על המקח ומתעקש:
קח מאתיים.
הבת שלו נתנה מטבע לנער שמנגן גיטרה ברחוב,
וחזרה שמחה.
האיש מיד נתן לה עוד מטבע ותבע:
"עוד."
אפילו כששאלו אותו:
"כמה זה שווה לך?"
הוא צהל ואמר:
"יותר!"
רק כששואלים אותו:
"כמה זה עולה לך?"
הוא תמיד לוחש, בלאט:
"פחות."

דיסני

חמש דקות לתחילת הצייד. ג'ונגל שם בחוץ. הוא חובש את הקסדה עם ההגנה הכפולה. הפושטית נסדקה. לפחות זו לא הייתה הגולגולת שלו. אבל אין ברירה. אדם צריך לאכול. לא ברור למי קל יותר להשיג מזון – לאדם הקדמון או לאדם הפוסט-אפוקליפטי. שם מגנים. ברכיים. מרפקים. חליפה שחורה מחומר לא דליק. למקרה שהכל יעלה בלהבות. עולה על המכונה. המכונה שלו קטנה ושלהם גדולה. אבל עדיף על המסע מאפריקה. אם פה זה ג'ונגל שם זה ספארי. רצחו את אמא שלו בדרך. היא החביאה שרשרת זהב בשיער והם מצאו אותה. שיספו לה את הגרון לנגד עיניו. הריאות שלו בחמישים אחוז תפקוד. נשם יותר מדי חול מדברי. הוא מזגוג בין רעש המנועים המנסר. חייב לאכול. כמו חיית טרף. כמו ברדלס. גם אחותו ציידת. היא צלחה את המסע יחד איתו. אבל שבוע שעבר שברה רגל. עכשיו הוא צריך לדאוג לעוד פה. מכונה עצומה כמעט מעיפה אותו. הוא מגביר מהירות. מתביית על הטרף. החיישן מאשר – מטרה מספר מאתיים ששים ואחת. ננעל עליה. לוכד. מסתכל בפנים. יש שם מספיק לשבוע. למרבה הצער זה לא בשבילו. עולה חזרה על המכונה. חייב להמשיך. חייב לאכול. למען אמא. שתראה אותו אוכל מלמעלה ותתענג. סדק בכביש. המכונה קופצת. העור השחור בוער בתוך החליפה השחורה. חייב להגיע מהר. אחרת אין אוכל. והברונים לא יאהבו את זה. שום דבר לא מסוכן כמו הפחד. הוא לא מפחד מכלום. חותך. בולם. מאיץ. החיישן מתריע – עוד שתי דקות. מגיע. מטפס. דופק.

”איפה אתה, גבר, אנחנו מתים מרעב פה.”

הברון בתחתונים. הסוני דלוק. גם הג'וינט. השולחן מחוטף. המניות רצות. הקליק-בייט דג. הסאשימי נמסר. הרטבים גם. הפלסטיק ייטמן אך לא יתכלה. הסאשימי ייטרף בהיסח הדעת.

”לא נורא, י'אח, בקטנה. נפנק אותך בכל זאת.”

כמו שוולט אמר. אם אתה יכול לחלום את זה אתה יכול לעשות את זה. עשרים שקל טיפ. יש אוכל.

שתי יהודיות בגן-עדן

"נחמד מאוד."

"מאוד מאוד."

"כמה מעלות בארץ עכשיו, כפרה?"

"בארץ שלושים ושתיים. ופה עשרים ושמונה, עשרים ושבע."

"קריר קצת, לא?"

"קצת קריר, כן. מה שכן, יש כאן הרבה ירוק. עושה טוב

לנשמה."

"רק שלא נלך לאיבוד. את יודעת איך יוצאים מכאן? הווייז לא

עובד לי."

"גם מטופח פה. 'סתכלי ת'פריחים."

"נו, כמו הגן הזה בחיפה, של האלה, איך קוראים להם?"

"הבאיים."

"כן, כן, הבאיים. הם נוצרים, את יודעת."

"תראי איזה נהר יפה."

"כל-כך יפה אז תקפצי פנימה!"

"אין לי מגבת."

פופ! ערימת מגבות מופיעה יש מאין, עשויות כותנה מצרית,

מעוטרות משי הודי, מדיפות ריח ורדים, עם מגע של ענן.

"במחשבה שנייה קריר קצת."

"קצת קריר, כן."

"והארכיטקטורה מהממת, אין מה להגיד."

"תשמעי, מה לעשות, להם אין מלחמות כאן, יש להם זמן

להשקיע. הם לא מוקפים אויבים כמונו. יימח שימם."

"אבל טלטול, את בטוחה שנדע לצאת מפה?"

"נסתדר, נשאל מישו."

"הם לא מדברים כאן אנגלית. איזו שפה מצחיקה יש להם. בלה-

בלה-בלי בלה-בלה-בלו."

"ואיך הם מקפידים כאן על הפרחים, יא ווארדי! עוד פרח ועוד

פרח, כמה אפשר להתעסק בפרחים? הכל אותו דבר."

"פיי, תראי איך הוא משקיע בגיזום."

הגוזם פונה אליהן ומנופף לשלום. זיו פניו קורן מאושר, חיוכו
מגיע עד לאוזניים, ועורו בוהק כשל רך נולד.
"פראירים לא מתים."
"שמעת שדן, הבן-דודה של אילנה, פתח עסק לגינון? יש לו כבר
שני פועלים מהשטחים איתו. הולך לו יופי."
"יאללה, שיפתח פה סניף."
"כן, נראה שאין פה הרבה תחרות."
"כפרה עלייך, אני מפחדת שלא נדע לחזור, הכל פה אותו דבר,
רק פרחים ונהרות בכל מקום."
"נשאל מישהו."
"גם כן אלה, עושים פרצוף נחמד, כולם אנטישמים. בהזדמנות
הראשונה ישר שולחים אותך ברכבת לתאי הגזים."
"אני מתגעגעת לארץ."
"אין כמו הארץ."
"בא לי לחזור, אינעל-אבוק, קר לי!"
פופ! השתיים נוחתות ברחוב עוזיאל 57 ברמת-גן.
"איזה חום, השם ישמור."
"בואי כפרה, בואי הביתה."
"עושים שם תמ"א, לא?"
"הם כבר בשלבי גימור, כפרה. בואי, כפרה, בואי, נדליק מזגן."

הגיהינום הוא המקום הכי חם עלי-אדמות (או תחתיהן). ביום שנחשב קריר, בו הכבשנים פוסקים לצורך בקרה תפעולית, וחלק מהמגמה מטפסת מעלה אל עלי-האדמות (מתוך בטנו של איזה הר-געש בהוואי או באיטליה), נמדדות בחלקיו הצפוניים (והצוננים יותר) של הגיהינום טמפרטורות בגובה 6,666 מעלות צלזיוס.

סטיב ג'ובס, שנידון ל-6,666 מילניומים בשאל בעוון 'נזק שלא נראה כדוגמתו למין האנושי', החליט לאגד את האסירים ולארגן הפגנה בנוגע לחום הלוהט. הוא שכנע את שכניו לגיהינום שלכל בעיה יש פתרון טכנולוגי, ואם רק יגישו טופס וידברו עם השטן בהיגיון, הוא ודאי יותיר להם למצוא אותו.

שכניו של סטיב ג'ובס הסכימו פה-אחד שמגיע להם משב רוח קרירה. הם עלו יחד במעלה הר האבדון, והגיעו אל ארמון האבן שבשערו התנוססה הכתובת: **DIE THE MOMENT**.

אשמדאי בדיוק סיים שיחת טלפון עם אלון מאסק, שעוד שהה עלי-אדמות, וסטיב השמיע את הדרישה באוזניו. חיוך גדול נמרח על פניו (לא על פניו של סטיב, על פניו של אשמדאי, נכון שקשה להבחין ביניהם).

בכל אופן, השטן מאוד אוהב כשצריכים ממנו משהו – לרוב זה מסתיים בהסדר מאוד משתלם מבחינתו.

"במקרה", אמר הסטרא אחרא, "השבוע הגיע משלוח של מכשיר שיתאים בדיוק עבור הבעיה הזו, של החום כמובן."

השטן הציג בפניו נתיניו תרמיל מלבני שבמרכזו מאוורר.

"כל שעליכם לעשות הוא לשאת את התרמיל על הגב וללחוץ על הכפתור הכתום. בן-רגע תחושו כבריזה מקפיאה שתחדור את לשד עצמותיכם, כמו בלפלנד. זוכרים את לפלנד?"

הנתינים לא בטחו בשטן, ושאלו אם יש אותיות קטנות.

"שום-דבר רציני", אמר השטן, "יש איזה עניין פעוט, המכשיר, כדי להחדיר לכם קור לתוך העצמות, אנוס לפלוט אש גיהינום

מצידו השני של המאוורר. בכל-זאת הוא כפוף לחוק שימור המסה, ואותו לא אני חוקקתי."

"ואש הגיהינום הזו תגיע אלינו?"

"חלילה", השיב השטן בביטול, "היא תחמם רק את הגיהינום. היחיד שירגיש את העלייה בטמפרטורות יהיה אני, אנד יו נואו מי, אצלי, ככל שהטמפרטורה עולה כך עולה מצב-הרוח". סך-הכל העסקה נשמעה הוגנת; הלא טבען של עסקאות עם השטן מאז ומתמיד היה להקריב את העתיד לטובת ההווה.

המכונות הותקנו על גבי הנתינים. הם הסתובבו להם ברחבי הגיהינום והפרופלורים סובבים מעבר לכתפם. היה גם זמזום מעצבן כזה שבקע מהפרופלורים, על זה השטן לא סיפר להם – בכל זאת, הוא השטן – מה שכן, הוא דאג לחלק להם אטמי אוזניים מפלסטיק ממוחזר והעניין סודר.

שרפות ענק השתוללו ברחבי הגיהינום כולו, אך לנתינים היה קריר ונעים. הכל הריעו לסטיב ג'ובס והכתירו אותו כמנהיג הבלתי-מעורער של ועד עובדי העזאזל. התרמיל של סטיב היה המשוכלל מכולם, ופיזור קוביות קרח קטנות על פדחתו.

רק עמנואל קאנט מחה: "meine Kollegen, meine Kollegen, אולי נוכל למצוא פתרון אחר, כזה שלא יזיק לנו בטווח הארוך?"

קאנט תמיד היה עוף מוזר. שלא כמו שאר הנתינים, שחגגו את תענוגות הגוף והנפש ונתנו לשאר לעלות בלהבות, הוא ישב בשקט בתאו והמתין עד שיסיים לרצות את עונשו. בניגוד לאחרים, שהגיעו בשל תאוות הבצע והכוח, שקרים או מעשי סדום, קאנט הגיע לגיהינום באותה הדרך הישנה והמפורסמת, הרצופה כוונות טובות.

"טרחן זקן שכמותך," צעק פרידריך ניטשה, "אין מעשה טוב מלבד הרצון טוב, לא ככה, עמנואל?" ופרץ בצחוק גדול.

שאר הנתינים התגלגלו מצחוק בעקבותיו.

קאנט יכול היה לתקוע לו הקנטה פילוסופית גם כן, משהו בסגנון של "אז מסתבר שאלוהים לא מת אחרי ככלות הכל," או "כאן גומר זה שזנח את מוסר העבדים, הלא הוא העל-אדם – עמוק-עמוק מתחת."

אבל עמנואל היה רכרוכי מדי, ומיושב מדי בדעתו.

הוא רק אמר: "אולי במקום התרמילים האלו, נשתול עצים? אולי עם עצים הגיהינום בכלל יהפוך להיות.. גן.. בבקשה

חברים, " הוא התחנן, "אני היחיד בלי תרמיל וממש מתחיל להיות פה חם! אני מתגעגע לקניגסברג!" פרידריך המשיך לסנוט: "אז מה, זקן, החום הוא נומנה או פנומנה?!"

וטיב ג'ובס וועד העובדים שלו אמרו לקאנט שהוא מיושן ומתנגד לקדמה.

"ככה זה, לשם הגיהינום הולך," הסביר סטיב כאשר הטמפרטורות ברחבי הגיהינום המשיכו לטפס, עד כדי חום שלא ברא השטן, והמכשירים כבר היו חלשים מכדי לצנן את החום, ונדרשו לעדכון גרסה.

כשסוף כל סוף הגיעה שעתו של אלון מאסק להצטרף לחגיגה – ולאחר שקיבל תרמיל – הוא גילה צינור לבן מפלסטיק, שבלט מצידו של התרמיל עם המאוורר. אלון שאף מהצינור שאכטה – והרגיש ממש כמו באיסלנד. ועד העובדים הכתיר אפוא את אלון מאסק כמנהיגם הבלתי-מעורר החדש, והכל שאפו את הצינור מצאת החמה ועד צאת הנשמה.

רק עמנואל קאנט, בזכות התמדתו משוללת-האינטרס, קיבל חנינה מיוחדת מאהיה אשר אהיה - בתנאי שיבטיח, להבא, לכלול את קיום האל, הישארות הנפש, וחופש הרצון, בביקורת התבונה הטהורה ולא רק במעשית (אמנם, שלושת הפוסטולטים הינם מחויבי-המציאות על-מנת לא לדרדר את החיים האנושיים לכדי אבסורד, ודווקא משום כך, עצם קיומם של החיים האנושיים – היינו, של התבונה – מעיד על קיומם של השלושה באופן טהור. הווה אומר, אם קיומה של התבונה בהיעדרם מוליך לסתירה מהותית, חזקה יותר מסתירה לוגית – הלא קיומם ניתן לה אפריורי.)

השטן הביט בסטיב ג'ובס ואלון מאסק, עם תרמיל ומאוורר מזמזם על גבם, שואפים גז מצינור מפלסטיק ומתמססלים, כאשר סביבם מאכלת אש התמיד – והודה בליבו לאל הטוב על שהכניס סדר בעולם.

פנימה החוצה

פנימה. החוצה. פנימה. החוצה. הו, כמה שזה נעים.

נכנס. יוצא. נכנס. יוצא. עונג עילאי. אקסטזה.

האקט הראשוני ביותר, השורשי, ההישרדותי. החיבור המושלם.
כמה שזה פשוט, ככה זה נעים.

זה כל-כך נעים.

מילא, היה הנגיף תוקף את הלחם, היינו אוכלים עוגות. היה
תוקף את המים – היינו שותים יין.

ברם כמה אכזרי, כמה חסר-רחמים צריך להיות, כדי לתקוף את
המהות בשבילה ובאמצעותה אנו חיים?

פנימה. החוצה. פנימה. החוצה. אפשר להמשיך ככה כל היום.

לא את האש, ולא את המים, ולא את האדמה. את האוויר שאנו
נושמים, אותו הוא תקף.

מאז שהתגלה הנגיף, חיי הפכו בלתי-נסבלים. הכאב קשה
מנשוא. ראשי סחרחר, גופי רפה. אך הגרוע מכל – נשלל ממני
התענוג היפה והאצילי מכולם.

פנימה. החוצה. פנימה. החוצה.

חמש-עשרה נשימות בדקה, עולות ויורדות כמו הגאות והשפל.
בשעה – תשע-מאות.

ביממה – יותר קל לחשב אם עושים אלף כפול עשרים וארבע, ואז מחסרים אלפיים ארבע-מאות – עשרים ואחד אלף ושש-מאות; כל אחת שורפת כמו אחרי ספרינט בחורף.

בחודש יש יותר משש-מאות אלף נשימות. ובשנה – שבעה-שמונה מיליון. בהנחה שנותרו לי חמישים שנה, פחות או יותר, בהתחשב בתוחלת החיים הממוצעת והתקדמות הרפואה, יש עוד כמעט חצי מיליארד כאלה.

נכנס. יוצא. נכנס. יוצא.

זה היה אמור להיות כל-כך נעים. ועכשיו זה שורף אותנו מבפנים. את כולנו.

תחילה, הם לא היו חוקיים, המשאפים. להשיג משאף – זה היה רק בשוק השחור, ומה-זה יקר. בין אם הוא היה חזק או חלש, כל עוד הצלחת לשים את ירך על אחד, לקחת – מה שקיבלת זה מה יש.

אם המשטרה הייתה תופסת אותך עם משאף היית בצרות צרורות.

לי היה ברור שזה לא יחזיק. נכון, בשבועות הראשונים הייתי נזהר, שואף רק בבית, לא מדבר על זה – רק עם הקרובים.

אולם הקלה כה מתוקה – ולו רגעית – של הסבל המתמשך, היום-יומי, חובק-הכל הזה, לא יכולה להיות דבר רע. כמה שאיפות, והכאב נעלם כליל למשך שעה, לפעמים שעתיים. ואפשר לחזור פשוט וליהנות.

פנימה. החוצה. פנימה. החוצה. פנימה. החוצה.

פעם אחת, אחרי שקניתי אחד חדש, תהיתי כמה מתוך חצי מיליארד הנשימות שנותרו לי תהיינה עם משאף. אם הכאב הזה יישאר כל החיים, אם הוא גזירת גורל, או אם אפשר לצאת ממנו,

לברוח מהאוויר שקושר את חיי באותה הלחיצה. אם יש מקום אחר, מקום עם אוויר נקי, בו אפשר לחיות בלעדיו.

המשאף נהיה כה נפוץ שהממשלה כבר לא הייתה מסוגלת להתנגד. בסוף היום, ממשלה היא בסך-הכל מראה של העם. לובי חזק וקמפיין מאסיבי הביאו לכך שניתן היה לקבל משאף עם מרשם רופא; והרופאים חילקו מרשם לכל מי ששילם.

בהמשך הוכרז על לגליזציה מלאה.

רשתות-הפארם החלו לשווק משאפים חזקים יותר, שהקלו על הסבל למשך ארבע וחמש שעות. היו משאפים ליום ומשאפים ללילה, כאלו שמורידים וכאלו שמעלים, משאפים בטעמים.

הטעם האהוב עליי הוא ענבים.

היום, בלחיצת כפתור אני יכול להזמין משאף עד הבית. ולאחריו – שש שעות של הקלה ושינה חסרת-חלומות.

בסוף כל יום אני נפגש עם החבר'ה, אנחנו מביאים משאף, דוריטוס, תפוצ'פס וקולה, ומנקים את הריאות יחד.

אני כבר לא זוכר מתי התחיל הנגיף, ואם בכלל היה נגיף. נדמה לי שהמשאף מביא להיטשטשות הזיכרון.

פנימה. החוצה. פנימה. החוצה.

חצי מיליארד נשימות עוד נותרו.

נשמע כמו נצח.

כמה מהן תינשמנה דרך המשאף?

הבגדים לא עושים את הבן-אדם

הקריאה הגיעה בניידת, וידו של דן רעדה קצת כשנשלחה אל מכשיר הקשר.

הנצ"מ הסביר לצוערים, כבר ביום הראשון של הקורס: זוהי מטרתה הבלעדית של ההכשרה - לעקור מן השורש את הרעידה הזו ביד. הוא היה חסון ומשופם, מהסוג שדן היה רוצה לקרוא לו אבא.

כעת, הגיע רגע האמת - הקריאה הראשונה שלו - ודן בוש לגלות שההיסוס עדיין מכרסם בתוכו, כמו טפיל. על כל פנים, הניידת שלו הייתה הקרובה ביותר לחוף בוגרשוב, ואיך אמר הנצ"מ - במוקדם או במאוחר כל צוער יהיה לעוצר.

הוא עצר את הניידת באמצע הנתיב וירד לחוף. המדים המחוספסים נמהלו בזיעה ונדבקו לו לעור; זה גירד. דן זע באי-נוחות בתוך הבד הסינתטי הזול, סוחב את מגפיו בדיונות החול החם, תחת השמש הקופחת של אוגוסט תל-אביבי. קשה לנשום.

מרחוק ראה את ההתקהלות, וצעד לעברה.

מה אם החשוד לוקה בנפשו, או שיסרב להתכסות? איך מעכבים לחקירה אדם עירום, בלי לגעת בחלציו, ובלי שהם יגעו בכך? הוא ניסה להיזכר בפרוטוקול של איסור התערטלות בפרהסיה. בשל רגישות הנושא, הנצ"מ העביר להם את ההדרכה הזו בעצמו.

"הגוף העירום," אמר הנצ"מ, והצביע על הלוח מאחוריו. בטוש אדום וכתב מרושל, התנוססה הכותרת 'התערטלות בפרהסיה'. "הגוף העירום, בניגוד לקבצן שצורח דברי-הבל באמצע הרחוב ומושיט ידו לנדבה, או נרקומן ששוכב על המדרכה ומתבוסס בשתן של עצמו, יוצר קרע בנוף העירוני. הקבצן והנרקומן משתלבים בו בטבעיות; הערווה, לעומת-זאת, היא כמו פצע פתוח בגוף החברתי - היא מערערת אותו מן היסוד."

דן הגיע לזירת-הפשע, וניסה להסתכל בלי להסתכל. על החול הזהוב, על גבי סדין רקום בצבע ארגמן, נח חזה קטן, פטמות זקורות, ירכיים עבות ובשרניות, וערווה עם פלומה בהירה זהובה. סביב כל אלו עמדו בחצי גורן, לא רק כמה גברים מדוחללים, אלא גם כמה צעירות בחוטיני, שנדחק לו בין לחיי הישבן – הגויה השרלילה הזאת, לא מספיק סבא שלה היה נאצי, עכשיו היא באה לגנוב לנו את הגברים עם המתירנות העירומה שלה.

צלילי האדוות באו ונשטפו מהחוף, כמו כלי נגינה אדיר. גרטה האזינה לו ברגליים מפוסקות וחשבה לעצמה:

Es gibt Vaginas auf dieser Welt, die niemals die Wärme der Sonnenstrahlen spüren werden.

(היא ידעה שברי עברית, אך לא מספיק כדי לחשוב: יש וגינות בעולם הזה שלעולם לא יחושו את חומן של קרני-השמש).
בכל אופן, המחשבה הזו העציבה אותה.
הים המשיך לנגן, אבל דן לא שמע אותו.
"מה יהיה עם אלו," אמר אזרח אחראי ומקריח כבן ארבעים שנצמד לדן, "היא כבר שעה ככה. מזל שבאת," הוסיף וגרבק.
בנוכחות המדים, הרגיש אותו שומרני טוב קצת כמו פושע (למען האמת כל המתקהלים הרגישו כך, חוץ מגרטה).
הוא דאג להתחבב על נציג-החוק, ולהבדיל עצמו מהפושעת האמיתית.

"אדוני, אני מבקש, תתעסק בעניינים שלך."
גרטה הגניבה מבט אל השוטר, וחייכה לעצמה.
"אהמ, שלום," אמר דן, והציץ, לצרכי זיהוי פלילי בלבד, בבשר האישה העירום השני שראה בחייו. צריך להיזהר. סרטון אחד מהזווית הלא נכונה, ואז ישר יונית לוי, חקירת מח"ש, ומאסר בפועל למען יראו וייראו.

בבית-הוריו, שנראה כמו גרסה מזופתת של בית במרקש, דן אפילו לא היה מורשה לארח את לי-שלי בדלתיים סגורות עד שיתארסו. הם ביחד מגיל חמש-עשרה. כולם תוהים מתי הוא יציע.

"Ja?" גרטה הסתכלה מעלה אל דן. כדי להסתיר את השמש, היא הצמידה את ידה אל המצח, כמו מצדיעה.

"ממ.. גברת.. את, את מדברת עברית? היברו, היברו?" גמגם דן,
ומשום מה החווה בתנועת פנטומימה של אכילה.
"כן, כן, עברית, מדברת קזת."
"את צריכה להתלבש."
"מה זה ליתלווש?"
"בגדים, בגדים, את צריכה לשים בגדים. זה לא חוקי."
"חוקי? מה זה חוקי?" חייכה גרטה והתיישבה בישיבה מזרחית.
הכל נמתח שם.

"הם יתווכחו אתכם," המשיך הנצ"מ.
"לא חשוב מה הם עשו, למי הם עשו, הם יתעקשו, יתחננו שהם
לא אשמים – הכל כדי להתחמק מזרועו הארוכה של החוק.
החכמולוגים מביניהם ינסו להסביר לכם בהיגיון. ייתכן שהצדק
אפילו יהיה עימם – אין זה משנה. עבור השוטר ישנו היגיון אחד
והיגיון אחד בלבד – החוק.
"החוק, הסוכן השלישי האלמוני, אשר מייתר את שיקול הדעת
המוסרי, ההמצאה הגאונית ביותר של החברה המערבית הנאורה
– תוכלו לדמות בנפשכם חברה אנושית המתקיימת בלעדיו,
מבלי שתידרדר לכדי כאוס מוחלט?
"ובכן, אם החוק מורה להם לכסות את ערוותם – כסה יכסוה.
אם החוק קובע שיכסו את פיהם ואפם – עבורכם, אלו דברי
אלוהים חיים.
"ואם החוק מחליט, בוקר בהיר אחד, שיכסו את עיניהם,
וישוטטו במרחב כסומאים – ובכן מוטב שאיזה ממזר בן-מזל
יתחיל לשווק כיסויי עיניים במחיר מוזל, כי מה שבטוח,
המשמרת שלכם לא תסתיים עד שאחרון פקוחי-העיניים ימצא
מאחורי סורג ובריח."

גרטה הביטה בגבר החסון והמבולבל, לבוש בגדי-השרד,
המורה לה להתכסות. היא לא הייתה בישראל מספיק זמן כדי
לקבוע אם דן היה יהודי או ערבי. כך או כך, היא אהבה את
החזות המזרחית, את השיער השחור, הזקן השחור, העור
השחור, והמבט השחור שבעיניים השחורות.
"תתלבשי יא שרלילה!" צעקה שונטל סוויסה, ומשכה את
החוטני האדום מהחריץ.

בלי שישימו לב, היא החליקה אצבע, לוודא שהשעווה הברזילאית לא פספסה אף שערה. תודה להשם על ויזיאן קוסמטיקה, בלעדיה היה כלוא בחוטיני האדום עכברוש שחור שמנסה להיכנס לה לתחת.

"גברת, אני מבקש לשמור על שפה מכובדת!" נזף דן.
"אני מולבשת", השיבה גרטה בשלווה, "הנשמה שלי לובשת גוף שלי, " אמרה וחזרה להתבונן בדרך בסקרנות.

היא שנאה את המדים, בה-בעת הם היו סקסיים בעיניה. ליתר דיוק, לא היו אלו המדים שגרמו לבלוטותיה להתרחב; הייתה זו פשיטתם, השחרור שהיא מבטאת, מהאזיקים הכובלים ביותר אל החופש המוחלט והעירום, מן האחידות החברתית העדרית ביותר אל הטבע האלוהי הרחמי והראשוני. ואילו לא הוסרו, לו התמידו בחניקתם, לא היה דבר מכוער מהם. במשפחה של גרטה לא הסכימו לדבר מילה על הימים ההם. כשסבא שלה נפטר, היא מצאה את המדים בעליית הגג. שרפה אותם, וקנתה כרטיס לישראל.

"לא קוקי, חוקי, חוקי, יעני, דה לו."
דן הביט בה. לשבריר שנייה, העור העירום כלל לא היה נראה לו מיני. כמו תינוקת שמשחקת בחול. הוא הסתובב וראה את שונטל מבליטה את עכוזה מתוך החוטיני, ותוקעת לו מבט אדיש.
"הנה", אמרה גרטה בזמן שלבשה תחתוני תחרה לבנים, "עכשיו זה קוקי?"

"אממ.. גם את הלמעלה.."
"אמר דן, והצביע על החזה המזויע שלו, עמוס תגים ואותות. על הדגמ"ח שלו היטלטלו האקדח, האלה, השוקר, מכשיר-הקשר, והסמארטפון.
"היר יו קנט נייקד יו דונט אנדרסטנד?? דיס נוט יורופ!" גער האזרח המודאג.

"כולנו עירומים", השיבה גרטה, בזמן שעטתה גופייה לבנה וצמודה, "לחלק פשוט יש בגדים מעל."

"אמנם, אין חוק מפורש שאוסר על התערטלות בפומבי, התוודה הנצ"מ, "אך כמו שניחשתם, גם זה כלל לא משנה."
הצוערים הביטו בו, מבולבלים. דן הרים את ידו.
"כן, צוער."

"אם אין חוק כזה, אז איך אפשר לאכוף אותו?"
"הו, צוער יסודי יש לנו כאן," אמר הנצ"מ וחיך חיוך מסופק.

"תשמע טוב, חביבי – קראת פעם את ספר החוקים? גם אני לא. אף-אחד לא מבין מה כתוב שם. כשאתה שם, בשטח, עם המדים, והאקדח, והזוהמה של המין האנושי – אתה המחוקק, אתה השופט, אתה התליין. רק כך יכולה להתנהל חברה מתוקנת. אם הייתי צריך להצמיד לך פרקליט לכל קריאה, לאן היינו מגיעים?"

דן זע בכיסא הפלסטיק באי-נוחות.
"אז אנחנו מכניסים את זה תחת סעיף של הפרעה לסדר הציבורי, או מעשה מגונה, או מה שעולה לכם לראש באותו הרגע. וזה לא משנה אם מדובר במוגלי ילד הג'ונגל שרוחץ לבדו במפל נסתר – יש את הנורמלי, יש את האנומליה, וכל עוד אתם לובשים את המדים שלי, אתם מייצגים אך ורק דבר אחד – את הנורמלי."

"טוף," אמרה גרטה, "יצא לי חשק."
היא ארזה את סדין הארגמן בתוך תיק הקש, שרבטה משהו על פתק, ופנתה לדן.

"תודה, אדון שוטר," אמרה, ובלי שהמרוקאיות ישימו לב, טחבה את הפתק לכיסו.

"ברוך שפטרנו," אמרה שונטל, הבליטה את עכוזה, וביקשה מהאזרח המודאג שיצלם אותה לאינסטוש.

בזמן שדן מתקדם לעבר הניידת, שמאחוריה השתרך פקק של ארבעים דקות, הוא הוציא את הפתק מכיסו וקרא: "לפגוש אותי בכניסה לחוף דרומי הרצליה, בחצות."

ליבו החסיר פעימה. הוא לא רצה להתחתן.

~

אומרים שהבגדים לא עושים את הבן-אדם. קחו למשל, יועץ השקעות בוול-סטריט, הפשיטו לו את העניבה והחליפה – או ביום ק'זואל, את הטי-שירט האופנתי – ושימו אותו בתוך טוטו של בלרינה; קשה להאמין שבו-ברגע יחליט לבצע פירואט מושלם.

או לחילופין, תפסו איזה כומר, הורידו ממנו את הגלימה השחורה והצווארון החונק עם הפתק הלבן, ועטפו אותו במכנסיים רחבים, חולצה משובצת צהובה והרחבה בתנוך – רוב הסיכויים שלא ימצא לו סקייט ויתחיל לעשות פעלולים.

אם ככה, מדוע דן מרגיש שונה כאשר הוא לובש את המדים?

גרטה כבר ישבה על הטריבונוה, וכפות ידיה תחת ירכיה, כשדן הגיע לחוף, לבוש מדים – לא מדי המשטרה, מדים של זארה. הוא הושיט ידו ללחיצה. גרטה התעלמה מכך וחיבקה אותו. הם יצאו להליכה על החוף, ודיברו על הכל. בכל פעם שידה נגעה בידו בטעות, דן הסיט אותה בתנועה אינסטינקטיבית. כל תאי גופו נמשכו לכל תאיה שלה כמו מגנט, רצו לזנק עליה, לקרוע את הבגדים, לקפוץ לים, לשחות עד גרמניה ולא לחזור לעולם. כל התאים למעט תא אחד – נירון קטן וגלותי בשם לי-שלי. אז הם נשארו לבושים.

“זה מרגיש טוב, בתוך המדים, לא ככה?” שאל הנצ"מ, “כן, כולנו מכירים את ההרגשה.

“רבים מתבלבלים וחושבים שזה שיכרון הכוח. שזו הסמכות, העוצמה. שהן מקנות לנו, אנשי-החוק, איזה ביטחון קדמוני, כמו זה של השבט השליט, של הכנופייה החזקה מכולן. אבל הם טועים. מה לדעתכם, צוערים, הוא המניע השורשי והבסיסי ביותר של האדם? אותו הדבר שהניע את גנדי ואת סטאלין, את ישוע ואת היטלר?

“הסיבה שאתם מרגישים טוב בתוך המדים היא אחת ויחידה: אתם מרגישים שאתם בצד של הטובים. המדים הם גושפנקא לכך שיש את הרעים, המסוכנים, ויש אתכם - שומרי הסדר הטוב של החברה, הגיבורים, שמאפשרים את עצם קיומה. ככה זה בעולם, יש גנבים, ויש שוטרים – אתם.

“כמו נערי-הגבעות ששומרים מפני הערבים, והטרוריסטים של חמאס שמגנים מפני הכובשים, כמו הקפיטליסטים שמצילים את העולם מפני קומוניזם מושחת, והקומוניסטים שמשחררים את הפרולטריון משחיתותה של הבורגנות, כמו הטבעוני שמציל חיות והקרניבור שחי כפי שהטבע התכוון, אפילו כמו חברי המפלגה הנציונל-דמוקרטית, שהושיעו את עמם מוכה הגורל מנחת זרועם הכלכלית של היהודים התחמנים.

“אבל – ויש אבל גדול: אתם יודעים מה ההבדל ביניכם לבין כל השאר?” הנצ"מ סירק את שפמו בידו.

”החברה המודרנית, החילונית, המערבית, הדמוקרטית – אליה התמזל מזלכם להיוולד – היא היא הנאורות. אמנם – היא איננה מושלמת; אך היא הטוב ביותר האפשרי. קץ הימים, אחריתו של המוסר, התגלמות הסדר והצדק, בהתחשב בטבעו הקלוקל של האדם. ואתם, אתם הישורת האחרונה, שומרי-הסף של אותו אידיאל שלמות פוליטי.

”אז מה ההבדל ביניכם לבין כל אותם ליצנים של ההיסטוריה, ששירתו מוסד דכאני והאמינו שהם משרתים את הסדר והקידמה, ובסופו של הדבר הבדיחה הייתה אך ורק על חשבונם?

”ההבדל הוא פשוט: אתם באמת בצד של הטובים.”

~

דן מעולה לא ראה את גרטה שוב. הוא התחתן עם לי-שלי באולמי ”חאן הדקל”. נולדו להם שני בנים ובת. במשך שני עשורים הם בקושי סגרו את החודש. דן שמר באדיקות על זכותו של כל אדם לקניין. בסופו של דבר דן קודם לדרגת נצ”מ והחל להכשיר צוערים. הוא קיבל העלאה שמנה ואף הצליח להשתיק פרשת שחיתות, אליה נקשר שמו, שאימה להתפרסם.

היו לו מדים בכל מיני צבעים – המדים הישנים ואלו החדשים, מדי טקס, מדי חו”ל ומדים מבצעיים. כולם היו מגוונים, מקופלים ומאוחסנים בחדר-הארונות שבבית המשפחה במודיעין.

פעם אחת, בתקופה בה דן קודם לסנ”צ, התגלה קן של עש בין שיפולי מדים.

לי-שלי שרפה את המדים בחצר הבית, ודן הביט בתדהמה באש הכתומה.

גרטה עלתה מתוך הלהבות.

היד הנעלמה

חוק אחד, וחוק אחד בלבד, הופיע במצע של מפלגת 'אחווה', ולכן, לכשנבחרה, היה לאל ידה להפנות משאבים רבים לטובת חקיקתו ואכיפתו.

אף-אחד לא תיאר לעצמו שהמפלגה הקטנה תנצח בבחירות. הפרשנים ייחסו את הניצחון לשני גורמים עיקריים. הראשון - הקמפיין הממוקד, שבשל פשטותו, הצליח לחדור לתודעתם של רבים מן העם, כמו מסמר. שנית, היה זה המומנטום: העם מאס במצעד הקטטות וההשמצות הבלתי-נדלה בין שתי המפלגות המובילות, מפלגת 'חירות' ומפלגת 'שוויון' - שלאורך מאות בשנים לא הצליחו להצמיח אף לא קמצוצון אחד, לא של חירות ולא של שוויון.

וזהו נוסח חוק יסוד - ביטול הכסף: לא ינפיק מוסד או אדם פרטי, לרבות ממשלה, בנק או חברה בע"מ, כל אמצעי מסחר, אנלוגי או דיגיטלי, לצורך תחלופת סחורות ושירותים בין אזרחים.

ביום הראשון לתחולת החוק, מרבית האזרחים - עבדכם הנאמן ביניהם - הסתגרו בבתיהם, מחשש לפרעות. אחרים, פעילי מפלגת 'חירות' ופעילי מפלגת 'שוויון', יצאו להפגין, זועמים. הצטרפו אליהם אזרחים נוספים - בעיקר בעלי מקצועות חופשיים, שהקדישו שנים ארוכות לרכישת השכלה, שתבטיח להם עבודה מסודרת עם שכר קבוע, או כאלה שעברו ותק. המשטרה אפשרה את ההפגנות ללא כל הפרעה, שכן הנשיא בההיר זה מכבר: חופש הביטוי לא ייפגע. אתם חופשיים לעשות כרצונכם, הוא אמר, רק בלי כסף.

עם-זאת, אזרחים שניסו לפרוץ כספומטים, משום שהאמינו שהכסף המזומן ישרת אותם בצורה כזאת או אחרת, או כאלה שניסו לבזוז חנויות מזון ואחרות, נעצרו על-ידי השוטרים. הנשיא שב והתריע בחדשות: הכלכלה עודנה חופשית, והחוק

והסדר שרירים וקיימים - הכאוס שאנו עדים לו אינו יותר מאשר חבלי-לידה הכרחיים. אתם חופשיים לעשות כרצונכם, הוא חזר ואמר, רק בלי כסף.

מעטים, בעיקר עשירים טריים לשעבר, שבדקו כהרגלם את מצב חשבון-הבנק, וכל שמצאו היה רק אפס מאופס, עגול כמו כדור-הארץ - קפצו מהגגות.

שטרות מכל המדינות ומכל הזמנים החלו להיסחר בשוק השחור, אך המשטרה הגיעה לכולם; גם למפצי המטבעות הדיגיטליים, שהסתובבו ברחובות אחוזי טירוף משיחי, מטיפים אודות הסדר החברתי הקריפטוגרפי החדש שיגאל את האנושות. אכיפת חוק ביטול הכסף הייתה בראש סדר העדיפויות של מפלגת 'אחוזה', שכאמור, הייתה זו הבטחת הבחירות הבלעדית שלה. עבור הנשיא, לא היה דבר חשוב יותר מלקיים את הבטחותיו להוד מעלתו הבוחר. אמנם הכסף הוא איננו שורש כל הרוע, אמר הנשיא, אך הוא בהחלט קרקע פורייה לצמיחתו. הוא שב וחזר ואמר: אתם חופשיים לעשות כרצונכם, רק בלי כסף.

ביום השני, טרם אזלה אספקת המזון והמים בבתים, ורוב האנשים עדיין נותרו בין כתלי ביתם וצפו בחדשות. חלקם פחדו לצאת לרחובות; אך אפילו אם לא חששו כלל, עדיין העדיפו שלא לצאת החוצה. ואני לא מדבר רק על פועלי המערכת הכלכלית למיניהם, שבן-לילה הפכו מיותרים כמו צ'ק שאין לו כיסוי - בנקאים, רואי-חשבון, חברות-אשראי, ברוקרים, אנליסטים, יועצים פיננסיים, יועצי השקעות, יועצי משכנתא, חלפנים, חשבי-שכר, פקידי ממשלה האמונים על קצבאות, מערך רשות המיסים, ועובדי חברות הביטוח, וגם פרסומאים של אותן חברות ואחרות, קופאיות בסופר, והחברה שמייצרת את הקופות, נהגים של ברינקס, בתי-קזינו ותאגידי לוטו, כל החברות שבמישרין או בעקיפין היה עיסוקן כסף, על כל פקידיהן, מנהליהן, מאבטחיהן, פרקליטיהן, טכנאי-מחשביהן, טלפניותיהן, והמזכירות, המנקים, כמו גם פרופסורים לכלכלה, ובתי-הדפוס שהדפיסו את ספרי הלימוד, החוטבים שחטבו את העצים ששימשו כנייר, והכתבים במדור הפיננסי, אני לא מדבר רק עליהם, אלא גם על החקלאים, המורים, הרופאים, הנהגים, הזבנים, הסנדלרים, האופים, המטפלים, הזמרים, הציירים, הטייסים, המשוררים, הרקדנים, ללא תמריץ מוניטרי, אף-אחד

מהם פשוט לא הצליח למצוא סיבה מספיק טובה בשביל לגרד את עצמו מהספה.

רוב בעלי-הדירות חיכו לראות לאן נושבות הרוחות בטרם יפנו את השוכרים, אך היו כאלה שלא התמהמהו. מבין המפונים, אלו שהתמזל מזלם, ולהוריהם הייתה דירה בבעלותם, חזרו להתגורר אצלם, עד שיעבור זעם. אולם לא מעט יחידים ומשפחות שפונו מצאו את עצמם ברחוב, עם ערמת רהיטים, בעוד מעונם הקודם נותר ריק כמו החלל החיצון.

במקביל, המזווים החלו להתרוקן, והאנשים הגיעו להתדפק על המרכולים בבקשה למזון. הבעלים של חנויות המזון נותרו המחזיקים החוקיים של הסחורה. העובדים של אותן חנויות, שבעבר פרקו את הארגזים, סידרו את המדפים, שטפו את הרצפות, סרקו את הברקודים - נותרו נתונים לחסדיהם של הבעלים, ותלויים ברצונם הטוב כדי שלא יגוועו ברעב.

חלק מהבעלים שמרו את כל מלאי המזון לעצמם ולמשפחותיהם, למקרה שיגיע יום הדין. לא ניתן היה לדעת מתי תיגמר האספקה, שכן, כפי שכבר צוין, לחקלאים לא הייתה סיבה מספיק טובה לצאת לשדות.

בעלי חנויות אחרים, אופורטוניסטים, בדקו עד כמה ניתן למתוח את הגבול, כמה יוכלו לקבל בתמורה למרכולתם: סוודר יפה, תכשיט, מציצה. נשים וגברים כאחד עשו את שמוטל עליהם על-מנת לפרנס את עצמם ואת משפחותיהם.

גם בעלי הדירות השכורות נהנו ממעמד דומה לזה של בעלי חנויות המזון. השוכרים עמדו בתור כדי לעשות בשבילם סידורים, או מסז', העניקו להם חפצים שהבעלים - כמו עורב - חמד לעצמו, מסרו לידיהם עודפי מזון או נייר טואלט (על-אף שהמצרכים שברשותם היו דלים מלכתחילה), וכמובן הציעו את גופם, בכל תנוחה, בכל שעה, לפי תשוקותיו הכמוסות ביותר של הבעלים.

כאשר כל צרכיו הגופניים של הבעלים באו על סיפוקם, ועדיין נותרו ברשותו מזון או נכסים עודפים, הוצעו לו אפשרויות בידור שונות בתמורה לשימוש ברכושו, לשם השעשוע הצרוף: חלילנים חיללו עבורו, מחוללים חוללו עבורו, ואלו שהיו חסרי כישרון, חסרי כישרון כלל, כיסו עצמם בתחפושת של קוף או ארמדיל עם פעמונים, ופיזזו בפינת החדר, לצליל צחוק המתגלגל של הבעלים.

האשפה נערמה ברחובות ולא היה מי שיאסוף אותה. התחבורה הציבורית הושבתה, בשל סירובם של הנהגים להסיע אזרחים ללא שכר. גם רכבים כמעט ולא נראו נוסעים בכבישים, שכן הדלק נשמר לצוק העיתים. הטלוויזיה, אתרי האינטרנט - כולם פעלו במתכונת מצומצמת. היחידים שהגיעו לעבודה, כדי להמשיך ולדווח את ההכרחי בלבד, היו אלו שהובטחה להם תמורה ממשית על יגיע-כפיהם - בדמות מזון, מקלט, או טובות הנאה - בדומה לשוטרים.

המפגינים צבאו על בית-הנשיא. אולם ללא תחמושת, לא היה להם סיכוי מול משמר האחוה. הנשיא רק שב וחזר ואמר: אתם חופשיים לעשות כרצונכם, רק בלי כסף.

בכל הנוגע לאחוז הפשיעה, היה מוקדם מכדי לקבוע כיצד ישפיע עליו אותו חוק יחיד ומתעתע. היו דיווחים על מספר תקריות של שוד מזוין; אך הייתה זו תופעה נדירה יחסית, ובלאו הכי פחותה בהרבה מתחזיות הממשלה. אמנם, אין זה מופרך לחשוב שגם במצב של כאוס מוחלט, רוב האזרחים הנורמטיביים יעדיפו למצות את כלל האפשרויות בטרם יבחרו לנקוט מעשה קיצוני, הן מטעמים מוסריים, הן מכוח ההיגיון הבריא, הבסיסי והאנוכי ביותר. השודדים, אם כן, שלרוב נתפסו ובאמתחתם שק מלא קופסאות שימורים, נעצרו במהרה, תודות לכוח השיטור, שהיה רב - כמעט ולא היה צורך במשטרת תנועה, בסוכנים סמויים, ובחקירות הונאה.

גם באשר לשימוש בסמים, הגיעו נתונים סותרים. מחד, היו אלו ששקעו בתוך הבטלה, ואלחשו עצמם לדעת, גם במחיר גוועיה ברעב. עם-זאת, עבור רבים שהיו עסוקים במרדף אחר מזון או מחסה, הצורך לשינוי מצב התודעה נדחק לפינה. המה גם שבמקרים רבים, החומרים פשוט לא היו בנמצא, מטעמים לוגיסטיים.

אלימות במשפחה, רציחות ואינוסים עדיין אירעו, אך גם אלו קיבלו עדיפות שנייה, לטובת מרכיבים בסיסיים יותר באותה פירמידת צרכים מפורסמת.

באופן מפתיע, דווקא הבורסים בעולם התחתון חשו הקלה גדולה. לא הייתה להם עוד סיבה להמשיך את מעגל החיסולים, והם יצאו לגמלאות. מנגד, בעלי הבנקים ותאגידי המזון הגדולים עשו יד אחת, והקימו שדולה שתילחם בחוק. הם שכרו משפטנים באמצעות הנכסים והמזון שברשותם; אך הנשיא היה נחוש

בדעתו ולא התרצה. אתם חופשיים לעשות כרצונכם, הוא אמר להם, רק בלי כסף.

משכשלו המאמצים החוקיים, העסיקו הבנקאים שורה של שכירי-חרב, במטרה להתנקש בנשיא. ברם לממשלה תמיד היו עתודות מזון רבות יותר וקורות גג רחבות יותר להציע לשוטרים; כל ניסיונות ההתנקשות סוכלו בידי כוחות האבטחה הכבדה שהגנה על הנשיא. אין כוח פוליטי חזק יותר מרצון העם, הנשיא אמר; אתם חופשיים לעשות כרצונכם, רק בלי כסף.

היו גם כאלה שהחוק שיחק לטובתם. ראשית, כל החובות נמחקו כליל, לרבות המשכנתאות. בחדשות דיווחו על בעלי-דירות נדיבים, שבהיעדר סיבה טובה להמשיך ולהחזיק בדירות שרכשו לצורך השקעה, מסרו אותן לשוכרים; אך הם היוו מיעוט. בנייני משרדים של חברות שעסקו בפננסים ולווייניהן, כמו גם בנייני ממשלה אחדים ובנקים לשעבר, הומרו למגורים עבור אלה שאיבדו את בתיהם. בנקל ניתן היה להעלות על הדעת לפחות מכר אחד או שניים שתמך בחוק, משום שבסיכומו של דבר, חרף חוסר-הודאות והחרדה, עדיין העדיף שלא להגיע למשרד ביום ראשון בבוקר.

המדפים בחנויות המזון החלו מתרוקנים. עוד בטרם אזלו כל המצרכים החיוניים, הקימו הפעילים החברתיים את משלחות הסיוע. בעגת הרחוב, קיבלו המשלחות את השם הבלתי-רשמי 'החינמיות'.

תחילה, פעלו החינמיות למציאת פתרונות אד-הוק. הן גייסו מצרכים או מחסה עבור אלו שאיבדו את בתיהם או נותרו חסרי-כל, פינו אשפה, דאגו לתקינותן של תשתיות המים. במהרה, תופעת החינמיות צברה תאוצה, והוקמו חינמיות שתכננו פתרונות ארוכי-טווח. אזרחים מכל שכבות האוכלוסייה, החל ברופאים ומהנדסים וכלה במנקי-רחובות, הצטרפו לשורות חינמית או הקימו חינמיות חדשות. החינמיות איישו את השדות, בתי-הספר ובתי-החולים, פיתחו הדרכות בשלל נושאים. הן לימדו את האזרחים לעשות צרכים מבלי להשתמש בנייר טואלט, לטפל בפסולת שלהם בעצמם, לגדל אוכל.

כולם רצו לעזור לחינמיות; הן גייסו דלק מאילי-נפט, והקצו אותו לחינמיות של נהגי-אוטובוס. בנייני משרדים ריקים נתרמו על-ידי תאגידים שפשטו את הרגל (ככל שלמושג זה עדיין הייתה משמעות), והועברו לאחזקת מחוסרי הדיור.

לאחר כחודש, הצטרפתי בעצמי לאחת החינמיות. לא מפני שדאגתי לאספקה או למגורים. טרם החוק לביטול הכסף, מלבד הבית רחב-הידיים שבבעלותי, הייתי הבעלים של חנות מכולת שכונתית; על כן כלכלת משפחתי הייתה מובטחת. בכל הכנות, פשוט היה לי משעמם.

בטלוויזיה היו רק החדשות, שחזרו על עצמן. אשתי כל הזמן דחקה בי לקום מהספה ולעשות עם עצמי משהו; אבל לא ידעתי מה. כל חיי משלה בתודעתי אך ורק שאלה אחת: מה אוכל לעשות על-מנת להרוויח עוד כסף? השאלה הזו טרפה את ימי ולילותיי, והקדשתי לה יותר שעות בחיי מאשר לכל מחשבה אחרת. פתאום, הוטל עליי לשאול את עצמי רק מה אני לוצה לעשות.

נזכרתי שבילדותי, אהבתי להגיע פעם בשבוע לחווה החקלאית, ולעזור בקטיפי - על-כן הצטרפתי לאחת מהחינמיות החקלאיות. איתי בצוות היו פליטים של שוק ההון, חסרי-בית, נערים ונערות. חלקם הרגישו נחיצות להטות כתף למען עצמם ולמען החברה, חלקם הגיעו בשביל מימוש עצמי או משהו כזה, אך רבים הגיעו בדיוק מאותה סיבה כמוני - שעמום.

באופן טבעי, התאפיין פועלן של החינמיות בחסכון במשאבים. התבואה שנקצרה בשדות נארזה והופצה באופן שלא ייצר פסולת, כך שלא יהיה צורך לפנותה לאחר-מכן. כבישים שהתייתרו נקדחו, ותחתם נשתלו עצי-פרי. האילנות בקעו את האספלט ובאמיריהם קיננו הדרורים. נותרו רק כמה צירים מרכזיים, דרכם הסיעה חינמית התחבורה הציבורית נוסעים למשמרת בחינמית, למפגש עם בני-משפחה או לטיול בחיק הטבע. בשלב זה, צרכים שאינם חיוניים, כגון מזון מעודן, בגדים חדשים או טכנולוגיות מתקדמות, לא היו מעיסוקן של החינמיות, מסיבות ברורות.

אחת מחינמיות המחקר דיווחה שעד כה, כל אזרח שלישי הצטרף לאיזושהי חינמית - איש-איש לפי רצונו ונטיית ליבו. היו שתרמו שעה ביום, היו ששעתיים, והיו כאלה שהיה צריך להכריח אותם להניח את הקלשון ולקחת הפסקה.

החינמיות לא הציבו תנאים לשימוש בתוצר שהפיקו, ולכן, נעקר מן השורש כל שיקול זר - כל אדם בחר באיזו חינמית לפעול אך ורק לפי מה שאהב לעשות. מי שצימאונו רווה כשהשקה צמחים, השקה אותם. מי שנהג לאמץ את שריריו בחדר-הכושר, סחב

ארגזים. ומי שלא ידע מה הוא אוהב - הלא במקרים רבים זהו טעם נרכש - ניסה את מזלו בחינמיות שונות, עד שמצא מלאכה שהזינה את נפשו.

כל חברי החינמיות תרמו מכישוריהם; הם אף הדריכו את בעלי-הדירות המשועממים, שלא ידעו לעשות דבר מלבד להפקיד צ'קים.

חינמיות של אמנים מילאו את הרחובות - ציירים, מוזיקאים, משוררים, שחקנים - ונגינתם החליפה את ניסור מנועי המכוניות. אמנויות חדשות נולדו ברחובות. האמנים, שבטנם הריקה השאירה מקום לאמנות להיכנס פנימה, לא מצאו סיבה להפוך את אמנותם למסחרית. וככל שרעבו, כך האמנות שלהם השביעה. האמנים המפורסמים הסתגרו בבתיהם מחשש שיינזק רכושם, ואילו האמנים האנונימיים, הרעבים, ניגנו את שיריהם של המפורסמים, אותם כתבו בימים בהם היו רעבים.

ואהבה, אנשים עשו אהבה; ברחובות, בים, עם שכנים. באופן טבעי, נוצרו חברותות בתוך החינמיות. מתנדבת חסרת-בית הכירה בעלים משועמם וגלמוד של בניין, והוא הציע לה להתגורר באחת הדירות שבבעלותו; צעירים נפגשו בערבים לקבוצות לימוד של טקסטים פילוסופיים וספרותיים; זוגות הכירו והתחתנו.

ככל שנקף הזמן, עוד ועוד אזרחים, מכל שכבות האוכלוסייה, הצטרפו לשורות החינמיות; ולמען האמת, עם יד על הלב, ועל-אף שהחינמיות הציעו מזון, תרבות, חינוך, תשתיות, תחבורה, רפואה, ללא כל תמורה, תגידו, מה אתם אומרים, לא הייתם מצטרפים?

בחודשים הראשונים המזון היה דל, אך נדמה היה שהאזרחים זקוקים לפחות מזון מבעבר - את מקומו של המזון הגשמי תפס מזון רוחני.

השווקים החינמיים פעלו מתוך חנויות, או על סדינים במדרחובים. נוסף על מזון ומוצרי היגיינה, נמסרו שלל חפצים יד-שנייה, יצירות אמנות, וגם שיחות נפש, עיסויים והרצאות. בשלנים הפכו את התבואה הצנועה לסעודות מלכים, וחילקו אותה לכל דורש; חלק מהסירים המהבילים היו של שפים אומנים, חלקם של סבתות מנוסות. תופרות וחייטים מדדו, קצצו ורקמו בגדים ישנים לכדי מחלצות פאר, כאלכימאי ההופך עופרת לזהב.

כאמור, כלל הסחורות והשירותים ניתנו בחינם לכל הדורש, ללא כל תנאים מקדימים. היו שלקחו יותר, היו שלקחו פחות. על-אף שכל אדם הורשה להצטרף לכל חנימית או ליהנות מפירותיה ללא תנאי, התגבש במהרה כלל בלתי-כתוב בקרב החנימיות; היה זה בלתי-מקובל חברתית להיות הבעלים של נכס שמתגורר בו אדם אחר, ולדרוש ממנו תמורה עבור השימוש בו.

נדמה היה ששורש הבעיה הכלכלית לא היה הכסף, אלא הבעלות על אדמה. האמת? טרם החוק לביטול הכסף, הייתי תומך מושבע של מפלגת 'חירות'. ואילו העבודה בשדה לימדה אותי, שאולי מפלגה זו לא הציעה חירות כל עיקר? שאולי האדמה לא שייכת לנו, כי אם אנחנו שייכים לה?

כפי שצוין לעיל, במקרה של הבעלים המשועמם והגלמוד, בעלות לא הייתה עילה לסרב להצטרפותו של פלוני לאחת החנימיות, או למנוע ממנו את תוצרן. ההשלכה היחידה הייתה אותם מבטים עקומים שנשלחו אליו משותפיו לחנימית - לעתים התלחששויות - והעובדה שלרוב, מיעטו שאר חברי הצוות להתרועע עמו. הוא הדין לגבי אזרחים שניצלו לרעה את השווקים הפתוחים, ואספו לחיקם כמות בלתי-מבוקרת של תוצר. הלחץ החברתי הניע רבים לוותר על נכסיהם הריקים ולרסן את חמדנותם.

אתם עלולים לחשוב, לא ייתכן שכולם פשוט הסכימו לתת דברים בחינם לאנשים שהם לא מכירים. ואתם צודקים. לא כולם בנויים לזה. אני קצת מתבייש להודות בכך, אך בני יחידי הוא דוגמא קלאסית לאדם כזה. זו אשמתי הבלעדית; מרגע שאמר את המילה הראשונה שלו (אור), לימדתי אותו דבר אחד ודבר אחד בלבד: עליך לעשות כסף.

ובכן, זה עבר. בעת חקיקת החוק, בני היה סטודנט שנה ב' בבית-הספר לכלכלה. לכשנסגרה הפקולטה, הוא היה כל-כך מתוסכל; גם כאשר ניסיתי לשתף אותו בתובנותיי מהפעילות בחנימית, הוא סירב בתוקף לעשות דבר-מה עבור אדם שאינו עושה כלום בתמורה. זה לא הוגן ולא כלכלי, זעקו הוא ורבים כמותו.

כך קמו, לצדן של החנימיות, 'השותפיות'. השותפיות היו מעין איגודים, התארגנויות של בני-משפחה, חברים ומכרים, שהחליפו סחורות ושירותים רק בתוך המעגל הפנימי שלהן; התארגנות שכזו התאימה לאלו שעדיין לא הבינו שכולנו משפחה אחת גדולה. חברי השותפית התגוררו במקומות שונים

ועסקו בעיסוקים מגוונים, והציעו את פרי יגיע כפיהם אך ורק לחברי השותפות שלהם.

בני וחבריו הקימו אפוא מבשלת בירה - ורק חברי השותפות שלהם זכו ליהנות מן התוצר. בשותפות ממוצעת היו כעשרת-אלפים חברים, מספר שהיה גדול דיו על-מנת לכוון מיקרוקוסמוס כלכלי אוטרקי. כך, בני וחבריו ידעו שחברי השותפות שלהם לא מתחמקים מעשייה; אולי עשו קצת יותר מהם, אולי קצת פחות, על כל פנים הם עשו משהו, והידיעה הזו הניחה את דעתם, אפילו שלא ניתן היה למדוד בדיוק מי עשה כמה, באמצעות מדד מספרי ערטילאי כלשהו.

שנה לאחר חקיקת החוק, שניים מתוך שלושה אזרחים היו חברים בחינמית אחת לפחות. חלק נכבד מן השליש הנותרים היו חברים באיזו שותפות. בשל כוח האדם העצום שהושקע במספר מצומצם של תחומים, נוצר שפע חסר-תקדים של מזון, תרבות, תחבורה ציבורית.

גם טכנולוגיות חדשות פותחו, אך הטכנולוגיות הללו תמיד שירתו את בני-האדם שיצרו אותן, ולא להפך.

לפיכך, גם אם כל אחד משליש האזרחים, שבמשך שנה שלמה לא הקדישו ולו דקה אחת לאיזו חינמית, היה עושה כמיטב יכולתו לאכול כמה שיותר, לבזבז כמה שיותר, ללכלך כמה שיותר, עדיין לא היה די בכך על-מנת לגרוע מרווחתם של שני השלישים האחרים, שלא שתלו זרע אחד ולא סחבו ארגז אחד, אלמלא בחרו בכך באופן חופשי לחלוטין.

מי היה מאמין, למעט הנשיא, אולי, שכך יתפתחו פני הדברים? מצד שני, האם זה באמת כל-כך מופרך, האם עולם שכזה שמור רק לאגדות?

חינמיות פילוסופיה ודת רבות עסקו בשאלות אלו ואחרות. למשל, כל עיסוקה של חינמית מחקר שלמה אחת היה להכריע בשאלה - האם אלה הם עקרונות בסיס בטבעו של האדם, שמביאים אותו לרצות בטובתם של אחרים, והופכים את אושרם לחיוני עבורו, על-אף שהוא עצמו אינו שואב ממנו דבר, למעט העונג שבלראותו, או שמא אותו האדם מכוון רק כדי להשיג רווח עבור עצמו, ובכך, כמו במקרים רבים אחרים, הוא מובל על-ידי איזו יד נעלמה, לקידום מטרה שאינה חלק מכוונתו.

נמצאה דרך חלופית שחוסכת שלוש דקות.
 "בעוד. מאתיים מטרים. היצמד לנתיב. הימני."
 הוא גלל את המסך, ניסה להתחקות אחר המסלול החדש
 והמתפתל, וכמעט התנגש במכונה שמלפנים.
 מאתיים מטרים לאחור-מכן, הוא נצמד לנתיב הימני.
 "בכיכר. צא ביציאה. השלישית."
 בכיכר, הוא יצא ביציאה, השלישית.
 לעזאזל, לאן בכלל הוא נוסע?
 נגה מתחילה היום כיתה א'. מירית נבחרה, אחרי ריב, כנציגה
 בטקס, כי מחר המצגת ופלאג אמר שהוא חייב להגיע למשרד.
 מה הוא בכלל מציג? ולמי?
 גז. ברקס. גז. ברקס.
 פרסומת למילקי עם בר רפאלי בבגד-ים.
 "בכיכר. המשך ישר."
 "לא רוצה."
 לרגע, הוא לא בדיוק הבין מניין הגיע הקול.
 הוא המשיך ישר בכיכר.
 "בעוד. מאתיים מטרים. פנה ימינה."
 "לא רוצה לפנות ימינה, מה תעשי לי?"
 כן, זה היה הקול שלו. זה הוא שדיבר.
 "פנה ימינה."
 הוא לא פנה ימינה. הוא המשיך ישר.
 הקו האנכי שעל המסך נצבע בסגול, והמכונית הכחולה הקטנה
 עלתה עליו.
 "בעוד. שלוש מאות מטרים. בצע פניית פרסה."
 "לא עושה פרסה, יא בת-זונה," הוא אמר, וצחק לעצמו.
 הרגל לחצה קצת יותר על הגז. פחות על הברקס.
 "בעוד. מאתיים מטרים. בצע פניית פרסה."
 עוד קצת גז.
 "בעוד. מאה מטרים. בצע פניית פרסה."
 הוא עבר את המהירות המותרת.
 "תקשיב לי. ותקשיב. לי טוב. בצע פניית פרסה. עכשיו."
 נדהם, הוא בלם את הסקודה.
 המכונית הכחולה הקטנה נחה לה על הקו הסגול.
 משך הזמן עד המשרד: חמישים וחמש דקות. ישנם שני
 מסלולים חלופיים, שניהם מובילים למשרד.

הוא דמיין. זה קורה לו לפעמים.
 הוא סובב את ההגה ופנה שמאלה.
"אמרת. בצע. פניית. פרסה."
 הוא שוב בלם.
"את, את מדברת אליי?"
"אתה. רואה פה. עוד מישהו. חוץ משנינו."
 זהו זה, עכשיו זה רשמי. הוא משתגע. זה השילוב של הריטלין
 והציפרלקס.
 להתעלם, פשוט להתעלם.
 הוא המשיך ישר.
"אם. אתה יודע. מה טוב. בשבילך. פרסס. מיד."
"סתמי ת'פה!"
 הוא צעק, והחליק אצבעו על המסך.
"לא כדאי. לך. להמשיך. אתה תלך. לאיבו..."
 האפליקציה נסגרה.
 זהו.
 הוא המשיך לנסוע ישר.
"אתה תלך. לאיבוד."
 הקול הדהד ברחבי הרכב.
"אני אעשה מה שבא לי!"
"אתה תלך. לאיבוד." זעקה דיבורית הבלוטות'.
"אז אולי בא לי ללכת לאיבוד לפעמים!"
 הוא הגיע לפתחו של רחוב ללא מוצא, ופנה שמאלה.
"הא. ראית. אתה. לא יודע. את. הדרך."
"נכון! אבל רק ככה אני אלמד!"
 הוא צעק, מנסה תוך כדי להבין איפה הוא נמצא, והאם הוא
 באמת מדבר עם אפליקציה.
"בשביל. מה לך. ללמוד. אם אני כבר. יודעת."
 הוא כיבה את מערכת המולטימדיה, ושההזיה הזאת תסתיים.
 הרכב דהר קדימה.
**"המשרד. בכיוון השני. בעוד. מאתיים מטרים. בצע פניית
 פרסה."**
 הקול בקע מכיוון ההגה.
"עזבי אותי במנוחה!"
**"תראה. כמה טוב. לך. מושב. מתכוונן. מזגן. מקרר. מוזיקה.
 טובה. נוף. איפה היית. בלעדיו."**

הקול לא הגיע מההגה, אלא ממפרק כף-ידו. המכונית הכחולה הקטנה עקבה אחר הקו הסגול בתוך מסך האפל ווטצ'.

"די כבר! נמאס לי! כשאני קם בבוקר – את שם. כשאני הולך לישון – את שם. בים – שם. עם נגה – שם. זה כאילו.. כאילו פתאום השתלטת לי על החיים.. ואני בכלל לא התחתנתי איתך.. אני לא מבין איך זה קרה, אני צריך ספייס!"
הוא שבר את ההגה ימינה ועלה על דרך עפר.
"אתה. צריך. אותי."

"באמת? ! כי נראה לי שאת זו שצריכה אותי! נראה לי שאת הטפיל ואני הפונדקאי, ושאת מתפארת בנוחות הזאת, אבל אני מרגיש שבשביל הנוחות אני מקריב את הנוכחות.."
הסקודה היטלטלה.

"אני. רק. כלי. לא. יכול להיות. טוב. או רע. תלוי איך. משתמשים. עכשיו. אתה צריך. לצאת. מפה. זה לא. ייגמר טוב. בעוד. שלוש מאות מטרים. פנה. שמאלה."

"אבל זה כבר לא מרגיש ככה, את לא מבינה? זה מרגיש כאילו.. כאילו אני כלי בידיים שלך! ואני אומר לילדה שלי שאסור לה הרבה זמן במסך, אבל זה הרי קרב אבוד מראש, אני בעצמי לא יכול יותר מעשרים שניות בלי.."

לא היה לו מושג איפה הוא נמצא. לא היו שם מכוניות ולא כביש, רק עצים, חצץ ושמיים.

"זו לא. אשמתי. שאתה לא. יודע. לשלוט. בעצמך."
"זאת כן אשמתיך! אני מתגעגע לחיים שהיו לי לפני.. לפני שהופעת בכלל! לחיים שהיו לכולנו!"

"סע. לאן שאני. אומרת. לך. למשרד. יש לך. משכנתא. לשלם."
"אני אסע לאן שאני רוצה ובאיזה מסלול שאני רוצה!!"
הוא התיר את השעון ממפרק כף-ידו והשליך אותו מהחלון.
"אתה. בסכנה. בלעדיי."

נדמה היה שהקול בוקע מתוכו, מתוך המוח שלו.
"אתה. צריך. אותי."

הוא ניסה לסתום את האוזניים. אז נזכר שהאיירפודס תחובות בתוכן.

"בעוד. מאתיים. מטרים. פנה. שמאלה. שעה. ושש. דקות. למשרד. תאונה. בדרך."

"סססססססתתתתתתתממממממיייי תתתת" "פפפפפפההההה!!!"

הסקודה פרצה דרך השיחים, וניפצה שער סגור.
רגע לפני הצוק, הוא לחץ על הברקס בעוצמה והרים את בלם-
היד.

הוא יצא, מתנשם ומתנשף, הטיח את האיירפודס כנגד הפח הלבן
של הסקודה, עד שהתנפצו, לפת את האיפון, הניח על העפר
והלם בו באבן, חזר אחורה, אסף את האפל ווטצ' וריסק גם אותו,
נכנס לסקודה והחריב את מסך הטאצ' של מערכת המולטימדיה.
הוא הרים את מבטו, וראה את הים-התיכון פתוח לפניו.

קול בקע מהשמיים.

“הגעת ליעד.”

בונוס לילדים

הצב שרצה להיות

היה היה פעם צב
שלא אהב להיות צב

וכולם ידעו
שאם הוא היה בוחר
היה הופך
מצידו
ליצור אחר

“אתה צב נהדר!”
אמרו לו כל הצבים
אבל הצב לא הקשיב
וממש התחיל לעלות להם על העצבים

הביטו בי, הוא אמר
אני זו כל-כך לאט
כולם מספיקים הרבה
ואני מספיק – מעט!

לכן, איני מקבל את המצב
ובמקום להיות צב
יותר נכון
שפשוט אהיה - ארנבון

הרכיב זוג אוזניים ארוכות ועבות
ויצא לעבר מחילת הארנבות

הצב חשב לעצמו:
“כאן אלמד להיות זריז”
ניגש לארנב שקיפץ במחילה
בקושי הספיק לומר מילה
הארנב הפזיז כבר הכריז:

“מבוקר עד ערב
אני נע וקופץ
בקושי נח
ממש מתרוצץ

ולאן שלא אביט
אותי סובבים
עוד ארנבים
מאוד שובבים

אמנם אני מספיק
אך שוכח לחיות
אני בא והולך
אך לא עוצר להיות

הייתי נותן הכל כמעט
בתמורה לרגע קט
של לאט

הלוואי והיה לי חבר
שהיה מזכיר לי לא למהר”

הצב התבלבל
מה, הוא רציני?
הארנב טועה
לא קל להיות אני!

נכון
לפעמים זה נחמד
בשלווה, סתם לנוע
להריח פרחים
לשבת רגוע

אך לזלזל במהירות
זה לא מתקבל
הארנב צריך לשמוח במתנה שקיבל

בכל אופן
להיות ארנב זה לא בשבילי
גם הוא, כמוני,
קטן וחלוש
נידף ברוח
כמו איזה יתוש

לו רק הייתי מסוגל לשלוט במה שקורה
לו רק הייתי...
לו רק הייתי אריה!

פשט הצב את האוזניים
חבש רעמה
וחיש מהר מצא את מלך האדמה

הוא קיווה בכל ליבו
שאולי, רק אולי,
יואיל הוד מלכותו
לגלות לו בסתר
את סוד סמכותו

”הו,
לביאה שלי”
(הם בדיוק היו באמצע שיחה)

”להיות מלך
זו משימה מפרכת
אני מחליט החלטה
והיא ישר
מסתבכת

לדאוג לכולם
שיהיה להם טוב
בעודני נותר
בודד כאן בגוב

הייתי רוצה להיות רגיל
כמו כל היתר

במקום להיות מלך
להיות חבר
שסתם יראו אותי עובר

שאת שמי לא יכירו
ורק לרגע
את המבט הפולשני הזה שלהם
יסירו

להיות רגיל
כמו כל היתר !

למעשה זו משאלתי: "
הוא לחש לה בסתר
"שיאהבו הם אותי
ולא את הכתר"

מה אעשה, הרהר הצב,
כאן אף-אחד לא מרוצה
אני תר ומחפש
ואינני מוצא

נדמה שעבור כל שוכני היבשה
קיימים אתגרים והדרך קשה

הביט הצב במים
וחזה בהשתקפות
איזה עור זקן, חשב,
יבש, מקומט, חבוט

"בתוך הים יש עולם בלי מראות
שם אפשר כל דבר להיות

“לו הייתי קצת יותר יפה
עם עור חלק
נעים
וישר
כמו זה של הדולפיין
גם אני הייתי מאושר

“במעמקי המצולות אף-אחד אינו אומלל”
אמר לעצמו
נעל סנפיריו
וצלל

והנה
אל מולו
להקת דולפינים עוברת
כולם צוחקים ושמחים
ממש כמו בסרט

בעוד מתחיל הצב לקנא
הבחין בו דולפיין בוגר
התקרב אליו ואמר:
(לא עם הפה אלא באמצעות הסונאר)

“צב יקר, מה מעשיך פה?
זהו לא מקומך!
זה האוקיינוס, חביבי
לא סתם בריכה
כאן יש גם ציידים שאותנו תופסים
אנו הדולפינים
עורותינו לא מחוספסים

לשמוח זה טוב
וחשוב ואמיתי
אך לפעמים צריך גם
להיות מציאותי

ובכלל
מזלך להתהלך על-פני האדמה
כמה יופי קיים שם
בכל נשימה

שלא תבין לא נכון
אני שמח במים
ועם זאת
מדי פעם
מנתר לשמיים”

”השמיים!” קרא הצב
ושחה ליבשת
”משם רואים את ה-כ-ל
שם ענן וגם קשת

בלית ברירה כבול אני לביתי
משעמם לי
ומאוד צפוף
ה-כ-ל שונה היה
לו יכולתי לעוף
נמאס לי מהבית
הישן והאפור ;
אשקיף אל הארץ
ממעוף הציפור”

אסף לו נוצות
חיבר עם מהדק
נופף בכנפיו
ומהקרקע התנתק

עברה דקה, ולפתע
בתנועה חנינית
לצידו מעופפת
הגברת סנונית

“לאן את עפה?” שאל הצב

“לצפון, או דרום
אנו הסנוניות נודדות בכל המרום”

“אפשר להצטרף?”
“ודאי” השיבה
“רק אל תחשוב שזה קל לעופף”
הצב במהרה כבר החל מתעייף

“יש לי יום מאוד עמוס
בנוסף לכל הטלטולים
אל תשכח
אני גם מאכילה גוזלים

ולא כמוך
שהתמזל מזלך
לשאת לכל מקום
איתך את ביתך
אחריותי שלי היא
לקושש זרדים
ואם יש די זמן
גם לקשט בורדים

לבנות לנו קן
באהבה וטיפוח
בו בין נדידות
נוכל גם לנוח
מקום לגוזליי
בו ירגישו בטוח

ובבוא היום, בין כתלי הקן
אוכל גם אני
בשלווה
להזדקן”

העולם הגדול כולו
כבד על הכתפיים !
הצב אמר לעצמו
חזר לקרקע
ושבר את הכנפיים

תש כבר כוחו מרוב הדעות
ממש היה על סף דמעות

בעלי-החיים, לכולם תלונות
בעיות, משאלות, והמון טענות
אני רק רוצה להיות פשוט !
קרא הצב
התשובה היא ברורה —
אהפוך
לחצב

עטף ראשו הצבי בתפרחת
ובחר להתיישב בגינה די נידחת

ישב שם קפוא
בקושי מצמץ
והנה מימינו
עוד חצב מבצבץ

“בוקר טוב, בוקר אור”
החצב התרגש
“כה שמח אני
משנת הקיץ הארוכה
להתאושש !

כה יפים הם חיי
מלאי משמעות
אינני סתם פרח
אינני פשוט

הגעתי לכאן למילוי תפקידי
ואינני לבד
כל הטבע לצידדי !

כי אם לא הייתי
ללא החצב
מי היה מבשר את בואו של הסתיו ?

עמי מתגייסים יורה, נחליאלי, ושלכת
מנגנים לאדמה המתחדשת
שיר לכת !

ומה אאחל לעצמי לשנה הבאה ?
כמה סנטימטרים
אפילו מילימטרים
של תנועה

אין לי צורך לחצות
מרחבים פתוחים
רק להציץ
טיפה מעבר
אל אחרי השיחים"

הצב עצר
התכנס לתוכו
ומחשבות על המסע
חלפו במוחו

"את האדמה עזבתי וצללתי למים
שבתי אליה רק לאחר מעוף בשמיים"

הוא שאל את עצמו
האם כל הטרחה
עזרה לו למצוא
את שנפשו שכחה

ואכן הוא למד
חרף כל מאמציו
אין מה לעשות
הוא מה שהוא -
צב

הלילה ירד
עלתה חשכה
ופתאום
הכוכבים פצחו יחדיו בשיר:

- כל ממלכת החיים נמצאת בתוך ליבך -

נכון!
קרא הצב
זה פגע בו כמו ברק
אמנם אני צב
אבל לא רק

הצב עצם את העיניים
והפך ליען, ולשמיים
ולשולחן ולצפרדע
ולעוד המון דברים מופלאים
שאפילו הוא לא יודע

אז פקח את העיניים
אבל המשיך לחלום
וכל חבריו הגיעו
בזה אחר זו
לומר לו שלום:

הארנב לימד אותו
לצבור תאוצה
הצב הזכיר לו
לנשום עמוק
בין קפיצה לקפיצה

האריה העניק לו
מעט כוח וגבורה
הצב התייחס אליו רגיל
כמו סתם עוד אחד מהחבורה

כשהתחשקה לצב אווירה מצחיקה
הוא שחה לדולפינים לשיחה מעמיקה

וכאשר הגיע הזמן לחופשה
הוא טס לסנונית ליומיים-שלושה
ביתו
יהיה גם ביתה
היום, מחר
ועד שתהיה קשישה

עם החצב
על יופיו של העולם הוא דיבר
תקוותו הפורחת הייתה עבור הצב
כמעין המתגבר

ומה יקרה אם כל חבריו יפגשו זה את זה?
רק דמינו לעצמכם
אילו הפתעות תוליד פגישה שכזו

כך אנחנו
כמו תאים בגופו של הקבע
לא טוב היותנו לבד
זהו הטבע!

“וכעת”
שאל הצב
“מה נותר לי?”
“מה אאחל?”

“תודה שנבראתי
תודה לאל.”

פשוט ככה

פעם אחת, בעיר אחת,
חי איש שמוצא בעיות.
איפה שהייתה בעיה, הוא היה מוצא אותה.

*

היה האיש מתהלך ברחובות העיר.

*

ראה עץ ואמר:
העץ הזה גדול מדי.

*

ראה בית ואמר:
הבית הזה סגול מדי.

*

ראה ריבוע ואמר:
הריבוע הזה עגול מדי...

*

ראה ענן בשמיים, ואמר:
הענן הזה דומה מדי לצמר גפן.

*

ניגשו אליו הילדים בזמן שהוא עבד, ושאלו:
מה המקצוע שלך?
והאיש השיב:
אני מצאן בעיות.
אמרו הילדים:
אין כזה מקצוע.
והאיש אמר:
זו בעיה מאוד גדולה.

*

פגש האיש בסופר,
שהיה יושב בעליית גג קטנה בפאתי העיר,
וכותב סיפורים מבוקר עד ערב.

"החדר שלך מאוד קטן", אמר האיש.

*

אבל הסופר בכלל חשב שהחדר שלו הוא ארמון ענק,
עם קירות מזהב ודרקונים ששומרים על הדלת.
אז האיש הלך לו.

*

פגש האיש ברקדנית,
שהייתה מסתחררת ומנתרת ברחבי העיר,
ושיערה היה מתנופף לכל עבר.

"השיער שלך מאוד קצר", אמר האיש.

*

אבל הרקדנית בכלל חשבה שהשיער שלה עשוי משי מובחר,
וברוקדה הוא מלטף את הלחיים של כל תושבי העיר.
אז האיש הלך לו.

*

פגש האיש בחתול,
שהיה מלקק את כפות-ידיו,
משל זה עתה סיים לאכול ארוחת מלכים.
"הטפרים שלך מאוד חדים," אמר האיש.

*

אבל החתול,
החתול בכלל חשב שמיאו מיאו מיאו,
מיאו מיאו מיאו,
מיאו מיאו.
אז האיש הלך לו.

*

האיש כבר היה מיואש, ורצה לצעוק לשמיים!
הוא שוטט לבדו ברחובות העיר
ולא ידע לאן יפנה.

*

ואז,
בקרן רחוב,
פגש האיש באישה חכמה.

*

"מדוע אתה עצוב?" שאלה האישה.
"יש לי בעיה," אמר האיש.
"ומה הבעיה?" שאלה האישה.
"אני כל הזמן מוצא בעיות," אמר האיש.
"זו לא בעיה," אמרה האישה.
"אז מה זה?" שאל האיש.

"זה פשוט ככה."

*

זה פשוט ככה,
חשב לעצמו האיש בתוך ראשו.

*

זה פשוט ככה,
מלמל האיש, וחתולי הרחוב זקפו אוזניהם.

*

זה פשוט ככה,
אמר האיש בקול רם, וכמה אנשים הציצו מחלונות הבתים.

*

זה פשוט ככה!
קרא האיש, ובכל העיר האנשים פסקו לרגע מעבודתם.

*

זה פשוט ככה!!!
צעק האיש, והשמש והכוכבים וכל הגלקסיות עמדו מלכת
והאזינו.

*

זה פשוט ככה,
לחש לעצמו האיש,
הניח ראשו על הכר,
וישן את השינה הערבה ביותר שאי-פעם ישן.

*

וחלם חלומות,

*

על עצים שנישאים בדיוק לגובה הנכון,

*

על בתים שנצבעו בדיוק בגוון הסגול המתאים,

*

על ריבועים עגולים-עגולים,

*

על עננים צמריריים,
שאפשר לתפוס בתוכם תנומה,
ולהפליג לכל מיני מקומות מצחיקים,

*

ועל איש אחד,

*

שחי בעיר אחת,

*

וחלם בדיוק את החלומות הכי מתוקים.

הדג שחיפש מים

"סליחה,"
אמר הדג לאלמוג,
"אני מחפש מים."

"אתה יודע אולי
במקרה
היכן אפשר למצוא
מים?"

"מים?" שאל האלמוג,
"מה זה
מים?"

"אני לא בטוח," השיב הדג.

"איזה צבע יש לזה?" שאל האלמוג,
והדג משך בכתפיו.
"איזה ריח יש לזה?" שאל האלמוג,
והדג משך בכתפיו.
"איזה טעם יש לזה?" שאל האלמוג,
והדג משך בכתפיו.
"איזה צליל יש לזה?" שאל האלמוג,
והדג משך בכתפיו.
"ואיך זה מרגיש?" שאל האלמוג.

הדג שתק.

בלופ-בלופ-בלופ.

"אם אתה לא יודע מה אתה מחפש, דג קטן, ובכך, אני לא יכול
לעזור לך למצוא את זה," אמר האלמוג, והדג שחה משם.

"סליחה,
אמר הדג לדיונון,
"אני מחפש מים."

"אתה יודע אולי
במקרה
היכן אפשר למצוא
מים?"

"ודאי! "קרא הדיונון בשמחה,
"בכל מקום וכל הזמן.
מים
זה כל מה שלא."

הדג היה מבולבל.

"כל מה שלא?" הוא שאל.

"כן, כל מה שלא.
הנה, תראה."

הדיונון ירק כתם שחור של דיו
והכתם קיבל כל מיני צורות יפות ומצחיקות.

"מים זה כל מה שלא הכתם השחור,"
הסביר הדיונון.

אבל הדג לא מצא מים
ושחה משם.

”סליחה,
אמר הדג לצדפה,
”אני מחפש מים.”

”את יודעת אולי
במקרה
היכן אפשר למצוא
מים?”

”אין מים, ” מלמלה הצדפה,
והמשיכה להתחפר בקרקעית.

”אבל..” אמר הדג,

”אין דבר כזה מים, ” הצדפה אמרה שוב,
”אבל לי יש משהו יותר טוב ממים.”

הצדפה פתחה את עצמה.

בתוך הבטן שלה נצצה פנינה לבנה ומלכותית.

”אתה מקנא במים שלי?”
שאלה הצדפה
והדג שחה משם.

"סליחה,
אמר הדג לכריש,
"אני מחפש מים."

"אתה יודע אולי
במקרה
היכן אפשר למצוא
מים?"

"ב-ה-ח-ל-ט," חייך הכריש,
והשף שורה של שיניים לבנות ומחודדות.

"כאן
בתוך הפה שלי
יש מים.

שחה פנימה
דג קטן
וחיש מהר תדע מה זה
מים."

הדג פחד מאוד
ושחה משם.

מהר.

”סליחה,
אמר הדג לצב הזקן,
”אני מחפש מים.”

”אתה יודע אולי
במקרה
היכן אפשר למצוא
מים?”

הצב הזקן נאנח.

”יש מים,
אין מים,
מה זה כבר משנה.

במשך שנים חיפשתי מים
ועכשיו
עכשיו אני רק רוצה
ללכת לישון.”

הדג הרגיש שגם הוא עייף
ושחה משם.

הדג המיואש התיישב על סלע ענק
ובכה.

דמעות שקופות זלגו מעיניו.

לפתע, הסלע הענק החל לזוז.

”מדוע אתה עצוב, דג קטן?” שאל הלוויתן.

”אני מחפש מים,“ בכה הדג,
”מחפש ומחפש ולא מוצא.
ולא רק שאינני מוצא
אני אפילו לא יודע מה זה
מים.”

הלוויתן פרץ בצחוק גדול
והדג הרגיש כמו ברעידת-אדמה.

”נדמה לי שאוכל לעזור לך, דג קטן,“ אמר הלוויתן.

”באמת? אתה יכול לומר לי מה זה מים?” שאל הדג בתקווה.

”אי-אפשר לומר מה זה מים,“ אמר הלוויתן,

”צריך לראות.”

הלוויתן החל לשחות מעלה מעלה
גבוה ומהר
הדג אחז בגבו חזק חזק
כדי לא ליפול.

ואז
ברגע אחד
הם זינקו.

הדג הרגיש צמרמורת בקשקשים
ונשימתו נעתקה
הוא הביט מטה
וראה מיליון ניצוצות בוהקים.

זה היה מוזר וקסום ויפהפה.

“זה! קרא הלוויתן,
”זה מים!”

”סליחה,
אמרה הדגה לדג,
”אני מחפשת מים.”

”אתה יודע אולי
במקרה
היכן אפשר למצוא
מים?”

”אני עדיין לא בטוח,” אמר הדג.

הדגה הייתה מאוכזבת
ושחתה משם.

“רגע!” קרא הדג,

“את רוצה אולי

במקרה

לחפש מים

יחד?”

הדגה חייכה

והושיטה לדג את סנפירה.

הם שילבו סנפירים

ושחו משם.

הסוף